

Årsredovisning

2025

Region Gotlands årsredovisning följer bestämmelser i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Den upprättas av regionstyrelsen med hjälp från regionstyrelseförvaltningen. Årsredovisningen granskas av revisorer och överlämnas sedan till regionfullmäktige som ska godkänna årsredovisningen. Årsredovisningens primära målgrupp är regionfullmäktige. Genom ett strukturerat innehåll är avsikten att den också ska tillgodose informationsbehovet hos externa intressenter, medborgare och anställda. Vid sidan av huvudsyftet ska den nu och i framtiden kunna användas för trendanalyser och fungera som ett uppslagsverk för Region Gotlands verksamhet.

INNEHÅLL

- 3 Vår berättelse 2025
- 4 Hänt under 2025
- 8 Så används skattepengarna
- 9 Vi välkomnar synpunkter

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 11 Översikt över verksamhetens utveckling
- 13 Den kommunala koncernen
- 17 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- 19 Händelser av väsentlig betydelse
- 20 Styrning och uppföljning av Region Gotlands verksamheter
- 24 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- 32 Balanskravsresultat
- 33 Väsentliga personalförhållanden
- 35 Förväntad utveckling

EKONOMISK REDOVISNING

- 39 Driftredovisning
- 42 Investerings- och exploateringsredovisning
- 45 Resultaträkning
- 45 Kassaflödesanalys
- 46 Balansräkning
- 47 Noter

PRIORITERINGAR OCH MÅL

- 61 Regionfullmäktiges prioriteringar
- 66 Regionfullmäktiges mål
- 71 Kvalitetsuppföljning

NÄMNDER OCH FÖRVALTNINGAR

- 75 Politikerorganisation
- 77 Regionstyrelsen
- 81 Tekniska nämnden
- 86 Miljö- och byggnämnden
- 89 Barn- och utbildningsnämnden
- 91 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- 93 Socialnämnden
- 96 Hälso- och sjukvårdsnämnden
- 98 Organisation

Vår berättelse 2025

Året 2025 resulterade bland annat i ett ekonomiskt överskott och det bästa resultatet någonsin i våra medarbetarundersökningar, men präglades också av flera händelser som tydliggör de utmaningar vi står inför.

I en geopolitiskt orolig tid har Region Gotland stått förhållandevis starkt. Den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 har satt riktningen för arbetet i Region Gotland, för samverkan och samarbeten samt i vårt internationella arbete och engagemang.

Parallellt med omfattande investeringar och viktiga utvecklingsinsatser har vi fokuserat mycket på frågor om beredskap, säkerhet, infrastruktur, arbetsmiljö och inte minst transporterna till och från ön. Sammantaget visar året på behovet av långsiktighet, anpassningsförmåga och ett fortsatt ansvarstagande för att möta gotlänningarnas behov i en föränderlig omvärld.

Region Gotland möter liksom de flesta andra kommuner demografiska utmaningar som påverkar verksamheter. Samtidigt som vi blir fler äldre ser vi färre barn. Det har under året krävt tuffa beslut inom både förskole- och skolorganisationen.

Regionens resultat för 2025 uppgick till 64 mnkr. Det positiva resultatet förklaras främst av nämndernas samlade överskott på 43 mnkr och på ökade statsbidrag på 170 mnkr. Investeringarna var omfattande med utgifter på 704 mnkr, bland annat för badhus, äldreboenden och vatten- och avloppsverksamhet.

De höga färjepriserna till och från Gotland är en stor utmaning för alla gotlänningar och de gotländska företagen. Mot denna bakgrund beslutade vi att tillsätta en priskommission, med samtliga politiska partier, för att synliggöra den ohållbara situationen. Genom egen statistik har kommissionen tydligt visat hur de höga biljettpiserna påverkar gotlänningars vardag, näringslivets konkurrenskraft och Gotlands långsiktiga utveckling. Priskommissionen har därefter bedrivit en aktiv dialog med statliga aktörer, riksdagen och regeringen för att lyfta frågan till de som är ansvariga nationellt. Målet är tydligt, priset på resor till och från Gotland ska vara jämlika med resor på land i övriga delar av Sverige.

Vattentillgången på Gotland var på grund av historiskt låga grundvattennivåer mycket ansträngd under sommaren. Vi införde därför en rad olika restriktioner och begränsningar för att minska dricksvattenförbrukningen, vilket kortsiktigt gav önskad effekt. I slutet av året aktualiserades vattenfrågan på nytt när problem med vattenkvaliteten ledde till kokrekommendation i Visby med omnejd. Sammantaget visar detta att dricksvattenförsörjningen är sårbar och att arbetet med långsiktigt hållbara lösningar fortsättningsvis behöver vara en högt prioriterad fråga för Region Gotland.

I augusti utsattes leverantören av Region Gotlands arbetsmiljösystem för ett cyberangrepp, ett angrepp som även drabbade många andra kommuner. Vi startade en krisstab och anmälde incidenten till Integritetsskyddsmyndigheten. Ingen information om regionens medarbetare visade sig ha läckt, men händelsen visar på behovet av att arbeta strukturerat med cybersäkerhet.

Att vi lever i en tid med osäkert omvärldsläge medför både nya och ger förändrade risker. För att möta detta och stärka skyddet av samhället behöver vi hela tiden anpassa vårt arbetssätt, vår organisation och vilken kompetens vi har. För att skapa en bra struktur kring detta har vi under 2025 skapat en ny samlad beredskaps- och säkerhetsorganisation med ett övergripande ansvar. För att leda denna organisation har en helt ny roll som beredskaps- och säkerhetsdirektör inrättats.

I våras antogs vår nya översiktsplan – Vårt Gotland 2040. Planen är en viktig grund för Gotlands långsiktiga utveckling. Arbetet med att genomföra planen har startat genom digitalisering, dialog med invånare och ett nytt uppdrag om ett tematiskt tillägg för energi.

Inom ramen för satsningen på klimatneutrala Gotland har ett första klimatkontrakt tagits fram. Klimatkontraktet är en del av det nationella innovationsprogrammet för klimatneutralitet och stödjer regionens viktiga arbete med energi- och klimatomställning.

I juni invigdes den nya akutmottagningen på Visby lasarett. Den har nu fler akutrum, bättre arbetsmiljö, effektivare patientflöden, ökad sekretess vid inskrivningen och kortare svarstider, bland annat genom ett nytt rörpostsystem.

Under fyra dygn i juni stod Region Gotland värd för Hansedagarna i Visby, ett internationellt samarbete mellan europeiska städer med historiska band till Hansan. Evenemanget samlade tusentals besökare från hela Europa och präglades av kultur, möten och musik. Det bidrog till att visa upp Gotland som en attraktiv plats för samverkan, besöksnäring och internationellt utbyte. Samtidigt blev dagarna ett uppskattat evenemang för gotlänningarna och stärkte Gotlands roll som värd för större internationella arrangemang.

Våra medarbetare är Region Gotlands viktigaste resurs och deras insatser under året har varit avgörande för att möta gotlänningarnas behov och bidra till ett hållbart och välfungerande samhälle. Det är därför glädjande att årets medarbetarundersökning visar ett fortsatt starkt engagemang, där fler medarbetare än någonsin tidigare kan rekommendera Region Gotland som arbetsplats. Samtidigt pekar resultaten på en hög arbetsbelastning och behov av återhämtning. Det innebär att vi även fortsättningsvis behöver prioritera arbetet med en hållbar arbetsmiljö.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla medarbetare och förtroendevalda för alla värdefulla insatser under året. Ert engagemang, er kompetens och ert ansvarstagande bidrar varje dag till Region Gotlands utveckling.

Stefan Hollmark,
regiondirektör

Meit Fohlin (S),
regionstyrelsens ordförande

Hänt under 2025

Region Gotland skapar förutsättningar för vardagslivet på Gotland. Utbildning, omsorg och socialtjänst, sjukvård, räddningstjänst, gator och vägar – och mycket mer. Det händer mycket runt om på ön. Här är några av alla händelser under året som gått.

Hansestaden i fokus. I juni genomfördes Hansedagarna och i december firades att det är 30 år sedan Hansestaden Visby utsågs till ett världsarv.

Boende i Klintehamn. Det nya särskilda boendet Odvalds har byggts under året. När det står färdigt i början av 2026 kommer det att innehålla 60 lägenheter och gemensamma utrymmen.

Vidhave och arkitekturpriset. Arkitekturpriset gick till turismanläggningen Vidhave vid Snäck. En del av motiveringen lyder: "En fin gotländsk förebild för turismanläggningar, med en arkitektonisk ambition som genomsyrar helheten."

Premiärvisning av Tidstjuven. Förhandsvisningen av julkalendern ägde rum i Visby. Skådespelaren Simon J Berger medverkade i publiksamtalet.

Stort engagemang för världens barn. Många engagerade sig i VÄRLDENS BARN och kommunkampen med ett evenemang, en bössa, en tävling eller något annat.

Priser i färjetrafiken. Region Gotland inrättade en priskommission som ska följa, analysera och driva frågan om priser i gotlandstrafiken.

Minskat matsvinn. Regionens kokkar arbetar aktivt för detta. På Gråboskolan där Camilla Ahlgren jobbar mäts tallrikssvinnet varje dag.

Gotland och vattnet. Under året hanterade gotlänningarna och Region Gotland både risk för vattenbrist och kokrekommendationer.

Vinnare på Förnyelsedagen. I mars genomfördes årets förnyelsedag och vinnare i de fem priskategorierna korades.

Satsning på vandringsleder. I februari blev det klart, då fanns det 22 upprustade eller nyutvecklade vandringsleder på ön.

Ny akutmottagning. I juni invigdes den nya akuten på Visby lasarett. Hälso- och sjukvårdsdirektör Marie Loob höll ett kort tal och rev symboliskt av ett stort plåster.

Dammbindning och luftkvalitet. I början av mars inleddes ett arbete med dammbindning på gatorna i Visby. Med den nya metoden kommer luftkvaliteten att förbättras.

Trampet i hamnen. Under hösten deltog cyklande arbetslag i en nationell tävling. Det gotländska laget som kom på första plats bestod av Håkan Wiginder, Karin Åkerlund och Jonas Lindström.

Stark socken. På Gotland står vi starka tillsammans. Stark socken är ett koncept som tar vara på sockengemenskapen och omvandlar den till konkret beredskap. Tommy Båtelson och Mats Carlsson är aktiva i Silte.

Smaklösa och kollektivtrafiken. Bandet Smaklösa var med i kampanjen för att få fler gotlänningar att resa med bussen.

Nya Solbergabadet. I början av januari gick starten för bygget av det nya badhuset. Det beräknas stå klart hösten 2027.

Färre barn föds. I september hölls fem öppna informationsmöten om de demokratiska utmaningar som förskolan och grundskolan står inför.

Skapa av skräp och skrot. Resurscentret Konst och form och teknikförvaltningen efterlyste kulturskapare som ville skapa av material som kommit till återvinningscentralen i Visby.

Så används skattepengarna

Region Gotlands största inkomstkälla är skatteintäkter och generella statsbidrag. Största delen används för att finansiera hälso- och sjukvård, vård och omsorg och utbildning. Av en hundralapp går 85 kronor och 23 öre till dessa områden. Bryter vi ned kostnaden för dessa verksamheter ser vi följande:

Hälso- och sjukvård

Andelen som går till hälso- och sjukvård är 32 kronor och 99 öre, vilket är en minskning med 83 öre från föregående år.

Vård- och omsorg

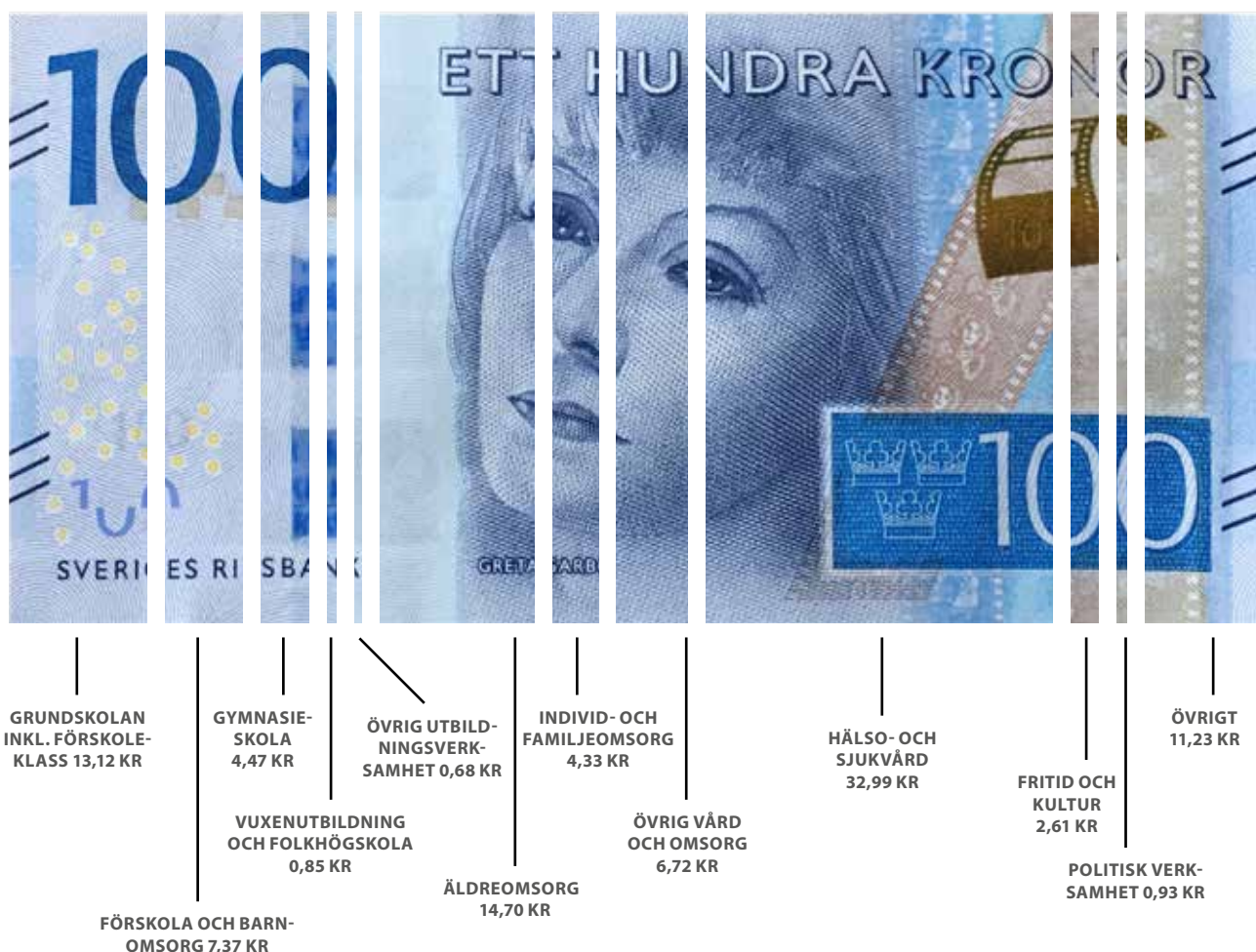
Största delen av kostnaden för vård och omsorg går till äldreomsorgen, som får motsvarande 14 kronor och 70 öre av en hundralapp. 4 kronor och 33 öre går till individ- och familjeomsorg och 6 kronor och 72 öre går till övrig vård och omsorg.

Utbildning

Av andelen som går till utbildning går 7 kronor och 37 öre till förskola och barnomsorg, 13 kronor och 12 öre till grundskolan, 4 kronor och 47 öre till gymnasieskolan och 1,5 krona till vuxenutbildning, folkhögskola och övrig utbildningsverksamhet.

Av de resterande 14 kronorna och 77 örena som är kvar efter finansiering av hälso- och sjukvård, vård och omsorg och utbildning går 2 kronor och 61 öre till fritid- och kulturverksamhet, 93 öre till politisk verksamhet och 11 kronor och 23 öre till kategorin övrigt. Inom området finns infrastruktur i form av gator och vägar, parkverksamhet, kollektivtrafik, miljö- och hälsoskydd, räddningstjänst och näringslivsfrämjande åtgärder. Även arbetsmarknadsåtgärder och vissa gemensamma stödtjänster för regionens verksamheter ingår i den här posten.

100 kronor i skatt på Gotland fördelar sig så här:

Vi välkomnar synpunkter

För att utveckla och förbättra Region Gotlands olika verksamheter är det värdefullt att få in och ta tillvara synpunkter från invånare, företagare och besökare. Alla synpunkter, såväl förbättringsförslag, klagomål och beröm välkomnas och tas om hand. Via Region Gotlands e-tjänst kan man på ett enkelt sätt lämna sina synpunkter, vill man ha återkoppling på sin inlämnade synpunkt lämnar man kontaktuppgifter, det går också bra att lämna synpunkterna anonymt. Under 2025 har totalt 1 431 synpunktsärenden inkommit, det är en ökning med 69 synpunkter jämfört med 2024.

ANONYM SYNPUNKT - BERÖM

Lånebadkort - En fantastisk idé som jag hoppas blir permanent! Det finns ett antal familjer som inte har råd att göra saker tillsammans och både detta badkort och den sk Fritidsbanken är guld värda för dem!!

INKOMMEN SYNPUNKT MED SVAR – KLAGOMÅL/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

Jag och min vän äter just nu skolmat inne på Solbergaskolan i Visby pga prao. Vi går vanligtvis på Romaskolan och vi uppmärksammade att det är en märkbar skillnad på maten mellan skolorna. Ett exempel är att dem på Solbergaskolan idag fick en vällagad ost och skinksås med parmesan och vitlöksbröd. På våran skolan är såsen ofta som vatten och vi får inte tillbehören på det sättet, även andra maträtter är otroligt mycket bättre på Solberga. Maten i skolan är en viktig del för att elever ska kunna prestera sitt bästa, och just nu så är den mesta av maten på Romaskolan nästan oätbar (fler elever håller med). Många elever går till coop för att maten inte går att äta vilket gör att de inte får i sig den näring de behöver. Solbergaskolans elever har även nära till snabbmatskedjor som vi inte har. Därför tycker jag det är viktigt att det blir en förbättring på maten på Romaskolan.

SVAR

Hej! Tack för ert mejl kring skolmaten. Avdelning Måltid arbetar utifrån Livsmedelsverkets rekommendationer om varierade och näringsriktiga skolluncher. Vi utgår också ifrån den politiskt antagna mat- och måltidspolicyn för Region Gotland. Ni kan läsa mer om policyn här; Policy för hållbara måltider och mat i Region Gotland. I policyn framgår bland annat att måltiderna som erbjuds ska vara goda, näringsriktiga och lagade med omsorg och just biten om god mat är förstås en smaksak där det finns väldigt många åsikter. Det är intressanta observationer och det är tacksamt att du som matgäst lyfter det ni ser och upplever. Målet är att våra kök ska servera så likvärdig kvalitet på maten som möjligt men det kan alltid förekomma skillnader både i smak och hur man serverar enskilda maträtter, tillbehör etc. Det har precis påbörjats ett utvecklingsarbete i köket i Roma med nya rutiner och annan planering framåt med maträtter och meny. När du är på plats i Roma igen är du varmt välkommen att även prata med Annette, kallas Nette, i köket som är vår nya förste kock i köket. Hon är nyfiken på om du har fler funderingar att dela med dig av. Det är viktigt för oss att få veta vad ni tycker för att kunna arbeta vidare med goda skolmåltider som uppskattas av våra matgäster så tveka inte att lämna fler synpunkter genom regionens system eller direkt till köket.

TEKNIKFÖRVALTNINGEN BERÄTTAR

Inkommen synpunkt avsåg återkommande ordningsstörningar på en parkeringsyta vid Wisbygymnasiet under kvälls- och nattetid. Boende upplevde störningar i form av buller, bilkörning och samlingar av fordon och efterfrågade åtgärder för att begränsa tillträde till parkeringen nattetid samt ökad bevakning. Samordning med både interna och externa aktörer gjordes och dialog kring bevakningsåtgärder fördes. Vi införde en reglering genom skyltning som begränsar obehörigt tillträde till parkeringen under nattetid. Efter att skyltning med nattlig reglering satts upp har inga ytterligare synpunkter inkommit avseende ordningsstörningar på platsen.

Foto: Linnea Ronström

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen är en av årsredovisningens obligatoriska delar. Här presenteras kommunkoncernens samt Region Gotlands utveckling, organisation, ekonomiska ställning, händelser av väsentlig betydelse, styrning och uppföljning av Region Gotlands verksamhet, god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning, balanskravsresultat, väsentliga personalförhållanden samt förväntad utveckling.

Revet är en ny mötesplats för unga personer mellan 13 och 25 år som är intresserade av konst och kultur.

Översikt över verksamhetens utveckling

I den kommunala koncernredovisningen ingår förutom Region Gotland även det helägda dotterbolaget Gotlandshem AB och dotterbolaget Gotlands Energi AB, i vilket regionen har en ägarandel på 25 %. Region Gotlands andel av koncernens omsättning är 95 %, regionens andel av tillgångarna är 77 % och 95 % av de anställda i den kommunala koncernen har Region Gotland som arbetsgivare.

Åren 2021–2022 kännetecknades av bra resultatnivåer, en stärkt ekonomisk ställning och en ökad folkmängd. Under 2023 och 2024 försämrades detta. Hög inflation påverkade koncernens kostnader och har lett till en permanent högre kostnadsnivå. Pensionskostnaderna har återgått till en normal nivå under 2025 vilket påverkar resultatet positivt. Lågkonjunkturen de senaste åren har gjort att skatteintäkterna har haft en svag ökningstakt. Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag har de tre senaste åren i genomsnitt ökat med 4,0 % per år samtidigt som nettokostnaderna inklusive finansnetto har ökat med i genomsnitt 5,4 % per år. För att ha en god ekonomisk hushållning krävs att nettokostnaderna över tid inte ökar mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Årets resultat för den kommunala koncernen 2025 uppgår till 87 mnkr. Region Gotland och Gotlands Energi AB redovisar positiva resultat medan Gotlandshem AB har ett resultat på -11 mnkr.

Befolkningen har minskat med 118 personer motsvarande en minskning med -0,2 % de tre senaste åren medan riket som helhet ökat befolkningen med 0,2 % per år. En minskad befolkning leder till en svagare utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Investeringsnivån under perioden 2021–2025 har varit hög. De sammanlagda investerings- och exploateringsutgifterna uppgår till 3,9 mdkr varav 3,0 mdkr i regionen. De stora investeringarna har varit i vatten- och avloppsverksamhet, hamnar, verksamhetslokaler, elnät och bostäder. De långfristiga skulderna har under de fem senaste åren ökat med 1,3 mdkr, varav låneskulden exklusive finansiell leasing ökat med 0,7 mdkr. Förklaringen till låneskuldens ökning är en kombination av höga investeringsutgifter och svaga resultat.

Soliditeten låg stabilt runt 39–40 % under åren 2018–2022. Därefter har soliditeten försvagats och uppgår i bokslutet till 33,9 %. Under 2025 stärktes soliditeten med 0,8 procentenheter till följd av ett positivt resultat. Soliditeten inklusive pensionsförpliktsen uppgår till 13 %. Anledningen till att soliditetstalen minskat sedan 2022 är höga investeringsutgifter i kombination med svaga resultat. En försämrad soliditet innebär att den finansiella ställningen försvagats.

DEN KOMMUNALA KONCERNEN, 2021 - 2025	2025	2024	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter, mnkr	2 609	2 349	2 386	2 462	2 253
Verksamhetens kostnader, mnkr ⁴	-8 946	-8 799	-8 443	-7 922	-7 605
Avskrivningar, mnkr ⁴	-523	-556	-447	-432	-383
Skatteintäkter, mnkr	4 980	4 806	4 696	4 459	4 191
Utgjänningsbidrag och generella statsbidrag, mnkr	2 110	2 057	1 924	1 838	1 762
Finansnetto, mnkr ⁴	-143	-84	-100	-107	30
Årets resultat, mnkr ⁴	87	-227	16	298	248
Investeringar och exploatering, brutto, mnkr	1 042	881	818	612	508
Investeringsbidrag offentliga, mnkr	3	15	1	3	15
Självfinansieringsgrad av investeringar, % ^{1,4}	64	72	62	114	181
Soliditet enligt balansräkningen, % ^{2,4}	33,9	33,1	37,3	40,2	40,0
Soliditet inkl ansvarsförbindelse, % ^{3,4}	13,0	11,5	15,1	17,0	14,6
Långfristiga skulder totalt, mnkr	3 602	3 337	2 860	2 348	2 326
Långfristig låneskuld, mnkr	2 338	1 996	1 585	1 590	1 595
Antal anställda per 31/12	7 196	7 187	7 204	6 957	6 896

¹ Kassaflöde från den löpande verksamheten exklusive avskrivningar finansiell leasing / (bruttoinvesteringar och -exploatering minus offentliga investeringsbidrag)

² Eget kapital / Totalt kapital

³ (Eget kapital - pensionsskuld i ansvarsförbindelse) / Totalt kapital

⁴ Jämförelsetal har omräknats för 2023 på grund av rättelse av väsentligt fel.

REGION GOTLAND, 2021 - 2025	2025	2024	2023	2022	2021
Folkmängd 31 december, antal	60 853	60 971	61 029	61 173	61 001
Befolkningsutveckling, %	-0,2	-0,1	-0,2	0,3	1,5
Total kommunal skattesats, %	33,60	33,60	33,60	33,60	33,60
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 990	1 770	1 815	1 819	1 724
Verksamhetens kostnader, mnkr ⁴	-8 498	-8 378	-8 007	-7 468	-7 235
Avskrivningar, mnkr ⁴	-411	-386	-354	-329	-303
Skatteintäkter, mnkr	4 980	4 806	4 696	4 459	4 191
Utgjenningsbidrag och generella statsbidrag, mnkr	2 110	2 057	1 924	1 838	1 762
Finansnetto, mnkr ⁴	-107	-55	-78	-82	61
Årets resultat, mnkr ⁴	64	-186	-4	237	200
Årets resultat efter balanskravsjusteringar, mnkr	69	-203	-136	285	109
Årets resultat / skatteintäkter, generella statsbidrag och utgjenningsbidrag, % ⁴	0,9	-2,7	-0,1	3,8	3,4
Årets resultat (exkl jämförelsestörande poster) / skatteintäkter, generella statsbidrag och utgjenningsbidrag, % ⁴	1,1	-0,1	0,2	4,5	3,8
Nämndernas driftbudgetavvikelse netto, mnkr	43	-123	-241	87	54
Investerings- och exploatering (brutto), mnkr	704	702	668	438	448
Investeringsbidrag offentliga, mnkr	3	15	1	3	15
Investerings- och exploateringsbudget, mnkr	1 421	1 373	1 443	1 366	1 165
Självfinansieringsgrad av investeringar, % ^{1,4}	72	74	62	141	157
Tillgångar, mnkr ⁴	8 092	7 687	7 218	6 650	6 113
Tillgångar per invånare, kr ⁴	132 976	126 076	118 272	108 708	100 211
Långfristiga skulder totalt, mnkr	1 944	1 716	1 426	1 000	978
Långfristiga skulder totalt per invånare, kr	31 946	28 145	23 366	16 347	16 033
Långfristig låneskuld exklusive finansiell leasing, mnkr	976	676	380	385	390
Långfristig låneskuld per invånare, kr	16 039	11 087	6 227	6 294	6 393
Långfristig låneskuld inklusive finansiell leasing / anläggnings-tillgångar, %	22	18	15	8	8
Pensionsskuld, avsättning, mnkr	1 943	1 863	1 517	1 289	1 224
Pensionsskuld, ansvarsförbindelse, mnkr	2 194	2 254	2 202	2 163	2 229
Soliditet enligt balansräkningen, % ^{2,4}	33,0	34,0	38,7	43,2	43,1
Soliditet inkl ansvarsförbindelse, % ^{3,4}	5,9	4,6	8,2	10,7	6,7
Likvida medel, mnkr	92	12	8	304	132
Omsättningstillgångar / kortfristiga skulder, %	129	127	119	129	114
Borgensförbindelser, mnkr	1 411	1 373	1 273	1 274	1 374
Antal anställda per 31/12	6 855	6 862	6 903	6 679	6 636
Personalkostnader, mnkr	4 847	4 859	4 530	4 095	4 086
Sjukfrånvaro i relation till total avtalad arbetstid, %	5,9	5,9	6,2	7,0	6,4

¹ Kassaflöde från den löpande verksamheten exklusive avskrivningar finansiell leasing / (bruttoinvesteringar och -exploatering minus offentliga investeringsbidrag)

² Eget kapital / Totalt kapital

³ (Eget kapital - pensionsskuld i ansvarsförbindelse) / Totalt kapital

⁴ Jämförelsetal har omräknats för 2023 på grund av rättelse av väsentligt fel

Den kommunala koncernen

Den samlade verksamheten inom Region Gotland bedrivs både i den egna nämnd- och förvaltningsorganisationen och i koncernföretag där vissa bolag är helägda och vissa delägda. Därtill finns samägda företag och även privata utförare inom vissa verksamheter.

Region Gotlands nämnd- och förvaltningsorganisation består av nio facknämnder, en valnämnd och sex förvaltningar. Barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har en gemensam förvaltning, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Patientnämnden och överförmyndarnämnden har inte egna förvaltningar. Deras kanslier organiseras inom regionstyrelseförvaltningen.

Ett koncernföretag är ett företag där regionen har ett betydande inflytande, det vill säga att röstinnehavet i bolaget är större än 20 %. Om röstinnehavet är lägre kan företaget ändå definieras som koncernföretag om det har särskild betydelse för regionens verksamhet eller ekonomi. Något sådant föreligger inte inom Region Gotland. I samtliga koncernföretag är röstinnehavet större än 20 %.

Till den kommunala koncernen hör fem samägda företag: Kommuninvest, Inera, Samtrafiken Sverige, Svenskt ambulansflyg och Almi Invest Småland & Öarna AB. Kommuninvest ekonomisk förening ägs av de flesta kommuner och regioner och finansierar en stor del av regionens upplåningsbehov. Inera ägs av Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt de flesta regioner och kommuner och erbjuder ägarna kompetens inom digitalisering, stödjer verksamhetsutveckling och utveckling av digitala tjänster. Samtrafiken Sverige ägs av alla regionala kollektivtrafikmyndigheter och merparten av de kommersiella trafikoperatörerna. Det koordinerar hela landets kollektivtrafikdata och utvecklar och förvaltar biljett- och betalstandarder. Svenskt ambulansflyg är ett kommunalförbund som ägs av samtliga regioner och dess ändamål är att för medlemmarna tillhandahålla ambulansflyg. Verksamheten samordnar och utför ambulanstransport med flygplan med beredskap vid tre beredskapsbaser, dygnet alla timmar, året runt. Almi Invest Småland & Öarna AB har i syfte att stärka utvecklingen av regionernas näringsliv och verkar i Jönköping, Kalmar, Kronoberg och på Gotland.

En privat utförare definieras som en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal anläggning. I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga privata utförare, det vill säga företag som utfört verksamhet för 5 mnkr eller mer.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR

Region Gotland fick tillsammans med Gotlandshem AB i uppdrag att ta fram förslag på en ny bolagsstruktur under 2025. I utredningen föreslogs att det bildas ett nytt moderbolag där ägandet av regionens samtliga bolag skulle kunna ingå och att Gotlandshem registrerade nya bolagsnamn. Den 29 december 2025 ändrade AB Gotlandshem namn till Gotlandshem AB och Gotlandshem Värme AB bytte namn till Gotlandshem Energi AB. Samtliga förändringar är beslutade av regionfullmäktige. Kvarstående beslut för att genomföra koncernbildningen planeras till första kvartalet 2026. Det gäller bland annat överlåtelse av aktier i Gotlandshem AB till Region Gotlands Förvaltnings AB, överlåtelse av aktier i Wisby Strand Congress & Event Gotland AB till Gotlandslokaler AB samt val av ordinarie styrelser i bolagen.

Almi företagspartner Gotland AB fusionerades ihop med tre småländska dotterbolag inom Almi koncernen, det nya bolaget heter Almi Invest Småland & Öarna AB. Region Gotlands ägarandel uppgår till 7 % i det nya bolaget. Det nya bolaget räknas som ett samägt företag.

Gotlands Energis VD, Oskar Lindehejd, avgick i början av september 2025. Han ersattes av Julius Bengtsson, som även är VD för Gotlands Elförsäljning.

KONCERNFÖRETAG

Gotlandshem AB

Gotlandshem är ett helägt bostadsbolag vars verksamhet består av ägande och förvaltning av fastigheter. Bolagets ändamål är att tillhandahålla bostäder och därigenom bidra till Region Gotlands sociala bostadspolitik. I slutet av 2025 bildades en ny koncernstruktur i syfte att ge bättre möjligheter för att uppnå bolagets långsiktiga mål. Koncernen består, utöver Gotlandshem AB även av fyra helägda dotterbolag, Gotlandshem Boendeservice AB, Gotlandshem Fastighetservice AB, Gotlandshem Fastighetsutveckling AB och Gotlandshem Energi AB. Gotlandshem Fastighetservice AB ansvarar för drift, underhåll och skötsel av koncernens fastigheter och erbjuder tjänster till externa fastighetsägare och bostadsrättsföreningar. Gotlandshem Fastighetsutveckling AB fokuserar på nyproduktion, renovering och förtätning av fastighetsbeståndet. Gotlandshem Energi AB arbetar med att leverera och producera fossilfri energi och vatten till koncernens fastigheter.

Koncernen Gotlandshem redovisar ett negativt resultat för 2025 om - 13,8 mnkr (-52,8 mnkr, 2024). Hyresintäkterna ökade till 435 mnkr (414 mnkr, 2024), vilket speglar en stabil utveckling i kärnverksamheten. Samtidigt minskade rörelsekostnaderna markant främst på grund av återföring av tidigare års nedskrivningar. Trots förbättrad operativ lönsamhet tyngs resultatet efter finansiella poster av kraftigt ökade räntekostnader som nästan fördubblades under året. Detta är en följd av både högre räntenivåer och ökad låneskuld. Resultatet efter finansiella poster uppgick därför till -5 mnkr (-75,1 mnkr, 2024).

Regionfullmäktige beslutade under året att godkänna försäljning av fem av bolagets fastigheter med totalt 224 bostäder. Dessa lades ut till försäljning i juni och förväntas pågå under 2026. Fastigheterna finns i Visby, Färösund och Tingstäde. Under 2025 köptes två fastigheter. De ligger i Slite respektive Stora Hästnäs vilket bidrar till att nå det långsiktiga målet avseende produktion av bostäder utanför Visby.

Rivning och återuppbyggnad i området Rigen i Visby fortlöpte enligt plan. Projektet förväntas ge 105 nya bostäder och inflyttning i etapp ett beräknas ske under fjärde kvartalet 2026. Underhållsprojekt i området Castor påbörjades under 2025. De evakueringsmoduler som köptes in under 2024 kunde hyras ut till Region Gotland sommaren 2025 och användas till sommarvikarier för samhällsviktiga funktioner. Detaljplanen för Gläntan i området Gråbo vann laga kraft. Det innebär att bygglov planeras att sökas under 2026 och projektet förväntas ge runt 250 bostäder. Hyresmarknadskommittén beslutade om hyreshöjning för Gotlandshems hyresgäster med 5,3 % från första januari 2025.

Gotlandshem AB tog under året sitt första gröna lån. Nya bostäder och renoveringar i Hemse och energieffektivisering i Slite har lett till att Gotlandshem uppfyller de krav som bidrar till att nå Sveriges och EU:s klimatmål. Det gröna lånet är på 40 mnkr med en fördelaktig ränta.

Den finansiella ställningen präglas av fortsatt starka balansräkningar med betydande investeringar i fastigheter och pågående projekt. Samtidigt minskade likvida medel kraftigt under året från 177,2 mnkr till 73,6 mnkr, vilket dämpar koncernens kortsiktiga betalningsförmåga. Soliditeten ligger kvar på en relativt stabil nivå, 29 % (31 %, 2024) även om ökningen av långfristiga skulder innebär en högre finansiell risk.

Sammanfattningsvis har koncernen under 2025 stärkt den operativa prestationen avsevärt med ett förbättrat resultat. Den finansiella ställningen är fortsatt robust men utvecklingen präglas av ökad skuldsättning och minskad likviditet vilket gör att koncernen är mer känslig för ränteförändringar och kapitalbehov. Investeringarna under året skapar goda förutsättningar för framtida intjäning och långsiktig värdetillväxt.

Gotlands Energi AB

Gotlands Energi AB är ett energiföretag som ägs till 25 % av Region Gotland och till 75 % av Vattenfall AB. Verksamheten spänner över hela energiområdet med elnät över hela Gotland, fjärrvärmeverksamhet på de större orterna samt elhandel, bredband/fiber och entreprenadverksamhet. Verksamhet bedrivs genom tre bolag, moderbolaget Gotlands Energi AB och dotterbolagen Gotlands Elförsäljning AB som ansvarar för elförsäljningen och Gotlands Elnät AB som bygger och underhåller el- och energianläggningar.

Under 2025 har Region Gotland inlett en översyn av sitt 25 % ägande i bolaget. Samtidigt har Vattenfall sett över sitt ägande av värmeverksamheten inom hela Vattenfallkoncernen. Dessa båda översyner har under 2025 påverkat Gotlands Energis verksamheter främst genom framtagande av data och information till personal kring processerna. Regionstyrelsen tog den 28 januari 2026 beslut om att gå vidare och föreslå regionfullmäktige att sälja sin andel av Gotlands Energi AB till Vattenfall AB. Beslut förväntas tas av regionfullmäktige under våren.

Bolaget säkerställer kontinuerligt leveransavtal med bränsleleverantörerna för att minimera risken för bränslebrist och säkerställa kontinuerlig drift. Gotlands Energi AB arbetar aktivt med att optimera bränsleanvändningen för att minska kostnadspåverkan.

I Visby finns en ackumulatortank som fyller en viktig funktion i att möta variationer av bränsleleveranser drivet av temperaturskillnader inom dygnet. Ökade temperaturskillnader inom dygnet är en osäkerhetsfaktor och något som bolaget följer för att kunna optimera bränslemix och prissättningsmodell för att kunna säkerställa och stärka konkurrenskraften i fjärrvärmeprodukten.

Fonden för rättvis omställning har beviljat investeringsstöd till Gotlands Elnät för projekt inom kapacitet Gotland. Under året har första spadtaget tagits för projektet som är Gotlands största elnätsubbyggnad på 50 år. Kapacitet Gotland avser förnyelse och förstärkning av de centrala delarna av öns elnät och förbereda det för anslutning mot Svenska kraftnäts stamnät.

Totalt sett så har Geab överträffat både resultatmål och lönsamhetsmål i alla bolag. Investerings takten har varit hög under 2025. Fjärrvärmeverksamheten har haft ett starkt år med hög produktionsstillgänglighet, lägre kostnader, stabila bränslepriser och ökade entreprenadintäkter. Resultatet överstiger budget. Inom investeringsområdet pågår förberedelser för en ny pelletspanna i Slite, planerad att tas i drift under 2026. Gotlands elnät redovisar också ett starkt resultat 2025 på grund av transiteringsintäkter och lägre kostnader. Gotlands Elförsäljningen har under året överträffat budget. Elnettot utgör den största positiva avvikelsen, främst på grund av goda marginaler i den rörliga portföljen.

Wisby Strand Congress & Event Gotland AB

Bolaget ägs till 100 % av Region Gotland och dess verksamhet är att äga och förvalta fastigheter och därmed jämförlig verksamhet. Bolaget äger Wisby Strand Kongresshall som är uthyrd i sin helhet till NT Management AB som självständigt ansvarar för verksamheten som bedrivs inom fastigheten.

Bolaget har under året fått sin begäran om omprövning av fastighetstaxeringen för Visby Kasernen 4 prövad. Förvaltningsrätten beslutade att faktisk hyra ska ligga till grund för taxeringen, i stället för Skatteverkets beräknade marknadshyra. Fastighetstaxeringen för åren 2019–2024 har därmed ändrats retroaktivt. Under året har fastighetens skick och underhållsbehov kartlagts. Arbetet utgör grund för kommande investeringar de närmaste 2–3 åren. Bolaget har inlett dialog med hyresgästen om översyn av hyresavtal och gränsdragningslista i syfte att tydliggöra ansvar och möjliggöra standardhöjande åtgärder. Avtal om yttre skötsel och felavhjälpande underhåll har tecknats med Gotlandshem AB som från 2026 övergår i Gotlandshem Fastighetsservice AB. Årets resultat uppgår till -2,1 mnkr.

Gotlands Filmfond AB (svb)

Fondens ändamål är att med iakttagande av kommunalrättsliga principer stimulera film- och dramaserieproduktion som bidrar till att stärka Gotlands attraktionskraft, skapa intäkter till lokala näringar och ge förutsättningar för fotspårsturism. Verksamheten har inte som syfte att generera vinst till bolagets ägare.

Styrelsen beslutade i november 2025 att anta en hållbarhetsplan som innehåller en process och mall som stöd för bolagens ansökningsarbete. Planen har tagits fram i samarbete med Film på Gotland.

Under 2025 har arbete genomförts med uppföljning av Filmstrategi Gotland 2018–2023 där Gotlands filmfond är en av aktörerna. Styrelsen beslutade också om samproduktioner till ett värde av 4,6 mnkr, bland annat Maria Wern säsong 10, Släpp fångarna loss det är valår och dokumentären Marta och Kannibalen från Färö. Totalt spelades fem filmer in på Gotland under året.

Flera produktioner hade biopremiär eller visades på festivaler. Skräckfilmen Hemmet hade festivalvisningar och svensk biopremiär. Dokumentären Trans Memoria deltog i ett flertal internationella festivaler, vann flera priser och hade svensk biopremiär i augusti. Egghead Republic hade premiär i Toronto och Stockholm. Filmen vann publikens pris vid Stockholms filmfestival och tävlade om Bronshästen. SVT:s julkalender Tidstjuven förhandsvisades i Visby och sändes i december.

Gotlands filmfond hade stor framgång vid Guldbaggegalan med nio nomineringar i sju kategorier. Priser tilldelades Hemmet för bästa kvinnliga biroll, Dialogpolisen för bästa klippning, Egghead Republic för bästa produktionsdesign och Trans Memoria för bästa dokumentärfilm.

Under året etablerade Gotlands filmfond konton på sociala medier för att stärka kommunikationen om verksamheten.

För 2025 var den ekonomiska finansieringen sämre på grund av att det togs beslut om att inte tillföra offentliga medel 2025. Därmed har fonden inte budgeterat några intäkter för året. Men med ett starkt eget kapital har fortsatt samproduktion möjliggjorts. Inför 2026 beslutade Region Gotland att tilldela bolaget 3,0 mnkr i verksamhetsmedel vilket framåt möjliggör en tryggad finansiering.

Stiftelsen Gotlandsmusiken

Stiftelsen Gotlandsmusikens instiftades 1987 och sedan den 1 januari 2007 är Region Gotland stiftelsens huvudman. Stiftelsen Gotlandsmusiken har till ändamål att bedriva musikverksamhet och stiftelsens verksamhet bedrivs under namnet Gotlandsmusiken.

Gotlandsmusiken producerade under 2025 sammantaget 395 konserter och pedagogiska aktiviteter där 45 % av verksamheten riktade sig till barn och unga. I samverkan med Länsteatern på Gotland genomfördes totalt 45 föreställningar med produktionerna Hjärdids Petterson – ett liv och Jag älskar Lill-Babs, vilka sågs av 4 621 personer.

Gotlandsmusikens verksamhet finansieras inom ramen för kultursamverkansmodellen som infördes 2011 och bygger på dialog och samverkan mellan stat och region och mellan region, kommun och regionala kulturaktörer. Genom modellen fördelas statens medel till regional kultur, liksom de medel regioner och kommuner skjuter till.

Preliminärt uppgår resultat för 2025 till 557 tkr (248 tkr, 2024). Genom hårt arbete med att generera intäkter parat med stor återhållsamhet gällande produktion och investeringar kunde ett budgeterat underskott undvikas.

Stiftelsen Gotlandsmusiken ansökte för verksamheten 2025 om verksamhetsstöd. Regionstyrelsen beviljade ett stöd om cirka 16 mnkr varav statsbidrag stod för cirka 8 mnkr, en ökning med 1,5 % jämfört 2024.

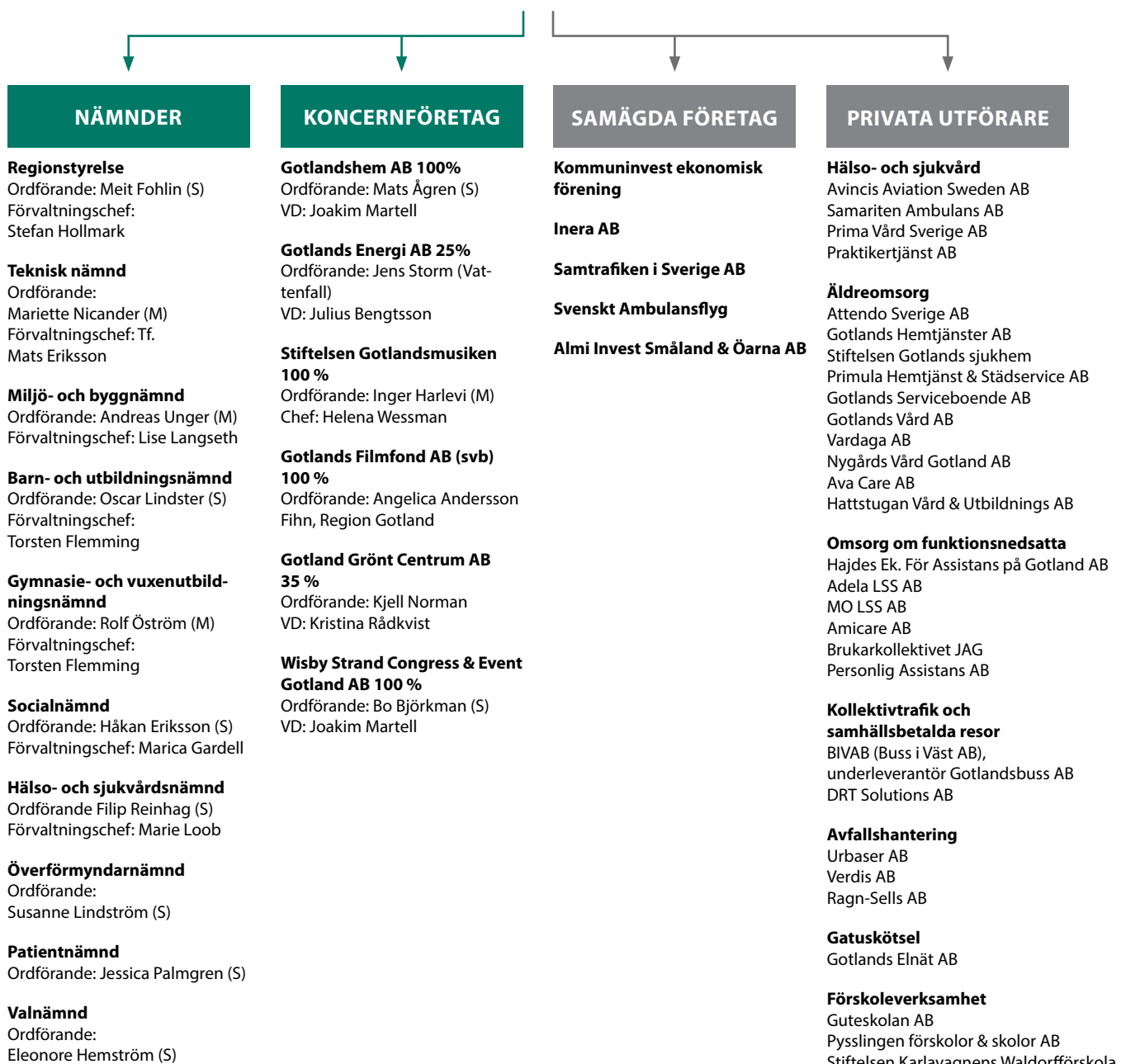

Gotland Grönt Centrum AB

Gotland Grönt Centrum AB ägs av Hushållningssällskapet Gotland (55%), Region Gotland (35%), LRF Lantbrukarnas Riksförbund (5%) och Företagarföreningen Tillväxt Gotland (5%). Bolagets uppdrag är att bedriva utbildnings- och utvecklingsverksamhet kopplat till de gröna näringarna inklusive skoldjordbruk, restaurang- och konferensverksamhet och uthyrning av lokaler. På uppdrag av Region Gotland bedriver bolaget naturbruksdelen av gymnasieutbildningen inom naturbruksprogrammet och flera vuxenutbildningar. Gotland Grönt Centrum har under året firat 10 år och uppdaterat varumärket. Gymnasieutbildningen har i stort sett haft fullbelagda klasser där inriktningen lantbruk är den största.

Under året har fokus varit att planera för ett nytt och uppdaterat mjölkstall. Syftet är att fortsatt vara en attraktiv utbildnings- och arbetsplats som möter framtida förväntningar på djurvälstånd. Från halvårsskiftet 2026 har Region Gotland sagt upp lokaler, 443 kvm, som nyttjas av resursskolan.

Den externfinansierade utvecklingsverksamheten har ökat under året. Ett nytt treårigt projekt om hållbar vattenomställning i Gotlands torra odlingslandskap finansieras av Water Wise Societies och syftar till att stärka öns förmåga att hantera vattenbrist i ett förändrat klimat, i samverkan med regionala och nationella aktörer.

DEN KOMMUNALA KONCERNEN 2025

PRIVATA UTFÖRARE

De verksamheter där det helt eller delvis finns privata utförare är främst i äldreomsorg, insatser enligt LSS, primärvård, ambulans, avfall, kollektivtrafik och förskoleverksamhet. På Gotland omfattas hemtjänst och daglig verksamhet av lagen om valfrihetssystem (LOV). Friskolor definieras inte som privata utförare då de tillkommer genom avtal med staten.

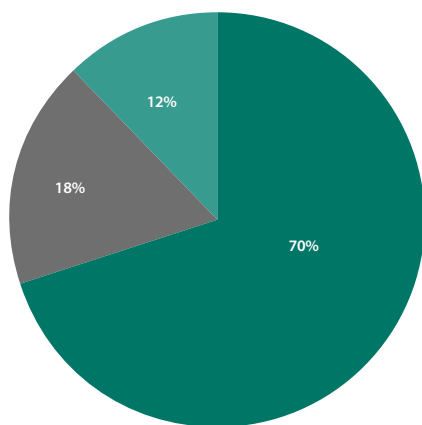
Hälso- och sjukvård

Enligt hälso- och sjukvårdslagen är varje region skyldig att organisera primärvården i ett vårdvalssystem som ger medborgarna rätt att välja mellan olika utförare. De företag som driver vårdcentraler på Gotland är Praktikertjänst AB (Vårdcentralen Visborg) och Prima Vård Sverige AB (Söderports vårdcentral). 30 % av gotlänningarna har valt att lista sig vid en privat vårdcentral.

Förutom inom primärvården bedrivs följande verksamheter inom hälso- och sjukvården av privata utförare; luftburen ambulanssjukvård (Avincis Aviation Sweden AB) och markambulanssjukvård (Samariten Ambulans AB). Båda verksamheterna arbetar inom pågående upphandlade avtal enligt LOU eller LOV.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen och omsorg om personer med psykisk funktionsnedsättning står de privata utförarna omsättningsmässigt för 33 %. Avtal finns med 10 privata utförare, varav Attendo Sverige AB är störst. Det finns sju särskilda boenden som bedrivs i privat regi. På Gotland finns nu sammanlagt 664 platser i särskilt boende för äldre, varav cirka 40 % drivs i privat regi. Inom hemtjänsten tillämpas kundval enligt LOV för hemtjänst dag- och kvällstid. Den största delen bedrivs i egen regi, men det finns även tre privata utförare. Vad gäller bostad med särskild service enligt SoL köps platser från två utförare på Gotland, Nygårds vård och Gotlands vård, samt från ett antal utförare i andra delar av landet.

- Region Gotland, hälso- och sjukvårdsförvaltningen
- Prima vård Sverige AB (Söderport vårdcentral)
- Praktikertjänst AB (Vårdcentralen Visborg)

GOTLÄNNINGARNAS VAL AV PRIMÄRVÅRD, %

30 % av gotlänningarna har valt privat vårdcentral. Övriga är listade på någon av de vårdcentraler som drivs av Region Gotland.

Insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade)

Regionen köper platser från boenden med särskild service enligt LSS som finns i privat regi på Gotland och dessa är Hajdes ekonomisk förening och Adelagruppen LSS AB. Utifrån behov köps även platser in från ett flertal olika utförare i andra delar av landet. Inom personlig assistans väljer brukaren själv utförare. Utöver egen regi finns flera andra utförare. Avseende daglig verksamhet enligt LOV finns avtal med tre mindre leverantörer: Hajdes ekonomisk förening, FUB Gotland och Lövsta kooperativet. Övrig daglig verksamhet drivs i egen regi. Inom LSS-verksamheten köptes verksamhet för 119 mnkr vilket är en ökning med ca 20 % jämfört med föregående år. Andelen privat utförda tjänster uppgår nu till 26 %.

Förskoleverksamhet

Av de barn på Gotland som är inskrivna i förskolan finns cirka 23 % vid någon av de privata förskolorna. De största företagen är Gute-skolan AB, Pysslingen förskolor och skolor AB, Stiftelsen Karlavagnen Waldorfförskola och Föreningen Barnträdgården Riddarsporren.

Kollektivtrafik och samhällsbetalda resor

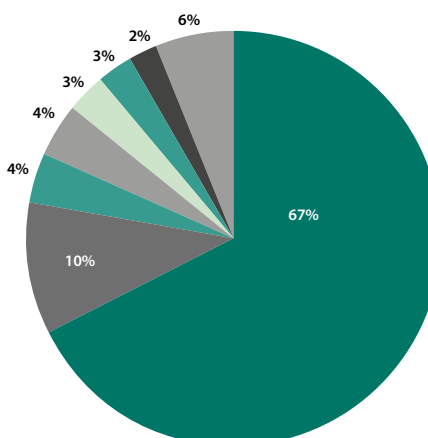
Buss i Väst AB med Gotlandsbuss AB som underentreprenör, är operatör för den allmänna kollektivtrafiken. DRT Solutions AB utför färdtjänst och sjukresor.

Avfallshantering

Verdis AB är operatören som hämtar mat- och restavfall, grovavfall och latrinkärl för Region Gotland. Ragn-Sells AB behandlar insamlad mat- rest- och grovavfall. Separat avtal med Ragn-Sells AB finns för insamling och behandling av farligt avfall från återvinningscentralerna.

Gatuskötsel

Gotlands Elnät AB ansvarar för gatubelysningen.

- Region Gotland, socialförvaltningen
- Attendo Sverige AB
- Gotlands hemtjänster AB
- Stiftelsen Gotlands sjukhem
- Primula Hemtjänst & Städservice AB
- Gotlands Serviceboende AB
- Gotlands Vård AB
- Övriga med mindre än 2 % andel

ANDEL UTFÖRARE AV ÄLDREOMSORG, %

De till omsättningen största utförarna av äldreomsorg på Gotland, både utförare av hemtjänst och särskilt boende.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

SAMHÄLLSEKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Sverige befinner sig fortfarande i en utdragen lågkonjunktur efter flera år av återkommande och betydande omvärldspåfrestningar. Tillväxten är svag och hushållens konsumtion dämpas av global oro och höga levnadskostnader. Trots två påfrestande år börjar perspektivet ljusna för kommuner och regioner. Kostnadsökningarna har avtagit och resultatet har stärkts något, men de ekonomiska förutsättningarna är fortfarande ansträngda. Kommunernas resultat har försämrats i flera år, vilket har minskat självfinansieringsgraden för investeringar och lett till en gradvis ökad upplåning. Det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet har därför tvingats användas för att hantera tillfälliga kostnadsökningar, framför allt kopplade till pensionsutgifter. Enligt SKR:s prognos från oktober 2025 skulle var femte kommun redovisa ett negativt resultat för 2025. Sveriges BNP förväntas växa med 2,6 % under 2026 och 2027.

BEREDSKAP OCH SÄKERHET

Dagens omvärldsutveckling innebär ett helt nytt fokus på både civil och totalt försvar. Det finns en ny beredskapsavdelning som har till uppdrag att skapa en tydlig styrning inom områdena beredskap, brottsförebyggande, informationssäkerhet, säkerhet, säkerhetsskydd och arbetet mot den organiserade brottsligheten. Det innebär att avdelningen ska stötta samhället vid inträffade händelser genom räddningstjänst och andra insatser som krisstöd. Gotland har en central roll i att stärka det civila försvaret, både för Sverige såväl som för Nato. Det medförde under 2025 ett stort nationellt och internationellt intresse för Region Gotlands beredskaps- och säkerhetsarbete.

DEMOGRAFI

Under de senaste åren har befolkningsutvecklingen på Gotland varit stabil och bara haft mindre justeringar mellan åren. Under 2025 minskade antalet invånare med 118 personer, vilket är i linje med de två senaste åren. Det föds fortsatt betydligt färre barn, något som innebär att barn- och elevkullarna fortsätter att krympa. Det har främst betydelse för skola och förskola men får även betydelse för andra verksamheter som är riktade till barn- och unga. Samtidigt ses att andelen äldre ökar, där personer som är över 80 år ökar med ungefär 20 % de kommande 10 åren. Det gör att Region Gotland behöver anpassa sina verksamheter. Region Gotland planerar bland annat att bygga två nya äldreboenden den kommande 10-årsperioden.

VATTEN

Vattensituationen på Gotland är mer allvarlig än någonsin. Under 2025 kom tidigt uppgifter om rekordlåga grundvattennivåer och det var stor risk för vattenbrist. Genom vattenbesparande åtgärder som informationsinsatser och trycksänkningar blev resultatet en minskad vattenförbrukning. Under slutet av 2025 så hade Visby med omnejd inte ett tjänligt dricksvatten då det upptäcktes förhöjda halter av planktonorganismer. Det var andra gången på tre år som det varit en kokrekommendation för dricksvattnet på Gotland. Det finns väldigt stora investeringsbehov för förnyelse av ledningsnät och i vatten- och avloppsreningsverk. Efterfrågan att bygga på platser som har otillräcklig eller ingen VA-försörjning är fortsatt hög. Att säkra en god vattenförsörjning och kvalitet är och kommer vara en av de stora samhällsbyggnadsfrågorna framledes.

ARBETSMARKNAD

Gotland har en relativt sett låg arbetslöshet som 2025 uppgick till 4,2 %. Gotlands arbetsmarknad präglas av stora säsongvariationer och är beroende av turistnäringen. Under 2025 registrerades totalt 45 företagskonkurser på Gotland, vilket är en minskning med sex konkurser jämfört med 2024. Det femåriga genomsnittet uppgår till 35 konkurser per år. Ett av de större företagsbesluten under året var att Gotlandssnus valde att flytta sin produktion från Roma till Kungälv. Vidare kommer ICLD att avvecklas, då regeringen beslutat att inte förlänga organisationens finansiering efter den 31 december 2026. Trots dessa förändringar kvarstår ett stort behov av kompetensförsörjning hos både näringslivet och Region Gotland. Detta bidrar till fortsatt goda utsikter för en låg arbetslöshet även under 2026. Försvarsmakten har under de senaste åren, mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget, prioriterat en återmilitarisering av Gotland. Detta har medfört omfattande investeringar i nya anläggningar och ett betydande rekryteringsbehov av både civil och militär personal.

STORA INVESTERINGSBEHOV

Region Gotlands investeringsbehov fram till 2031 uppgår till 7,5 mdkr, varav 1,7 mdkr avser investeringar inom vatten- och avlopp och avfall. Det finns ett behov av två nya äldreboenden, flera kultur och fritidsanläggningar och flera investeringar för hamnen. Dessutom pågår en utredning kring sjukhuset och vårdens långsiktiga lokalförsörjning. Regionens bostadsbolag Gotlandshem AB har under samma period ett behov av att göra stora investeringar i underhåll av fastigheter, samtidigt som nyproduktion av bostäder ska genomföras.

Den planerade investeringsnivån för regionen behöver anpassas då kassaflödet inte räcker för att finansiera de planerade investeringarna. Regionfullmäktige har tagit beslut om en ny investeringsram på 550 mnkr per år under perioden 2027–2029. Det är nödvändigt att investeringsnivån hålls nere. Resultaten som nu ligger i resultatplanen räcker inte för att finansiera de behov som finns.

FÄRJETRAFIKEN

Gotlands geografiska ö-läge innebär ett strukturellt beroende av färjetrafiken för både personresor och godstransporter. Under året har höga färjepriser haft en tydlig påverkan på såväl hushåll som näringsliv, med ökade kostnader för resor, transporter och logistik. För invånare påverkar detta tillgänglighet till arbete, utbildning och samhällsservice. De gotländska företagen, särskilt inom transport- och tidskritiska verksamheter, möter försämrade konkurrensvillkor genom högre kostnader och minskad förutsägbarhet i sina flöden. Sammantaget utgör färjeprisernas nivå och utveckling ett betydande strukturellt förhållande som påverkar regionens ekonomiska förutsättningar, utvecklingskraft och långsiktiga hållbarhet.

PENSIONS FÖRPLIKTELSE R OCH PENSIONSMEDEL

Den totala pensionsskulden för kommunkoncernen är stor, 4 167 mnkr varav 4 137 mnkr avser regionen.

Pensionsförpliktsen redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktsen som redovisas i ansvarsförbindelsen uppgår till 2 194 mnkr och är under utbetalning. I samband med utbetalningen sker resultatbelastning.

Pensionsskulden avseende regionen är beräknad enligt riktlinjerna för pensionsskultsberäkning (RIPS 21) och redovisningen följer RKR R10. Enligt riktlinjerna ska räntan fastställas årligen av SKR. RIPS-räntan ska bygga på en långsiktig ränta som inte påverkas av kortsiktiga svängningar på marknaden och som i större grad är kopplad till den långsiktiga reala räntan. SKR ska också ta hänsyn till den kommunala särarten med beskattningsrätten vid fastställandet av RIPS-räntan. Under 2025 gjordes ingen ändring av RIPS-räntan.

En mindre del av avsättningen, 30 mnkr, avser förmånsbestämda pensionsplaner i ett av koncernbolagen och redovisas enligt IAS19.

Regionfullmäktige beslutade i november 2019 att nya medel ska

avsättas till pensionsmedelsförvaltningen. Under en 20-årsperiod ska 50 mnkr avsättas årligen med början år 2020. Avkastningsmålet har också höjts till 4 % real avkastning per år. Beslutet motiveras av att det ska finnas finansiella medel för framtida pensionsutbetalningar så att dessa inte ska begränsa investeringsutrymmet i framtiden.

Region Gotland har hittills avsatt 604 mnkr, varav 500 mnkr sedan år 2020, för att möta kommande pensionsutbetalningar. Under 2025 avsattes 50 mnkr. Marknadsvärdet uppgick på balansdagen till 843 mnkr. Efter två år med hög positiv avkastning så blev avkastningen negativ 2025 -3,2 % (16,2 %, 2024).

PENSIONSFRÖPLIKTELSE OCH PENSIONSMEDEL, MNKR	Regionen 2025	Regionen 2024	Koncernen 2025	Koncernen 2024
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen				
Avsättning inklusive särskild löneskatt	1 943	1 863	1 973	1 892
Ansvarsförbindelse för pensioner	2 194	2 254	2 194	2 254
Pensionsförpliktelse som tryggs i pensionsförsäkring	0	0	0	0
Pensionsförpliktelse som tryggs i pensionsstiftelse	0	0	0	0
Summa pensionsförpliktelse	4 137	4 117	4 167	4 146
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde				
Totalt pensionsförsäkringskapital	0	0	0	0
Totalt kapital pensionsstiftelse	0	0	0	0
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	843	818	843	818
Summa förvaltade pensionsmedel	843	818	843	818
Återlånade medel	3 294	3 299	3 324	3 328
Konsolideringsgrad, %	20,4	19,9	20,2	19,7

Händelser av väsentlig betydelse

DRICKSVATTENSITUATIONEN

Dricksvattensituationen under 2025 präglades av utmaningar både vad gäller kvantitet och kvalitet, särskilt i Visbyområdet som vintertid försörjer cirka två tredjedelar av abonnenterna. Redan i december 2024 låg nivåerna i de mindre magasinen under det normala. Nederbörden under vintern gav endast tillfällig återhämtning och från april var nivåerna åter låga. Situationen påverkades även av att ett av Visbys vattenverk producerade cirka 10 % mindre efter installation av nytt membranverk. Fokus låg därför på vattenbesparing och långsiktigt hållbar vattenanvändning. Informationsinsatser och mindre trycksänkningar bidrog till att vattenförbrukningen minskade. Under hösten förbereddes underhållsåtgärder för att stärka produktionsrobustheten inför kommande somrar.

I samband med planerat underhåll av ett av Visbys vattenverk upptäcktes den 28 november förhöjda halter av organismer i dricksvattnet. Utökad provtagning visade en generell ökning i Visbyområdet dock utan påvisade virus eller bakterier. Eftersom Livsmedelsverkets kvalitetskrav inte uppfylldes infördes kokrekommendation som försiktighetsåtgärd och samhällsviktiga verksamheter informerades särskilt. Ett preliminärt laboratorieresultat i december indikerade låga halter av patogena parasiter, men detta kunde inte bekräftas och kokrekommendationen kvarstod. Inför jul placerades en dricksvattentank ut i Visby som alternativ försörjning. Vattnet kom från en annan del av det kommunala systemet och var säkert att dricka utan kokning.

ORGANISATION

I mars 2025 fick samhällsbyggnadsdirektören i uppdrag att samlas ansvaret för samhällsbyggnadsprocessen i en förvaltning för att öka effektivitet, kvalitet och förutsägbarhet. Under hösten togs ett förslag till ny organisation fram och riskbedömdes, där ledarskap, kommunikation och kultur identifierades som de mest kritiska områdena. Regiondirektören beslutade den 19 november att samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen, tillsammans med vissa funktioner från regionstyrelseförvaltningen, från den 1 januari 2026 skulle bilda teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen. De politiska nämnderna kvarstår oförändrade.

FÄRJEPRISER

Färjeprisernas utveckling har varit i fokus under året. I slutet av året inrättade Region Gotland en priskommission för att ytterligare förstärka arbetet i frågan. En fördjupad utredning av färjepriserna presenterades för regionfullmäktige i december.

NYA LAGAR OCH REFORMER PÅVERKAR VERKSAMHETERNA

Den nya socialtjänstlagen trädde i kraft den 1 juli 2025. Lagen förstärker det förebyggande arbetet och syftar till mer lättillgängliga och jämlika insatser som ska bygga på evidens och beprövade metoder. Socialförvaltningen har förberett övergången genom anpassning av delegationsordning och verksamhetssystem, och arbetet med att implementera lagens intentioner fortsätter.

Den 1 juli 2025 infördes ämnesbetyg i gymnasieskolan och vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Reformen innebär att betyg sätts per ämne i stället för per kurs. Detta har förändrat förutsättningarna för bedömning och betygssättning. Införandet har krävt pedagogiska och administrativa anpassningar. Lärare och studie- och yrkesvägledare har behövt justera sina arbetssätt för att säkerställa en rättssäker och likvärdig tillämpning.

Ändringar i plan- och bygglagen trädde i kraft den 1 december 2025 och påverkar bygglov och översikts- och detaljplanering. Förändringarna har medfört ett omfattande anpassningsarbete, inklusive uppdatering

av kundinformation och interna processer. Arbetet har också visat behov av en översyn av Region Gotlands kulturmiljöprogram.

SJUNKANDE GYMNASIEBEHÖRIGHET OCH KRAV PÅ TIDIGA INSATSER

Andelen elever i årskurs 9 som uppnår gymnasiebehörighet fortsätter att minska. Behörigheten till yrkesprogram uppgick till 78,6 % enligt nationell statistik (79,2 % enligt intern statistik), vilket innebär att barn- och utbildningsnämndens mål inte uppnås och att trenden är fortsatt negativ. En fördjupad analys har genomförts och har resulterat i åtgärder med fokus på tidiga insatser, likvärdighet, stärkt pedagogiskt ledarskap samt närvaroarbeta. Utvecklingen bedöms kräva långsiktigt och uthålligt arbete.

Under året har även ett projekt startats för att utveckla en hållbar modell för samverkan mellan skola och arbetsliv i syfte att stärka elever motivation och kopplingen till gymnasievalet.

Flera grundskolor har under läsåret granskats av Skolinspektionen. Samtliga tillsyner resulterade i förelägganden, främst kopplade till brister i arbetet med särskilt stöd och tidiga insatser och rektors förutsättningar att säkerställa stöd. Bristerna bedöms delvis hänga samman med svårigheter att rekrytera behörig personal och ett ansträngt ekonomiskt läge.

HJÄRTVÅRD OCH NY AKUTMOTTAGNING

Efter lång tids utredning har hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat att inte etablera en PCI-verksamhet på Visby lasarett. Bedömningen är att de medicinska och ekonomiska riskerna överväger nyttan, då en lokal verksamhet skulle få landets lägsta volymer och därmed svårigheter att upprätthålla kompetens och dygnet runt-bemannning. Hjärtvården på Gotland håller hög kvalitet i jämförelse med riket.

I mitten av juni 2025 invigdes den nya akutmottagningen på lasarettet efter många års planering. Förändringarna innebär fler akuterum, förbättrad arbetsmiljö och effektivare patientflöden. Patienterna får ökad sekretess vid anmälan, det är nu fler väntrum och kortare svarstider genom införandet av rörpostsystem. Sammantaget innebär besluten både en tydlig prioritering av vårdens resurser och en stärkt lokal kapacitet i akutsjukvården.

ÖVERSIKTSPLAN VÅRT GOTLAND 2040 ANTAGEN

Regionfullmäktige antog i februari översiktsplan Vårt Gotland 2040, som vann laga kraft i mars. Planen har under flera år inneburit en stor arbetsinsats för samhällsbyggnadsförvaltningen och utgör en strategisk grund för Gotlands utveckling. Implementeringen har påbörjats med digitalisering, medborgarsamtal och ett nytt uppdrag om tematiskt tillägg för energi. Planen kommer att styra utvecklingen långsiktigt och innebär fortsatt behov av resurser för genomförandet.

CYBERANGREPP PÅ NATIONELL LEVERANTÖR

I slutet av augusti informerades Region Gotland om att leverantören av regionens arbetsmiljösystem utsatts för ett cyberangrepp. Regionen var en av de uppemot 80 % av Sveriges kommuner och regioner som berördes. En händelsestab inrättades för att samordna arbetet. Eftersom Region Gotland är personuppgiftsansvarig för uppgifter som överförs till leverantörens system gjordes en anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten. De berörda systemen hölls stängda under stora delar av hösten, vilket innebar att arbetet tillfälligt fick hanteras manuellt enligt nya rutiner.

I samband med införandet av ett nytt system för utskick av digitala och fysiska fakturor inträffade ytterligare en personuppgiftsincident. Felet upptäcktes tidigt och kunde åtgärdas utan större konsekvenser.

Inom digitaliseringsområdet pågår flertalet aktiviteter bland annat ombyggnad av regionens nätinfrastuktur och satsningar för ökad cybersäkerhet

HPV-VACCINATION – GOTLAND I TOPP

I juni avslutades den nationella HPV-vaccinationskampanjen för kvinnor födda 1994–1999. Gotland uppnådde en täckningsgrad på 81 %, högst i landet och klart över rikets nivå på 64,7 %. Resultatet är en viktig framgång i arbetet med att förebygga livmoderhalscancer och bidrar till WHO:s globala mål om eliminering av HPV-viruset. Under hösten 2025 erbjuds även pojkar födda 2007–2008 vaccination i samverkan med Region Stockholm och Regionalt cancer centrum Stockholm Gotland. Arbetet planeras fortsätta under 2026.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Försäljning av Gotland Energi AB

Under 2025 har Region Gotland inlett en översyn av sitt ägande i Gotland energi AB. Samtidigt har Vattenfall sett över sitt ägande av värmeverksamheten inom hela Vattenfallkoncernen. Dessa båda översyner har under 2025 påverkat Gotlands Energi AB verksamheter främst genom framtagande av data och information till personal kring processerna. Vattenfall äger 75 % av bolaget och Region Gotland äger 25 %. Regionstyrelsen tog den 28 januari 2026 beslut om att gå vidare och föreslå regionfullmäktige att sälja sin andel av Gotlands Energi AB till Vattenfall AB. På Regionfullmäktige den 16 februari 2026 togs beslut att ärendet återremitteras. Beslut förväntas tas av regionfullmäktige under våren 2026.

Ansökan Europeiska Investerings Banken (EIB)

Regionfullmäktige beslutade den 16 februari 2026 att Region Gotland ska ansöka om lån från Europeiska investeringsbanken (EIB). Lånet ska vidareutlånas till Gotlandshem AB för investeringar i fastighetsbeståndet. Finansieringen ger möjlighet att samtidigt ansöka om EU-bidrag motsvarande 15 % av lånebeloppet inom EU:s fond för rättvis omställning.

Regionfullmäktige beslutade även att utöka låneramen för nya långfristiga lån 2026 från 400 mnkr till 2 750 mnkr. Lån som tas upp för vidareutlåning till helägda bolag ska inte ingå i beräkningen av regionens finansiella mål för låneskuld.

Tvist kring Kopparsviksbron

Arbetet med Kopparsviksbron inleddes 2024 och skulle enligt plan vara färdigställt inför kryssningssäsongen 2025. Vid utgången av året hade projektet varken slutförts eller godkänts vid besiktning. Region Gotland beslutade i februari 2026 att häva avtalet med entreprenören. Detta har resulterat i en pågående rättslig tvist mellan parterna.

Styrning och uppföljning av Region Gotlands verksamheter

Region Gotlands styrning beskrivs i Region Gotlands ledningssystem. Ledningssystemet består av politisk styrning och verksamhetsstyrning. Den politiska styrningen har styrmodellen som ett verktyg för att styra Region Gotland. Verksamhetsstyrningen har en modell för att underlätta i arbetet med att organisera och leda olika verksamhetsområden så att beslut förverkligas. Modellen innehåller fem delar (planera verksamhet, genomföra verksamhet, följa upp resultat, analysera resultat och arbetssätt samt utveckla och förbättra verksamhet). Den politiska styrningen och verksamhetsstyrningen hålls ihop genom planerings- och uppföljningsprocessen.

Koncernen Region Gotland består av regionfullmäktige, regionstyrelse, nämnder, bolag och stiftelser. I förvaltningsberättelsens avsnitt om den kommunala koncernen framgår hur koncernen är organiserad.

Regionfullmäktige beslutar i ärenden av större vikt för regionen. Det är fullmäktiges uppgift att bland annat besluta om övergripande prioriteringar och mål, budget, skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor samt årsredovisning.

Regionstyrelsen har ett helhetsansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen leder, samordnar och utövar uppsikt över kommunkoncernen. Regionstyrelsen ska, i samråd med nämnderna, följa upp beslutade prioriteringar och mål och återrapportera till regionfullmäktige.

Regionstyrelsen har beslutat om en instruktion till regiondirektören som beskriver direktörens övergripande ansvars- och beslutsbefogenheter. Regiondirektören ansvarar inför och rapporterar till regionstyrelsen. Regiondirektören biträder regionstyrelsen i dess uppsiktsplikt över nämnder, bolag och stiftelser och ska ta de initiativ som behövs med anledning av uppsiktsplikten.

REGION GOTLANDS STYRMODELL

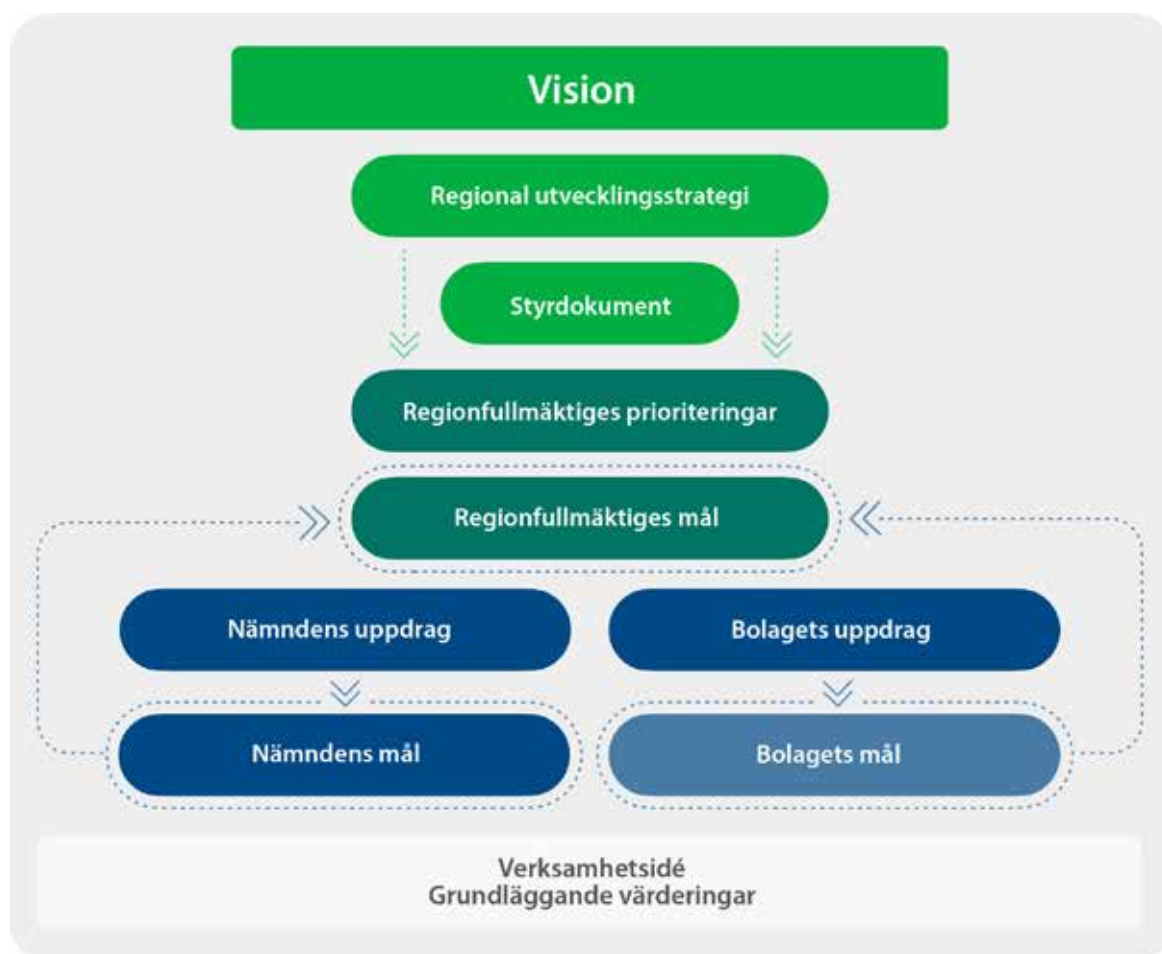
Genom Region Gotlands styrmodell kommunicerar regionfullmäktige bland annat prioriteringar och mål för nämnderna och bolagen. Utifrån styrmodellen kommuniceras även beslutade styrdokument och uppdrag som styr verksamheterna.

Visionen är en ledstjärna i det som görs och pekar ut hur Gotland ska vara i framtiden. Regional utvecklingsstrategi är det styrdokument som väger tyngst och pekar ut riktningen för en långsiktig hållbar utveckling, för såväl Gotland som Region Gotland. De styrdokument som avses i styrmodellen är beslutade av regionfullmäktige inom områden av väsentlig betydelse för Region Gotland.

Regionfullmäktiges prioriteringar är politiska prioriteringar för att nå visionen och målen i den regionala utvecklingsstrategin och regionfullmäktiges mål är verksamhetsnära mål som styr både koncernövergripande men även nämndspecifikt.

Regionfullmäktige fastställer uppdrag och mål för nämnderna och bolagen. Uppdraget beskriver syftet med nämndens eller bolagets verksamhet medan mål uttrycker inom vilka specifika områden en förbättring inom uppdraget ska ske. Målen har fokus på invånare och ska leda till resultat och effekter som skapar ett mervärde för dem. Nämnderna och bolagen ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sitt uppdrag utifrån lagstiftning, prioriteringar och mål, bolagsordning, ägardirektiv, reglemente, styrdokument och ekonomiska förutsättningar. Nämnderna ska även verka för god kvalitet och arbetsmiljö i verksamheten.

Region Gotlands styrmodell

STYRANDE DOKUMENT

De flesta verksamheter styrs både av nationella och lokala styrdokument. Region Gotland har i styrmodellen därtill ett flertal styrande dokument. Regiongemensamma policydokument, planer, program och långsiktiga strategier beslutas som regel av regionfullmäktige, medan regionövergripande riktlinjer beslutas av regionstyrelsen. Region Gotlands koncernföretag styrs av bolagsordningar och ägardirektiv som beslutas av regionfullmäktige.

Ett av det mest övergripande styrdokumentet är den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040. Syftet med strategin är att nå samsyn om hur Gotland ska utvecklas på lång sikt och vad som behöver göras för att nå dit. Fler styrande dokument är bland annat genomförandeprogram för klimat, energi och miljö 2022–2027, genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation 2022–2027 samt genomförandeprogram kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland.

Under året har regionfullmäktige antagit Översiktsplan Vårt Gotland 2040 som sammanfattar Region Gotlands intentioner avseende hur mark- och vattenområden i kommunen bör användas på bästa sätt för att stödja regionens strävanden och målsättningar inom olika områden. En regional cykelplan som löper fram till 2035 har också antagits som syftar till att främja en ökad cykling och bidra till att realisera målen i Vårt Gotland 2040.

I november antog regionfullmäktige handlingsplan psykisk hälsa och suicidprevention 2026–2030. Den ersätter två tidigare styrande dokument inom samma verksamhetsområde. Informationssäkerhetspolicyn har uppdaterats till följd av skärpt lagstiftning och aktieägarpolicyn som har uppdaterats utifrån den nya koncernstrukturen och den hållbarhetspolicy som antagits 2024.

Slutligen har ett nytt ägardirektiv för Gotland Grönt Centrum godkänts.

PLANERINGS- OCH UPPFÖLJNINGSPROCESS

Den politiska styrningen och verksamhetsstyrningen hålls ihop i planerings- och uppföljningsprocessen. I Region Gotlands planeringsprocess fastställs regionfullmäktiges prioriteringar, mål, uppdrag och budget till nämnderna.

I uppföljningsprocessen sker uppföljning och analys av bland annat regionfullmäktiges prioriteringar, mål och ekonomi. Uppföljningsprocessen innehåller även uppföljning av de uppdrag regionfullmäktige tilldelat en eller flera nämnder. Uppföljningsprocessen omfattar minst fyra rapporter under året. Syftet med både planerings- och uppföljningsprocessen är att bidra till ett långsiktigt och hållbart förhållningssätt och en god ekonomisk hushållning där såväl verksamhetsmål som finansiella mål uppnås.

UPPSIKTSPLIKT

Regionstyrelsen ansvarar, med hjälp av regiondirektören, för uppsikt över den kommunala koncernen. Uppsikten tar sin utgångspunkt i mål, budget och i ägardirektiv. Nämnderna och bolagen rapporterar om ekonomi och verksamhetens utveckling i samband med delårsrapport och verksamhetsberättelse. Vid den årliga bokslutsdagen ges regionstyrelsen information om måluppfyllnad, ekonomi och utveckling framåt. Utöver de beslut som fattats av regionfullmäktige och regionstyrelse i särskilda ärenden sker årliga återkopplingsmöten mellan regiondirektör och förvaltningsledning. Ägarmöten genomförs med de bolag som Region Gotland är majoritetsägare i.

Vid årets första rapportering, delårsrapport 1, visade nämndernas sammanlagda årsprognos en budgetavvikelse på -130 mnkr och det totala resultatet för Region Gotland prognostiserades för helåret till -79 mnkr. Fyra nämnder prognostiserade underskott. Hälso- och sjukvårdsnämnden prognostiserade det största underskottet på -80 mnkr. Stora prognostiserade underskott fanns även i barn- och utbildningsnämnden (-23 mnkr), tekniska nämnden (-27 mnkr) och miljö- och byggnämnden (-12 mnkr). Regionfullmäktige beslutade att de nämnder som prognostiserade underskott i första hand skulle vidta långsiktiga åtgärder för att nå en budget i balans. Samtliga nämnder fick också i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras att genomföras för att inte budgeten ska överskridas med återrapportering i delårsrapport 2.

Vid delårsrapport 2 prognostiserade nämnderna en positiv budgetavvikelse på totalt 7 mnkr, en kraftig förbättring från prognosen i delår 1. Den förbättrade prognosen berodde främst på riktade statsbidrag till hälso- och sjukvården, men även till äldreomsorgen. Detta medförde att hälso- och sjukvårdsnämnden inte längre prognosticerade ett negativt resultat. Negativa prognoser rapporterades därmed från barn- och utbildningsnämnden (-19 mnkr), miljö- och byggnämnden (-4 mnkr) och tekniska nämnden (-18 mnkr). Regionfullmäktige tog emot återrapportering av uppdraget att redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras för att inte budgeten 2025 skulle överskridas och fattade inga ytterligare beslut.

När året summeras förbättras nämndernas resultat ytterligare till ett överskott på 43 mnkr, men tre av sju nämnder avviker negativt mot budget. Dessa är hälso- och sjukvårdsnämnden (-13 mnkr), barn- och utbildningsnämnden (-12 mnkr) och tekniska nämnden (-1 mnkr). Resultatet i sin helhet är 64 mnkr.

Regionstyrelsen följer sedan oktober 2024 upp investeringsprojekt med en budget som är större än 20 mnkr. Uppföljningen sker löpande vid sammanträden. Utöver detta har regionstyrelsen prövat att koncernbolagen bedrivit sin verksamhet ändamålsenligt och inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Slutligen har regionstyrelsen utfört sin uppsiktsplikt genom att begära och ta emot information om Region Gotlands arbete med risk- och sårbarhetsanalyser.

INTERNKONTROLL

Enligt gällande riktlinjer ska alla nämnder i samband med verksamhetsberättelsen rapportera resultatet av den interna kontrollen till regionstyrelsen som i sin roll har en övergripande uppsiktsplikt. Det är den enskilda nämnden som har ansvar för att den interna kontrollen genomförs och som med en rimlig grad av säkerhet ska avgöra om verksamheten bedrivits ändamålsenligt, kostnadseffektivt, om rapportering skett och om tillämpliga lagar, föreskrifter, regler, riktlinjer och rutiner efterlevts. Samtliga nämnder har beslutade internkontrollplaner och samtliga kontroller är genomförda, två

kontroller har beslutats att utgå på grund av att de även finns som mål och redovisas tillsammans med 2025 års verksamhetsberättelse. Åtgärder för att rätta till redovisade brister är framtagna och kommer behöva arbetas vidare med under nästkommande år.

Granskningsområden

Regionens nämnder och styrelser har i internkontrollplaner för 2025 upptagit 42 granskningar inom ramen för den interna kontrollen. 37 av dessa har genomförts under 2025. Fem kontroller har inte genomförts. Då fyra kontroller har slagits ihop till två, två kontroller utgår då de rapporteras som mål i regionstyrelseförvaltningens verksamhetsberättelse och en kontroll kunde inte genomföras. Här nedan redovisas några exempel på vilka granskningar som genomförts:

- Inköp - Avtal och avtalstrohet
- Inköpskort
- Att maskiner och fordon med dieselmotorer tankas med HVO100
- Detaljplanprocessen – prioriteringar
- Läkemedelshantering
- Systemavbrott planeringsverktyg
- Klagomålshantering

Granskningsresultat

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen visar att den i huvudsak är tillfredsställande dock har ett antal brister rapporterats. I 14 av de 37 kontrollerna har konstaterats någon form av brist och det har redovisats att åtgärder vidtagits. De rutiner som uppvisar brister kan nämnas inköpskort, förtroendekändliga poster, drivmedel, läkemedelshantering och objektsförvaltning.

Extern revision

Under år 2025 har sex externa granskningar skett av den interna kontrollen. Revisorernas ansvar är att pröva om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisorerna har under 2025 gjort följande granskningar som omfattat den interna kontrollen:

- Granskning av omställningen till en god och nära vård
- Granskning av förutsättningar för ledarskap
- Granskning av tandvården
- Grundläggande granskning år 2025 Region Gotland - regionstyrelsen
- Granskning av kontroll och uppföljning av privata utförare
- Granskning av följsamhet till nationella riktlinjer avseende hjärtsjukvård

UPPDRAG 2025**Uppdrag som återrapporterats i Regionfullmäktige under året:**

Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med förslag på prioriteringar och/eller omprioriteringar av investeringar med ett max tak om 500–600 mnkr per år 2025, 2026 och 2027 samt konsekvenser av det.

Regiondirektören får i uppdrag att mellan förvaltningar prioritera utifrån genomförbarhet och kostnadseffektivitet samt fördela, planera och genomföra 1% effektivisering inom digitalisering, bemanning, inköp och lokaler 2025 och återkomma med förslag på plan samt konsekvenser av 1% effektivisering per år även 2026 och 2027.

Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett samlat förslag till effektivisering 2026–2027.

Regiondirektören får i uppdrag att skapa sammanhållen process och samordning av olika utredningar och projekt för att utveckla området runt nya badhuset, tänkt ungdagshuset Solberga, utvecklingen av Solbergaskolans gårdar, bussanslutning och eventuellt tänkt aktivitetspark och idrottshall så området blir väl anpassat för gruppen barn och unga.

Regiondirektören får i uppdrag att snarast påbörja arbetet med att revidera Klimatanpassningsplanen så att den omfattar hela Gotland, konsekvenserna av värmebölja och torka samt konsekvenserna av ihållande regn under längre perioder.

Regiondirektören får i uppdrag att utveckla arbetet med samordning kring bemanningsfrågor för en mer ändamålsenlig och resurseffektiv verksamhet.

Regiondirektören får i uppdrag att se över reglementen och ägardirektiv i syfte att förtydliga ansvaret för krisberedskap i nämnder och bolag.

Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med ett förslag till revidering av Region Gotlands internationella strategi för perioden 2025–2028.

Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att genomlysas arbetssätt och att ta fram en ny rutin för hur arbetet med medborgarförslag kan bli mer effektivt och strukturerat.

Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta ytterligare åtgärder för att begränsa underskottet 2024 och bromsa den höga kostnadsutvecklingen i verksamheterna samt att anpassa verksamheten inför 2025 års ekonomiska utmaningar.

Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av konstuppdraget i sin helhet. Uppdraget syftar till att ge förslag på en långsiktig struktur som säkerställer en god tillgång och utveckling av konst på Gotland. Uppdraget redovisas till budgetberedningen våren 2026.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

God ekonomisk hushållning handlar om att ha balans i ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och det är fullmäktige som i budgeten ska ange de finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det är därmed regionfullmäktige som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Region Gotland. Verksamhetsmålen kan variera mellan åren och är en del av Region Gotlands årliga beslut om mål och budget. Årsredovisningen ska innehålla en utvärdering av om målen uppfyllts.

I november 2023 tog regionfullmäktige beslut om nya riktlinjer för God ekonomisk hushållning. Då fastställdes den långsiktiga målbilden att Region Gotland ska bedriva en verksamhet med god kvalitet, ha en stabil ekonomi och en ekonomisk buffert för oförutsedda händelser. Det beslutades även att Region Gotland ska arbeta med god framförhållning för att anpassa verksamheten till samhällsförändringar och medborgarnas behov.

God ekonomisk hushållning förutsätter att verksamheten rymms inom de ekonomiska ramarna. De ekonomiska ramarna utgör därmed en restriktion för verksamhetens omfattning.

SAMMANVÄGD BEDÖMNING

Den sammanvägda bedömningen är att god ekonomisk hushållning inte uppnås 2025. I ett femårsperspektiv är den sammanvägda bedömningen att god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Bedömningen bygger på måluppfyllelsen av de finansiella målen och målen i styrmodellen. Nämnder och bolag har under 2025 arbetat aktivt med att nå måluppfyllelse. Majoriteten av målen är helt eller delvis uppfyllda. Måluppfyllelse 2025 är i de flesta fall oförändrad eller förbättrad jämfört med 2024. Bedömningen baseras på gjorda

mätningar som i huvudsak visar om genomförda aktiviteter har givit önskad effekt under året.

För 2025 har regionfullmäktige beslutat om 40 mål. Vissa mål gäller för flera nämnder och bolag medan vissa mål gäller för specifikt en nämnd eller ett bolag. Vid årets slut är 13 mål helt uppfyllda (32,5 %), 12 mål är delvis uppfyllda (30 %), 13 mål är ej uppfyllda (32,5 %) och 2 mål kan inte utvärderas (5 %). En tredjedel av målen är ej uppfyllda och fortsatt arbete krävs för att nå målen.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag är 0,9 % och når inte upp till det finansiella målet på 2 %.

Investeringsutgifterna ligger på en hög nivå för tredje året i rad. Höga investeringsutgifter och för låga resultatnivåer de senaste åren har gjort att låneskulden ökat med 600 mnkr på två år. Det finansiella målet att investeringar i skattefinansierad verksamhet ska vara minst 100 % uppnås inte och har en nedåtgående trend.

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelsen i ansvarsförbindelsen har stärkts något och innebär att det finansiella målet uppnås men soliditeten är svag och behöver fortsätta stärkas.

I ett femårsperspektiv har den finansiella ställningen både stärkts och försvagats. Under 2021–2022 var resultatnivåerna höga, investeringarna kunde finansieras med egna medel, likviditeten stärktes samtidigt som 450 mnkr avsatts till pensionsmedelsförvaltningen. Därefter har följt tre år med höga investeringsutgifter och otillräckliga resultat.

Avgörande för att nå en god ekonomisk hushållning över tid är en resultatnivå som uppnår det finansiella målet och en lägre investeringsnivå som gör att investeringarna i hög grad kan finansieras med egna medel.

FINANSIELLA MÅL	År 2025	År 2024	År 2023
Årets resultat uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag, %	0,9	-2,7	-0,1
Självfinansieringsgrad av investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till minst 100 procent, % ¹	78	104	132
Låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag, % ¹	15,3	11,1	8,4
Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska stärkas, %	5,9	4,6	8,2

¹ Nyckeltalet mäts som ett genomsnitt för en rullande femårsperiod (år x-2, x-1, x, x+1 och x+2 där x är innevarande år)

MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING 2025

MÅLUPPFYLLELSE

Finansiella mål

Årets resultat uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag.	Ej uppfyllt	●
Självfinansieringsgrad av investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till minst 100 procent.	Ej uppfyllt	●
Låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag.	Ej uppfyllt	●
Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska stärkas.	Helt uppfyllt	●

Regionfullmäktiges mål – Koncerngemensamma¹

Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras.	Helt uppfyllt	●
Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än riksnittet år 2027.	Delvis uppfyllt	●
Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år.	Delvis uppfyllt	●
Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1000 till mandatperiodens slut.	Ej uppfyllt	●
Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027.	Helt uppfyllt	●
Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027.	Delvis uppfyllt	●

Regionfullmäktiges mål – Nämndspecifika²

Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024-2027.	Helt uppfyllt	●
Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent. Målet för 2025 är att ligga kvar på samma nivå som 2024.	Helt uppfyllt	●
Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhetssäkrade ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2025.	Helt uppfyllt	●
Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter.	Delvis uppfyllt	●
Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent.	Helt uppfyllt	●
Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027.	Delvis uppfyllt	●
Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027.	Delvis uppfyllt	●
Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024-2027.	Delvis uppfyllt	●
Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent.	Ej uppfyllt	●
Andelen som upplever ett bra och respektfullt bemötande i mottagande av socialnämndens tjänster och insatser ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027.	Delvis uppfyllt	●
Andelen egen personal ska öka årligen och uppgå till minst 95 procent 2027.	Helt uppfyllt	●
Den genomsnittliga beläggningen i slutenvården ska minska årligen och inte överstiga 85 procent år 2027, genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer.	Helt uppfyllt	●
Förtroendet för vårdcentralerna på Gotland ska öka och vara högst i landet år 2025.	Ej uppfyllt	●
Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027.	Ej utvärderad	○
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med minst 0,5 procent-enheter per år under perioden 2024-2027.	Ej uppfyllt	●
Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027.	Helt uppfyllt	●

¹ Läs mer i avsnittet prioriteringar och mål² Läs mer i avsnittet nämnder och förvaltningar

MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING 2025

MÅLUPPFYLLELSE

Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027.	Ej uppfyllt	●
Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med minst 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027.	Ej uppfyllt	●
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027.	Helt uppfyllt	●
Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar "mycket bra" eller "bra" på frågan "Hur mår du rent allmänt", ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027.	Helt uppfyllt	●
Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027.	Ej utvärderad	○
Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027.	Ej uppfyllt	●
Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027.	Ej uppfyllt	●
Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027.	Ej uppfyllt	●
Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 procent per person under perioden 2024-2027.	Delvis uppfyllt	●
Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027.	Ej uppfyllt	●
Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024-2027.	Ej uppfyllt	●
Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2027.	Helt uppfyllt	●
Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2025.	Ej uppfyllt	●
Antalet digitalt inlämnade års-eller sluträkningar ska öka med minst 40 stycken under 2025 jämfört med 2024.	Ej uppfyllt	●
Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2025 jämfört med 2024.	Helt uppfyllt	●
Regionfullmäktiges mål – Gotlandshem AB		
En nyproduktion av minst 300 bostäder ska ha påbörjats under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027, varav minst två projekt ska genomföras utanför Visby. Påbörjad nyproduktion räknas från det att ansökan om bygglov är inlämnad till Region Gotland.	Delvis uppfyllt	●
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa en positiv utveckling av driftnettot.	Delvis uppfyllt	●
Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa följsam prognos och plan för att nå en avkastning på totalt kapital om 4 procent och soliditet om minst 25 procent i enlighet med tioårsplanen.	Delvis uppfyllt	●

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Årets resultat för den kommunala koncernen är 87 mnkr (-227 mnkr, 2024). Regionens resultat är 64 mnkr. Det helägda koncernbolaget Gotlandshem AB har ett negativt resultat på -11 mnkr. Gotlands Energi AB som regionen äger 25 % av har ett positivt resultat på 139 mnkr. I jämförelse med föregående år är resultatet för koncernen väsentligt bättre. Det beror främst på att regionen och Gotlandshem AB hade stora underskott 2024. Under åren 2021 till 2022 har resultaten varit positiva och legat en bra bit över 100 mnkr per år.

Den huvudsakliga finansieringen utgörs av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilka utgör 73 % av de totala intäkterna. Utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag avgör hur mycket nettokostnaderna kan tillåtas öka för att bibehålla en god ekonomisk hushållning och en god ekonomisk ställning. Under 2025 ökade skatteintäkterna, utjämning och de generella statsbidragen med 3,3 %. Nettokostnaderna inklusive finansnetto minskade samtidigt med 1,2 %, vilket främst beror på lägre pensionskostnader och högre riktade statsbidrag.

Investerings- och exploateringsutgifter uppgick till 1 042 mnkr och självfinansieringsgraden var 64 %. Låneskulden ökade med 342 mnkr och likvida medel minskade med 24 mnkr. Under de senaste fem åren har investeringar och exploatering legat på en hög nivå, sammanlagt 3 861 mnkr. Stora investeringar har gjorts i bland annat förskolor, grundskolor, äldreboenden, nyproduktion av lägenheter samt investeringar i elnät och fjärrvärmeanläggningar. Den genomsnittliga självfinansieringsgraden har legat på 99 %.

Soliditeten vid årets slut uppgick till 33,9 %. Jämfört med 2021 har soliditeten minskat med 6,1 procentenheter. Soliditeten när pensionsskulden i ansvarsförbindelsen räknas med har sedan 2021

minskat från 14,6 % till 13,0 %. Förklaringen till att soliditeten minskat är främst att resultaten varit för låga i förhållande till investeringsutgifterna. Redovisning av finansiell leasing för inhyrda lokaler har införts från 2024 och har också gjort att soliditeten minskat.

Soliditeten för kommunkoncerner 2024 var 39,2 % och motsvarande siffra för regionkoncerner var 18,0 %. Den primärkommunala verksamheten utgör ca 2/3 av verksamheten. Med beaktande av detta får nivån på soliditeten för Region Gotlands kommunala koncern anses ligga på en förhållandevis god nivå.

Huvuddelen av den kommunala koncernens verksamhet bedrivs i regionen varför en fördjupad analys av resultat och ekonomisk ställning görs endast för regionen. Det finns ingen beslutad budget för den kommunala koncernen.

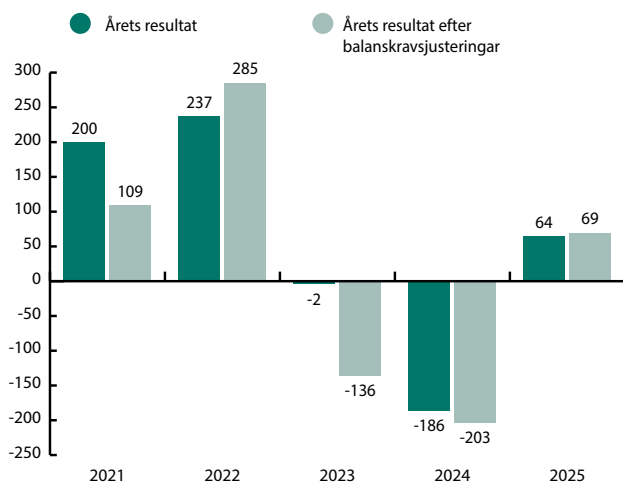
REGIONEN

Årets resultat

Årets resultat blev 64 mnkr, en positiv avvikelse mot budget på 12 mnkr. Nämnderna hade tillsammans en positiv budgetavvikelse på 43 mnkr medan finansförvaltningen hade en budgetavvikelse på -31 mnkr. Nämndernas sammanlagda budgetavvikelser beror huvudsakligen på att de riktade statsbidragen ökade. På finansförvaltningen har reavinster, skatter och bidrag samt finansnettot blivit lägre än budgeterat.

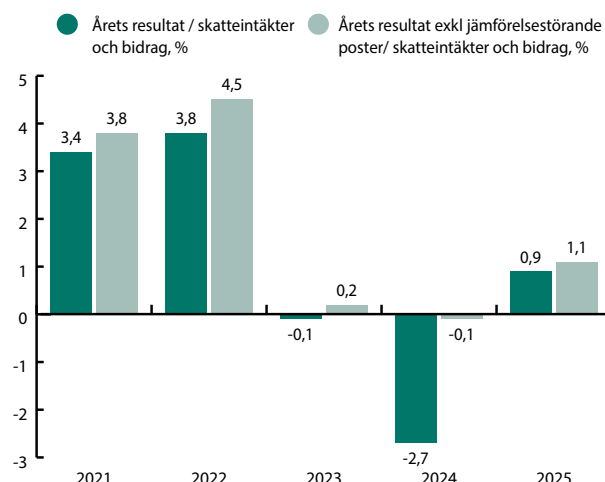
Årets redovisade resultat uppgår till 0,9 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag och uppnår inte målet på 2 %.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar slutar på 69 mnkr efter att reavinster från försäljning av anläggningstillgångar samt orealiserade vinster och förluster från värdepapper beaktats.

ÅRETS RESULTAT OCH BALANSKRAVSRESULTAT 2021-2025, MNKR

Årets resultat 2025 blev 64 mnkr och beror på nämnderna klarar sin budget och på att riktade statsbidrag ökade mycket. Årets resultat efter balanskravsjusteringar blev 69 mnkr efter att reavinster och orealiserade vinster/förluster från värdepapper har beaktats.

ÅRETS RESULTAT I FÖRHÅLLANDE TILL SKATTEINTÄKTER, UTJÄMNING OCH GENERELLA STATSBIIDRAG 2021-2025, %

Årets resultat uppnår inte regionens mål på 2 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag, det vill säga 142 mnkr för 2025. Resultatnivån har legat över 2 % under åren 2021-2022. Under 2023-2024 ökade kostnaderna mycket på grund av inflationen samtidigt minskade de riktade statsbidragen mycket. Under 2025 har inflationen normaliserats liksom kostnaderna. Nettokostnadsökningen 2025 är -0,3 % och beror på att riktade statsbidrag ökat samtidigt som pensionskostnaderna minskat. Om jämförelsestörande poster räknas bort utgör årets resultat 1,1 % av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.

Skatteintäkter och statsbidrag

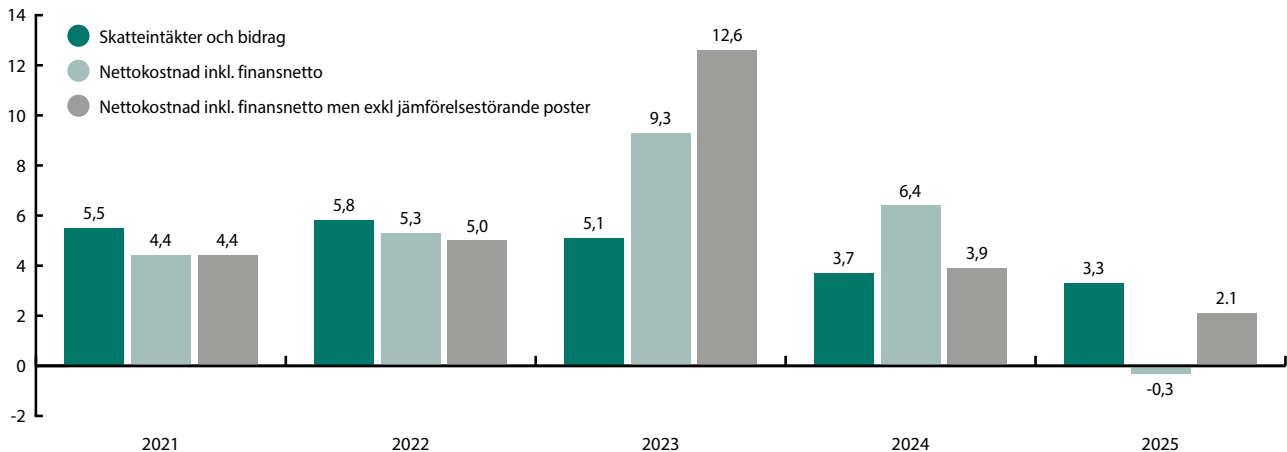
Kommunalskatteintäkterna är den enskilt största inkomstkällan och utgör 54 % av regionens totala intäkter. Utjämning och generella statsbidrag utgör 23 % av regionens totala intäkter och är den näst största inkomstkällan.

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag ökade med 3,3 % jämfört med föregående år, vilket är lägre än den genomsnittliga ökningen för de senaste fem åren på 4,7 %. De generella statsbidragen ökade med endast 2,6 % jämfört med föregående år. Anledningen är att sektorsbidraget till hälso- och sjukvården var avsevärt lägre 2025 än 2024.

Skatteintäkterna hade en svag ökningstakt på 3,6 % som beror på lågkonjunkturen. I jämförelse med föregående år ökade skatteintäkterna med 174 mnkr.

Region Gotlands totala skattesats är 33,60 %. Av Sveriges 290 kommuner är det 143 kommuner som har en högre total skattesats än Region Gotland. Den genomsnittliga totala skattesatsen för landets kommuner 2025 var 32,41 %.

Bidragen från det kommunala utjämningssystemet är den näst viktigaste inkomstkällan för regionen. Kommunalskatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning svarar för 77 % av regionens samlade intäkter.

SKATTE- OCH NETTOKOSTNADSUTVECKLING 2021-2025, %

Den genomsnittliga årliga ökningen av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har de senaste fem åren varit 4,7 %. Skatteintäkterna har i genomsnitt ökat med 4,7 % per år men med stora skillnader mellan åren. De två senaste åren har ökningen varit svag på grund av lågkonjunkturen. Generella statsbidrag och utjämning har haft en genomsnittlig årlig ökning på 4,6 %. Den genomsnittliga årliga ökningen av nettokostnaderna (inklusive finansnetto men exklusive jämförelsestörande poster) har samtidigt varit 5,1 % för perioden 2021-2025. För att klara regionens långsiktiga mål för resultatet och samtidigt klara kravet på en god ekonomisk hushållning krävs att nettokostnaderna över tid inte ökar mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Verksamhetens intäkter, kostnader och finansnetto

Verksamhetens intäkter ökade med 12,4 %. Den främsta förklaringen till att intäkterna ökade var att de riktade statsbidragen ökade med 24,8 % motsvarande 171 mnkr. Driftbidragen från staten utgör 43 % av verksamhetens intäkter. Intäkterna från avgifter och taxor ökade med 5,7 %. Det är verksamheterna bygglov, vatten- och avlopp som ökat intäkterna mest. Det beror främst på att avgifter och taxor höjts. Tandvården har minskat sina intäkter och det beror på vakanta tandläkartjänster.

Verksamhetens kostnader ökade endast med 1,4 %. Förklaringen är att pensionskostnader återgått till en normal nivå efter två år med mycket höga kostnader. I jämförelse med föregående år så har pensionskostnaderna totalt minskat med 31 % motsvarande 264 mnkr lägre.

Löner och sociala avgifter ökade med 4,1 %. Kostnaderna ökar årligen med löneöversynen som för 2025 uppgick till 3,4 %. Kostnaderna för övertid och OB-tillägg ökade relativt mycket. Semesterlöneskulden ökade med 6,5 %. Semesterlöneskulden uppgår till 255 mnkr.

Ansträngningarna för att minska kostnaderna för hyrpersonal har gett resultat. Kostnaderna för hyrpersonal fortsatte minska även under 2025. Kostnaderna minskade med 6 % motsvarande 8 mnkr. I jämförelse med 2023 är kostnaderna 76 mnkr lägre.

Kostnadsökningarna för förbrukningsmaterial, transporter och resor har kommit ner på normala nivåer. Förbrukningsmaterial ökar med 3,1 % motsvarande 19 mnkr. Transporter och resor ökade med 2,1 %. Bränsle och energi hade en låg ökningstakt på 0,4 %, förbrukningsavgifterna för el minskade med 13 %. Köp av huvudverksamhet ökade med 1,9 %, inom äldreomsorg och individ- och familjeomsorg har kostnaderna minskat.

Finansnettot blev -107 mnkr (-55 mnkr, 2024). Försämringen av finansnettot beror på en svag utveckling av de finansiella placeringarna. Avkastningen blev -3,3 % och beror på de börsfall som USA:s tullpolitik utlöste under våren. Trots att börserna återhämtade sig under hösten så blev avkastningen för helåret negativ.

Verksamhetens nettokostnader inklusive finansnettot ska kunna finansieras av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. För att långsiktigt klara en god ekonomisk hushållning krävs en nettokostnadsandel på högst 98 % över tid. Nettokostnadsandelen uppgick till 99,1 %. Om jämförelsestörande poster exkluderas blev nettokostnadsandelen 98,9 %.

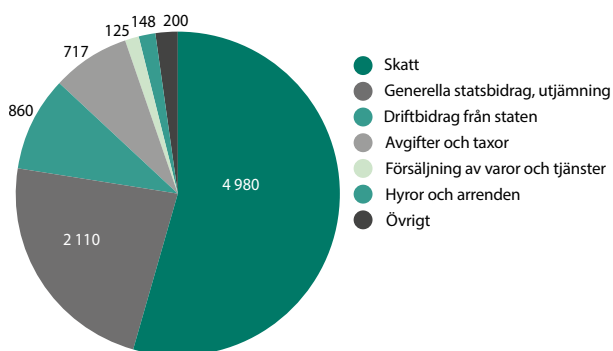

DRIFTBIDRAG FRÅN STATEN 2021-2025, MNKR

Driftbidragen från staten uppgick till 860 mnkr 2025. I jämförelse med föregående år var ökningen 25 % motsvarande 171 mnkr. Det är framför allt statsbidragen till hälso- och sjukvården som står för ökningen.

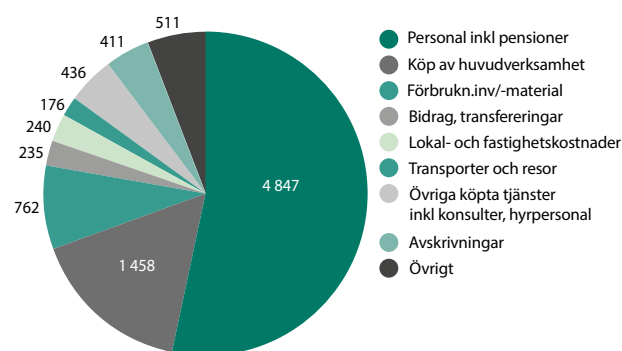
	2025	2024	2023	2022	2021
Skolverket	119	113	109	105	91
Kulturrådet	30	30	30	33	36
Tillväxtverket	8	4	10	14	8
Socialstyrelsen	508	317	299	337	293
Kammarkollegiet	59	84	87	180	175
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	13	8	6	6	5
Migrationsverket	23	32	35	31	20
Arbetsförmedlingen	16	18	16	25	31
Övriga myndigheter ¹	84	83	91	100	105
Summa	860	689	683	831	764

¹Jämförelsetal 2021 omräknat på grund av rättelse av fel

INTÄKTER 2025, 9 140 MNKR

Skatteintäkter, generella och riktade statsbidrag samt utjämningsbidrag utgör 87 % av regionens totala intäkter. Avgifter och taxor står endast för 8 % av de totala intäkterna.

KOSTNADER 2025, 9 076 MNKR

Personalkostnader är den största kostnadsposten och utgör 53 % av de totala kostnaderna. Den näst största kostnadsposten är köp av huvudverksamhet som utgör 16 % av de totala kostnaderna.

Nämndernas driftredovisning

Nämnderna har ett samlat överskott mot budget på 43 mnkr (-123 mnkr, 2024). Tre av sju nämnder klarar dock inte sin budget. Nämnderna fick en ökad budget 2025 med 373 mnkr motsvarande 5,7 %. I budgeten ingår effektiviseringskrav med 56 mnkr och beviljade tilläggsanslag på 20 mnkr. Nämndernas nettokostnader ökade med 3,1 %. Intäkterna ökade med 6,2 % och kostnaderna med 4,4 %.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -13 mnkr. I jämförelse med föregående år så är underskottet väsentligt mindre. Det beror bland annat på att de riktade statsbidragen har ökat med 143 mnkr men även på åtgärder för att hålla tillbaka kostnadsökningarna. Kostnaderna för hyrpersonal har exempelvis minskat med 7 mnkr. Nettokostnadsökningen är 0,5 %.

Barn- och utbildningsnämnden har underskott i grundskola och fritidsverksamheten. Nämnden undantogs från sitt effektiviseringskrav på 14 mnkr.

Tekniska nämnden har ett litet underskott på totalen men inom nämndens olika verksamheter finns stora skillnader. Vatten- och avloppsverksamheten har ett stort underskott på 20 mnkr trots att taxan höjts. Hamnverksamheten redovisar ett underskott på 6 mnkr.

Miljö- och byggnämnden har en positiv budgetavvikelse på

7 mnkr. Mark- och exploateringsverksamheten har ett överskott på 12 mnkr medan verksamheterna bygglov, plan och förvaltningsstöd har underskott.

Socialnämnden har ett överskott på 35 mnkr. Nämnden har överskott i verksamheterna äldreomsorg, individ- och familjeomsorg men underskott i LSS.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse på 8 mnkr, som främst härrör från gymnasieverksamheten.

Regionstyrelsen har överskott mot budget med 19 mnkr. Inom nämnden finns stora skillnader. Räddningstjänsten har ett underskott på 10 mnkr medan måltidsverksamheten har ett överskott på 9 mnkr. Vakanser, centrala anslag och avskrivningar är de huvudsakliga orsakerna till överskottet. I regionstyrelsens överskott ingår även den politiska verksamhetens positiva resultat.

Vård, omsorg och utbildning är de största verksamheterna och utgör 86 % av nämndernas totala driftbudget. Hälso- och sjukvård står för 33 %, social omsorg 26 % och utbildning 28 %.

Ytterligare kommentarer till nämndernas ekonomiska resultat lämnas i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Investeringar och anläggningstillgångar

Årets investerings- och exploateringsutgifter uppgick till 704 mnkr (702 mnkr, 2024), en positiv budgetavvikelse med 717 mnkr och innebär att 50 % av budgeten nyttjades. Investeringarna har inte kunnat finansieras av kassaflödet från den löpande verksamheten. Självfinansieringen av investeringar var 72 % totalt. För de skattefinansierade investeringarna var självfinansieringen 96 % vilket inte riktigt når upp till målsättningen på 100 %. Investeringsbudgeten för 2025 uppgick till 1 421 mnkr, vilket är en för hög nivå för att klara att genomföra och finansiera på ett år. En hårdare prioritering av investeringarna behöver ske i budgetprocessen.

Det bokförda värdet på anläggningstillgångarna var vid årets slut 6 315 mnkr, en ökning med 331 mnkr. Lånefinansieringsgraden, det vill säga hur stor del av regionens anläggningstillgångar som finansierats med lån, ligger på 22 %.

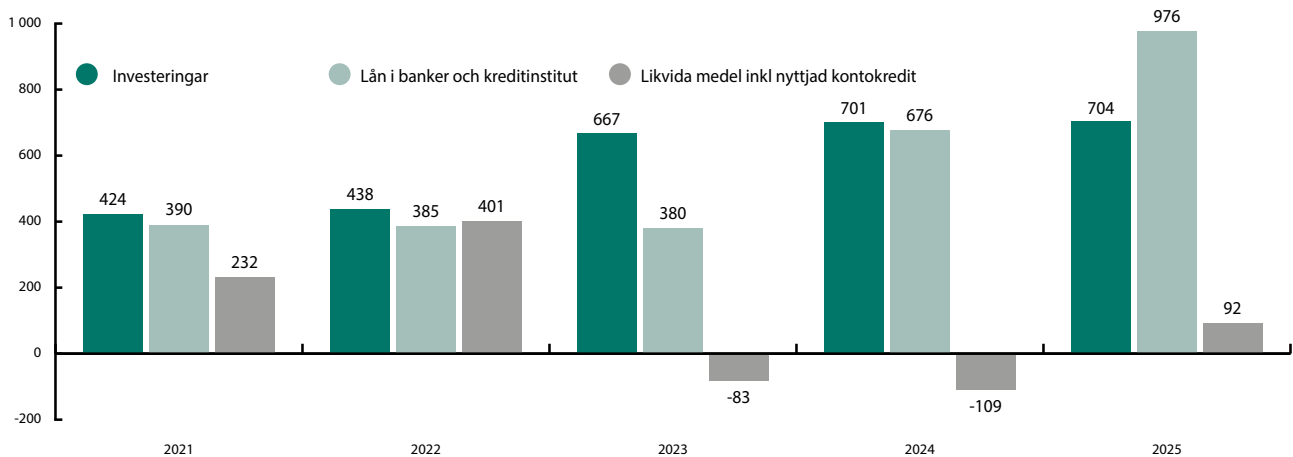
Likviditet och låneskuld

Enligt regionens finanspolicy ska kapitalanskaffningen och kapitalanvändningen vara effektiv. Inom fastställda riskbegränsningar ska en så god avkastning och en så låg upplåningskostnad som möjligt eftersträvas.

Ett otillräckligt resultat i kombination med höga investeringsutgifter har inneburit att nya lån tagits upp och att låneskulden har ökat med 300 mnkr. Låneskulden uppgick vid årsskiftet till 976 mnkr. Räntekostnaderna för skulden var 19 mnkr. Den genomsnittliga räntan på låneskulden var 2,3 %.

Likviditeten har genom upplåningen stärkts och kontokrediten nyttjades inte vid årsskiftet. Likvida medel uppgick vid årets slut till 92 mnkr (12 mnkr, 2024).

Finanspolycyns riskbegränsningar uppfylls. Lånen är upptagna hos Kommuninvest och Nordea. Lånen hos Kommuninvest tas upp i utländsk valuta men omvandlas till svenska kronor. I reversen övertar regionen ansvaret för de avtal som Kommuninvest AB tecknat. I regionens egen upplåning används ränteswappar för att begränsa ränterisken i de rörliga lånen. De finansiella derivaten utgörs av enkla ränteswappar och motparter är Nordea respektive SEB. Den genomsnittliga räntebindningstiden är 2,13 år (limit 2-6 år) och den genomsnittliga kapitalbindningen är 1,88 år (limit 1-4 år). Andel ränteförfall inom 1 år uppgår till 38 % (limit max 40 %). Andel lån med kapitalförfall inom 1 år är 29 % (limit max 50 %).

LÅNESKULD, INVESTERINGAR OCH LIKVIDA MEDEL 2021-2025, MNKR

Under 2021 och 2022 var resultaten höga och investeringsutgifterna låg på en lägre nivå. Sammantaget gjorde det att inga lån behövde tas upp och att likviditeten stärktes. De senaste tre åren har investeringsutgifterna legat på en hög nivå, ca 700 mnkr/år. I kombination med svaga resultat har extern finansiering av investeringarna krävts. Låneskulden har ökat med 600 mnkr de senaste två åren. Likviditeten har samtidigt minskat. Under femårsperioden har 500 mnkr avsatts till pensionsmedelsplaceringar, vilket också påverkat likviditeten.

Förvaltning av pensionsmedel

Det övergripande målet för pensionsmedelsförvaltningen är att minska de likviditets- och resultatmässiga påfrestningarna från framtida ökning av regionens pensionskostnader. Regionfullmäktige har beslutat att årligen sätta av nya medel till pensionsmedelsförvaltningen. Under en 20-årsperiod ska 50 mnkr avsättas årligen med början år 2020. Anledningen är att det ska finnas finansiella medel för framtida pensionsutbetalningar och regionen ska slippa andanträngningseffekter för framtida investeringar. Avkastningsmålet är 4 % real avkastning. Pensionsmedelspolicy har ett säkerhetsgolv som innebär att placeringsportföljen som mest kan tappa 20 % i värde i förhållande till det högsta värdet de senaste 24 månaderna. Andel aktier styrs av en dynamisk riskmodell som följer risksituationen på aktiemarknaderna. Policyn har krav på ansvarsfulla och hållbara placeringar.

Placeringstillgångarna värderas till verkligt värde i enlighet med den kommunala bokförings- och redovisningslagen. Under året har 50 mnkr i nya medel avsatts till pensionsmedelsförvaltningen. Totalt uppgår avsatta medel till 604 mnkr. Marknadsvärdet på pensionsmedlen var vid årsskiftet 843 mnkr. Innehavet var fördelat på aktiefonder 487 mnkr och räntefonder 356 mnkr.

Pensionsmedelsförvaltningen gav en negativ avkastning på -3,2 % under 2025 (16,2 %, 2024), vilket kan jämföras med ett sammansatt statistiskt jämförelseindex som hade en avkastning på 0,0 % (12,9 %, 2024). I jämförelseindex är fördelningen 50 % ränta och 50 % aktier. Den negativa avkastningen beror på den oro som uppstod på de finansiella marknaderna under våren som en reaktion på USA:s tullpolitik. Regionen är enligt förvaltningsmodellen tvungen att vikta ned andelen aktier vid börsfall. Trots att börserna återhämtade sig under hösten blev avkastningen för helåret negativ. Aktieandelen var vid ingången av året 77 %, andelen aktier viktades ned till 24 % i april på grund av den försämrade risksituationen. I takt med att risksituation förbättrades under andra halvåret så viktades aktieandelen successivt upp och var vid årets slut 58 %.

Sett över en 5-årsperiod så har portföljen haft en real avkastning om 1,5 % per år, vilket understiger det långsiktiga avkastningsmålet på 4 % realt per år under en rullande 5-årsperiod. Motsvarande siffra 2024 var 1,1 % i real avkastning per år för perioden 2020–2024.

Pensionsskuld

Regionens totala pensionsskuld redovisas enligt den lagstadgade så kallade blandmodellen vilket innebär att pensionsförpliktsen redovisas i två delar, dels som en avsättning i balansräkningen dels som en ansvarsförbindelse.

Pensionsskulden avseende regionen är beräknad enligt riktlinjerna för pensionsskultsberäkning (RIPS 21) och redovisningen följer RKR R10. Enligt riktlinjerna ska räntan fastställas årligen av SKR. RIPS-räntan ska bygga på en långsiktig ränta som inte påverkas av kortsiktiga svängningar på marknaden och som i högre grad är kopplad till den långsiktiga reala räntan. SKR ska också ta hänsyn till den kommunala särarten med beskattningsrätten vid fastställandet av RIPS-räntan. Under 2025 gjordes ingen ändring av RIPS-räntan.

Värdesäkring av pensionsskulden har på grund av den höga inflationen de senaste åren medfört både att pensionsskuld och pensionskostnader ökat exceptionellt mycket 2023 och i synnerhet 2024. Under 2025 har skuldökningen normaliserats. Den totala pensionsskulden uppgår till 4 137 mnkr och ökade under 2025 med 20 mnkr.

Avsättningen för pensioner intjänade från 1998 utgörs till största del av förmånsbestämd ålderspension och redovisas i balansräkningen. Pensionsavsättningen inklusive löneskatt uppgår till 1 943 mnkr. Det är en ökning med 80 mnkr motsvarande 4 %.

Regionens pensionsskuld för pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensionsskulden i ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt uppgår till 2 194 mnkr och minskade med 60 mnkr jämfört med förra året. Minskningen beror på pensionsutbetalningar.

Borgensåtagande

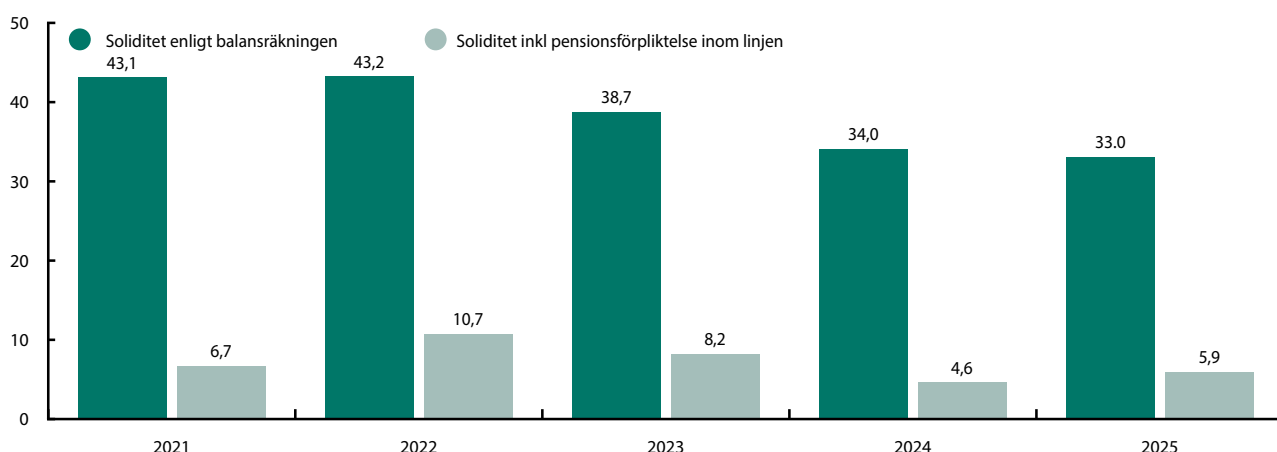
Regionens samlade borgensåtaganden uppgår till 1 411 mnkr, varav 1 358 avser det allmännyttiga bostadsbolaget Gotlandshem AB. Borgensåtagandet för bolaget är oförändrat jämfört med föregående år. Bolaget bedöms ha en god ekonomisk ställning och utveckling. Risken för att behöva infria något borgensåtagande bedöms som liten.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på finansiell styrka och visar hur stor andel av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditetsutvecklingen är beroende av två faktorer, dels hur det egna kapitalet förändras, dels hur tillgångarna förändras. Soliditeten enligt balansräkningen var vid årets slut 33,0 %, en minskning med 1,0 procentenhet jämfört med föregående år. Förklaringen är en hög investeringsnivå i kombination med ett för lågt resultat.

Soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen, det vill säga när hela pensionsförpliktsen beaktas, uppgår till 5,9 %. Det är en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med föregående år och beror på pensionsutbetalningar som minskat pensionsskulden i ansvarsförbindelsen.

Den genomsnittliga soliditeten enligt balansräkningen för landets kommuner 2024 var 39,9 %. För landets regioner var motsvarande genomsnittliga soliditet 19,1 %. Den genomsnittliga soliditeten för kommuner och regioner tillsammans var 34,9 %. I Region Gotland ingår regionuppdraget och utgör cirka 1/3 av verksamheten.

SOLIDITETENS UTVECKLING 2021-2025, %

Under en lång rad år har soliditeten legat förhållandevis stabilt på 42-44 %. De senaste tre åren har soliditeten minskat. Även soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen har försvagats mycket fram till 2024 för att under 2025 stärkas. Anledningen är att investeringsutgifterna de senaste tre åren legat på en hög nivå samtidigt som resultaten varit otillräckliga. En försämrad soliditet innebär att den finansiella ställningen försvagats. Ett av de finansiella målen är att soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen successivt ska stärkas för att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Slutsats

Årets resultat är positivt och bättre än budgeterat, men nivån är för låg i relation till regionens egna finansiella mål. Resultatet når inte upp till den nivå som krävs för att skapa ett tillräckligt eget finansiellt utrymme för framtida investeringar och oförutsedda kostnadsökningar.

Kraftigt ökade riktade statsbidrag och en tydlig nedgång i pensionskostnaderna har haft stor positiv påverkan på nettokostnadsutvecklingen och resultatet 2025. Samtidigt är detta engångseffekter. De riktade statsbidragen är tillfälliga och varierar mycket mellan åren,

vilket gör det problematiskt att vara beroende av dessa för att klara resultatet. Kostnadsutvecklingen i nämnderna var 4,4 % och ligger högre än inflation och genomsnittliga löneökningar för riket.

Investeringsutgifterna ligger på en hög nivå för tredje året i rad. Höga investeringsutgifter och för låga resultatnivåer de senaste åren har gjort att låneskulden ökat med 600 mnkr på två år.

Avgörande för att nå en god ekonomisk hushållning över tid är en resultatnivå som uppnår det finansiella målet och en lägre investeringsnivå som gör att investeringarna i hög grad kan finansieras med egna medel.

Balanskravsresultat

Balanskravet avser regionens nämnd- och förvaltningsorganisation. Enligt kommunallagen ska ett underskott regleras inom de tre följande åren. I en balanskravsutredning ska resultatet justeras för poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. I tabellen nedan framgår vilka dessa poster är.

Regionfullmäktige har beslutat om riktlinjer för en resultatutjämningsreserv (RUR) i enlighet med kommunallagens bestämmelser. Enligt ändringar i kommunallagen får inga nya reserveringar till RUR göras från 2024. De kommuner och regioner som sedan tidigare har en RUR får använda den fram till och med räkenskapsåret 2033. En rättelse av väsentligt fel 2021 har gjort att jämförelsetal omräknats. Konsekvensen av detta är att reservering till RUR blev

36 mnkr för hög. För att justera detta så reserverades i bokslut 2022 inte 222 mnkr utan 186 mnkr och innebär att RUR blivit korrekt.

I årets bokslut uppgår årets resultat efter balanskravsjusteringar till 69 mnkr efter att årets resultat justerats för reavinster och orealiserade vinster/förluster i värdepapper, se tabellen nedan.

Enligt regionens riktlinjer kan RUR användas när det årliga underliggande skatteunderlaget understiger den genomsnittliga utvecklingen för riket de senaste tio åren. Enligt riktlinjerna kan RUR även användas om de ekonomiska förutsättningarna påverkats kraftigt negativt av händelser utanför egen kontroll, som det normalt sett inte kan förväntas finnas beredskap för. Det är inte aktuellt att använda RUR 2025.

BALANSKRAVSUTREDNING, MNKR	2025	2024	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen ¹	64	-186	-2	237	200
- reduktion av samtliga realisationsvinster	-12	-13	-85	-32	-27
+ realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-31	-42	-48	29	-67
+/- återföring orealiserade vinster och förluster i värdepapper	48	38	-1	50	3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	69	-203	-136	285	109
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	-186	-63
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	203	0	0	0
Balanskravsresultat	69	0	-136	99	45
Synnerliga skäl att inte reglera underskott	0	0	136	0	0
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0	0	0
Balanskravsunderskott kvar att reglera	0	0	0	0	0
Resultatutjämningsreserv	161	161	364	364	179

¹ Årets resultat för 2021 har omräknats på grund av rättelse av fel.

Väsentliga personalförhållanden

REGION GOTLAND

Region Gotland är Gotlands största arbetsgivare. Alla som arbetar i regionen är grunden för att öns välfärd ska fungera och alla bidrar på olika sätt till ett hållbart, inkluderande och välmående samhälle.

Utvecklingen i omvärlden påverkar regionens verksamheter mer och mer. Det handlar dels om ett ökat välfärdsbehov, dels om mer komplexa uppgifter och uppdrag. Detta samtidigt som bristen på kompetens blir alltmer märkbar inom många yrkesgrupper. Den demografiska utvecklingen märks även genom minskade barnkullar och en ökning av äldre. Arbetet för att möta dessa utmaningar och förändrade behov pågår i alla förvaltningar, både genom att omfördela resurser på kort sikt och för att ställa om för framtiden.

Under året har flera nyrekryteringar av höga chefsposter skett och året har präglats av en hög intern rörlighet. Den slutliga nettoförändring fortsätter dock att minska sedan flera år.

Regionstyrelseförvaltningen fick under första delen av 2025 en ny avdelning, beredskap och säkerhet. Det innebär att räddningstjänsten och säkerhets- och planeringsenheten nu finns under samma avdelning.

En större organisationsförändring har pågått under året. Regiondirektören beslutade att samhällsbyggnadsförvaltningen, teknikförvaltningen och roller från regionstyrelseförvaltningen skulle slås samman till en ny förvaltning. Detta i syfte att skapa en sammanhållen samhällsbyggnadsprocess. En stor andel medarbetare omfattades av omorganisationen. I december var rekryteringen av avdelningschefer och seniora sakkunniga vid den nya teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen klara och förvaltningen trädde i kraft den 1 januari 2026.

I slutet av augusti blev Region Gotlands leverantör av arbetsmiljösystem utsatta för ett cyberangrepp. Då systemen hanterar känsliga uppgifter kopplade till medarbetare togs händelsen på stort allvar. Trots den initiala oron och medieuppmärksamheten kunde regionen efter noggrann granskning bekräfta att inga personuppgifter läckt ut.

Gotland har under året haft ett ansträngt vattenläge, vilket varit mycket resurskrävande för många verksamheter.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Region Gotland har som många andra kommuner och regioner i Sverige stora utmaningar vad gäller kompetensförsörjning. I nämnderna beskrivs ett ansträngt rekryteringsläge inom flera yrkesgrupper, särskilt inom vård och omsorg. Den ökade komplexiteten i uppdragen, nya lagkrav och omställning till digitala och mer robusta arbetssätt ställer samtidigt högre krav på specialistkompetens och ledarskap. Sammantaget kräver den demografiska utvecklingen ett långsiktigt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning. Detta innebär både att rekrytera fler medarbetare och att säkerställa rätt kompetens och utveckla arbetssätt som möter framtidens behov.

Ett hållbart ledarskap är en grundförutsättning för att attrahera och behålla medarbetare. För att möjliggöra för chefer att kunna leda i komplexa och föränderliga verksamheter är chefers förutsättning ett prioriterat område. Som ett led i det arbetet har introduktionsstöd och ledarutvecklingsprogram utvärderats och utvecklats.

Region Gotlands möjligheter att bemanna verksamheterna utifrån uppdrag och samhällsbehov förutsätter ett strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete. Det omfattar såväl förändrade arbetssätt som förbättrad planering och resursfördelning. Hållbar bemanning är ett koncerngemensamt uppdrag som bedrivs i projektform. Syftet är att utveckla och implementera en bemanningsplanering som är hållbar ur flera perspektiv – verksamhetsmässigt, ekonomiskt och arbetsmiljömässigt.

HÄLSO- OCH FRISKVÅRDSSATSNINGAR

Region Gotland har under året beslutat om en ny hälso- och friskvårdsriktlinje vilket ger alla medarbetare möjlighet att få ett friskvårdsbidrag på 3 000 kr per år och att nyttja friskvårdstid. Uttag av friskvårdsbidraget har ökat från 1,2 mnkr till 8,7 mnkr. Även en upphandling av förmånscyklar har gjorts som medfört att 720 cyklar i dagsläget leasas av medarbetare mot bruttolöneavdrag.

RESULTAT FRÅN MEDARBETARUNDERSÖKNINGEN

Resultatet i årets medarbetarundersökning visar att organisationen utvecklas i rätt riktning i många avseenden. Många medarbetare vet vad som förväntas och hur den egna arbetsgruppen bidrar till helheten. Motivationen ligger fortsatt på en hög nivå och engagemanget har förstärkts. På frågan om medarbetare kan rekommendera sin arbetsplats till andra är resultatet högre än tidigare med en förflyttning på 13 enheter (från -16 till -3).

Det finns en större variation av resultatet vid en nedbrytning på verksamhetsnivå där det på sina håll finns utmaningar avseende arbetsmiljön.

LÖNEBILDNING

Region Gotland har under 2025 fortsatt arbetet för en lönepolitik som ska ge marknadsmässiga och jämställda löner samt stärka kompetensförsörjningen. Lönesättningen ska stimulera till goda prestationer, effektiviseringar och verksamhetsutveckling.

Region Gotland har under ett flertal år gjort lönesatsningar utifrån ett brist- och behållarperspektiv och utifrån jämställdhet. En jämförelse med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) nationella statistik visar dock att regionens lönenivåer i 90:e percentilen fortsatt ligger under rikets motsvarande värden för de flesta yrkesgrupper. Medianlönen har däremot stigit, från 34 160 kr till 35 330 kr. Skillnaden mellan könen har minskat i förvaltningarna, där medianlönen för kvinnor är 35 850 kr jämfört med 34 978 kr för män. Kvinnors medianlön överstiger nu männens på en övergripande nivå men ännu kvarstår skillnader i likvärdiga yrken inom och mellan förvaltningarna. Under året har de lägsta lönerna stigit mer än den generella löneutvecklingen, detta till följd av höjningar av lägstalöner i de centrala kollektivavtalen. För 18-åringar har lägstalönen höjts med 6,6 %. För 19-åringar har ökningen varit 4,3 % för dem utan yrkesförberedande gymnasieutbildning och 4,6 % för dem med yrkesförberedande gymnasieutbildning.

De centrala löneavtalen innehöll garanterade utfall/individgarantier, vilket innebar löneökningar på 3,4 %. Regionens budget för löneöversynen uppgick till totalt 3,03 %. I kronor räknat avsattes 140 mnkr, varav 10 mnkr avsattes för jämställdhet alternativt för att täcka kostnaderna i de centrala avtalen. Avtalsvärdet (3,4 %) översteg således budgeterade medel för personalkostnadskompensation för 2025 även inräknat det som avsattes för extra kostnadstäckning.

Det nationella hyrbemanningsavtalet, som trädde i kraft den 1 januari 2024, har minskat total användning av hyrbemanning och direktköp, vilket inneburit bättre kontroll av lönekostnader för tillfällig vårdpersonal och bidragit till en årlig besparing på cirka 10 mnkr.

Från den 1 april 2025 infördes nya regler gällande särskilda ersättningar i centrala avtal. Deltidsanställda får nu övertidsersättning i stället för fyllnadslön när de arbetar utöver sin ordinarie sysselsättningsgrad vilket har inneburit ökade kostnader. Även kostnaderna för obekvämt arbetstid har ökat vissa tider med markant ökade kostnader som följd. Ersättningen för förskjutet arbetstid har också den ökat i nya avtalen med kostnadsökningar som följd. Beredskapsersättningen ändrades, där tröskeln för förhöjd ersättning sänktes från 130 till 125 arbetstimmar per månad, och ersättning för restid vid beredskapsuppdrag infördes.

Sammanfattningsvis visar en analys av lönebildningen 2025 att Region Gotland behöver fortsätta satsa på lönerna för att även fortsättningsvis kunna konkurrera med marknadsmässiga löner gentemot andra arbetsgivare som också gör lönesatsningar och för att uppnå jämställda löner.

ÖVERTIDSANALYS

I det nya avtalet ersätts fyllnadstid med övertid sedan den 1 april. Trots att fyllnadstidens ersättningsnivå likställs med övertid visar den en minskning på 5 345 timmar. Det är en positiv trend sedan fyra år. Sammantaget motsvarar all övertid 51,5 årsarbetare, en kostnad på drygt 36 mnkr. Övertiden påverkar framför allt arbetsmiljön och bidrar till ökad sjukfrånvaro. Flertalet förvaltningar arbetar med en mer anpassad bemanningsplanering och högre avtalsföljsamhet, vilket skapar en tryggare förutsägbarhet för medarbetarna.

ÖVERTID	Timmar 2025	Timmar 2024	Heltids- arbetare 2025	Heltids- arbetare 2024
Övertid	94 227	79 188	48	40
Mertid	7 707	28 092	4	14
Totalt	101 934	107 280	52	54

För att få jämförbar statistik 2024 och 2025, efter avtalsförändringen i juni 2025, behöver mer- och övertiden läggas samman.

ANTAL MEDARBETARE OCH FAKTISK ARBETAD TID
Det totala antalet medarbetare har minskat något (0,1 %). Antalet tillsvidareanställda har ökat marginellt, medan visstidsanställda minskat (4 %). 90 % av de månadsavlönade medarbetarna är tillsvidareanställda, vilket är en tydlig majoritet och en liten förändring från 2024 (89,6 %).

Trots att anställningsbilden är nästan oförändrad, har den faktiska arbetade tiden minskat med 32 årsarbetare (0,6 %) motsvarande drygt 60 000 arbetstimmar. Det finns en potential i att fortsätta minska övertiden genom att öka den faktiskt arbetade tiden.

ANTAL MEDARBETARE	2025	2024
Månadsavlönade medarbetare	6 855	6 862
Tillsvidareanställda medarbetare	6 156	6 138
Visstidsanställda månadsavlönade	707	735
Faktisk arbetad tid (årsarbetare)	5 234	5 266

PERSONALKOSTNADER

Personalkostnaderna har i stort sett varit stabila mellan 2024 och 2025, med en total minskning på 0,2 %. Lönerna har stigit med 4,1 % och avspeglar löneökningar och nyrekryteringar. Arbetsgivaravgifterna har följt löneökningen och vuxit med 3,8 %. Sammanfattningsvis har ökade lönekostnader och frånvaro balanserats av en betydande minskning av pensionskostnaderna, vilket ger en oförändrad personalkostnad. Pensionskostnaderna har återgått till en normal nivå efter två år med höga pensionskostnader. Jämfört med 2024 har pensionskostnaderna minskat med 25 % motsvarande 180 mnkr.

PERSONALKOSTNADER 2024-2025, mnkr	2025	2024	Föränd- ring, %
Löner och arvoden	2 817	2 705	4,1
Frånvaro	468	447	4,7
- varav sjukfrånvaro	66	63	4,8
Arbetsgivaravgifter	1 012	976	3,8
Pensionskostnad	537	719	-25,3
Kostnadsersättningar	13	12	8,3
Summa	4 847	4 859	-0,2

SJUKFRÅNVARO

Sjuktalet för Region Gotland är 5,9 % för 2025. Det är samma sjuktal som 2024.
För kvinnor har sjuktalen sjunkit med 0,1 procentenheter och för män har sjuktalen ökat med 0,1 procentenheter. Skillnaden mellan könen är fortsatt stor, där kvinnorna har 2 procentenheter högre sjuktal. Lägst är sjukfrånvaron i åldersgruppen för medarbetare upp till 29 år där sjuktalet är 5,2 % och högst sjukfrånvaro, 6,6 %, har åldersgruppen 50 år och äldre. Det syns ett marginellt trenderbrott från tidigare års minskande korttidsjukfrånvaro (dag 1–14) som under året ökar igen. Likt tidigare år ses en fortsatt minskning i långtids-sjukfrånvaron (dag 91 och längre).
Utvecklingen av sjuktalen visade att första halvåret hade en liten ökning i sjuktal jämfört med tidigare år medan det under andra halvåret var ett lägre sjuktal jämfört med året innan. Mars var den månad som hade högst sjukfrånvaro och juli var den månad med lägst sjukfrånvaro. Flera av förvaltningarna framhåller en hög spridning av virus såsom influensa och förkylningar under våren men det framkommer också att förvaltningarna ser skillnader i sjuktalen inom förvaltningens egna olika verksamhetsområden där långtidsjukskrivningar inom enskilda avdelningar har effekt på förvaltningens totala sjuktal.
Det högsta sjuktalet finns inom socialförvaltningen med 7,6 % och den största minskningen under året ses inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen där sjukfrånvaron minskat med 0,2 %.
Sjukfrånvaro påverkar arbetsmiljön och ett lägre sjuktal innebär fler ordinarie medarbetare i tjänst vilket ger minskad stress och arbetsbelastning. Löpande pågår aktiviteter och insatser i förvaltningarna för att minska sjuktalen. Det regiongemensamma arbetet med friskfaktorer förväntas ge effekt på sjukfrånvaron.
Korttidsfrånvaron i regionens verksamheter är den viktigaste faktorn att fokusera på då längre jukskrivningar alltid föregås av korttidsfrånvaro. Att tidigt fånga signaler och förebygga långvarig sjukdom är alltid framgångsrikt, både ur ett mänskligt och ett ekonomiskt perspektiv. Att regionens chefer har kunskap, stöd, förutsättningar och rimlighet i sina uppdrag är nödvändiga faktorer för att arbetet ska kunna genomföras.

SJUKFRÅNVARO 2024-2025, %	2025	2024
Sjukfrånvaro	5,9	5,9
varav		
- Kvinnor	6,4	6,5
- Män	4,4	4,3
Andelen mer än 60 dagars frånvaro	25,2	26,8
Sjukfrånvaro i åldern 29 år eller yngre	5,2	5,2
Sjukfrånvaro i ålder 30-49 år	5,3	5,5
Sjukfrånvaro i ålder 50 eller äldre	6,6	6,4

Förväntad utveckling

SAMHÄLLSEKONOMI

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige och i landets regioner har under de senaste åren präglats av en övergång från hög inflation och svag tillväxt till en återhämtning som nu visar tydliga tecken på att ta fart. Tillväxten för både BNP och sysselsättning väntas nästa år bli den högsta på flera år. Efter två år med minskat antal arbetade timmar förutses en tydlig uppgång under 2026. Den konjunkturella förstärkning som nu har inletts bedöms fortsätta efter 2026, vilket innebär en period med stigande sysselsättning. Världskonjunkturen antas fortsatt dämpas av handelskonflikter och geopolitisk oro, vilket innebär att utrikeshandeln inte väntas ge något betydande bidrag till svensk BNP de kommande åren. De höjda tullsatserna bedöms vara negativa för världsekonomin. Eurozonen brottas fortfarande med förhöjda energipriser till följd av Rysslands invasion av Ukraina. En positiv faktor är att sysselsättningen i eurozonen har fortsatt att stiga de senaste tre åren. Den konjunkturuppgång som förutses präglar den svenska ekonomin de kommande åren vilas främst på en förstärkning av den inhemska efterfrågan. BNP utfallet för tredje kvartalet var högre än väntat, med starka ökningar i investeringar, export och hushållens konsumtion. Konjunkturen befinner sig därmed redan i en återhämtningsfas, och stegen mot att lämna lågkonjunkturen tas snabbare än i tidigare prognoser. En gradvis uppgång för produktionsstillväxten antas nästa år lyfta såväl antalet sysselsatta som antalet arbetade timmar. Skatteunderlagets ökningstakt 2025 kommer att vara dämpad och ligga under ett historiskt genomsnitt, utifrån preliminära utfall och SKR:s reviderade bedömningar.

BEFOLKNINGSUTVECKLING

En viktig faktor för beräkningen av skatteintäkter och generella bidrag är en positiv befolkningsutveckling. Dels påverkas skatteunderlaget, dels bidrar de olika åldersgrupperna på olika sätt inom utjämnningssystemen. För Gotlands del har befolkningsökningen avstannat och antal invånare minskar för tredje året i rad. Enligt den senaste prognosen från mars 2026 kommer Gotlands befolkning minska med ungefär 1 650 personer till 2034. Det är en kraftig försämring jämfört med föregående prognos som visade på en mindre justering av befolkningen om 10 år. Fördelningen mellan åldersgrupper är problematisk ur ett kompetensförsörjnings- och ekonomiskt perspektiv. Andelen personer över 65 år förväntas öka från 28 % till 31 % medan andelen barn och andelen i arbetsför ålder förväntas minska. Det betyder att det finns ett kostnadstryck till följd av demografiska förändringar som kommer att kräva både tillskott av resurser och ställa krav på ökad effektivisering. Kompetensförsörjningsutmaningen blir också särskilt tydlig. För att öka skatteunderlaget och klara kompetensförsörjningen behöver fortsatta satsningar göras för att hitta nya arbetssätt och om möjligt öka andelen befolkning i arbetsför ålder.

PROGNOS BEFOLKNINGSUTVECKLING 2025–2034

	Utfall 2025	Andel av befolkning, %	Prognos 2034	Andel av befolkning, %
0-19 år	12 319	20,2	10 990	18,6
20-64 år	31 554	51,9	30 059	50,8
65+	16 980	27,9	18 183	30,7
Summa	60 853	100	59 232	100

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

En av de största utmaningarna framåt är att klara kompetensförsörjningen för offentlig sektor. Idag arbetar cirka 25 % av arbetskraften i välfärden. SKR:s beräkningar visar att med oförändrad personalitet skulle kommuner och regioner behöva anställa 54 % av den samlade arbetskraften framåt givet oförändrad personalitet och demografiska behov. Det betyder att det inte kommer att vara möjligt att bibehålla dagens personalitet för vare sig kommunsektorn, staten eller näringslivet. Verksamheterna ser redan nu stora svårigheter att hitta ersättare för de medarbetare som går i pension samt ser utmaningar i att rekrytera utifrån förändrade behov. För att stå sig i den hårda konkurrensen om arbetskraft behöver regionen fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är centralt både för att nå framtida medarbetare och nya grupper, men också för att nuvarande medarbetare ska utvecklas, vara engagerade och göra ett bra jobb. Den demografiska utmaningen på Gotland med färre i arbetsför ålder innebär att vi behöver hitta andra arbetssätt för att fullfölja vårt uppdrag. Rätt kompetens är avgörande för förmågan att uppnå uppsatta mål med hög kvalitet och för att organisationen ska utvecklas mot framtiden.

BEREDSKAP

Gotlands säkerhetsläge är påverkat av en komplex hotbild, där hybridkrigföring, klimatrisker och hälsohot skapar nya utmaningar. Som en del av Sveriges försvar och Nato:s strategier har Gotland en central roll i att stärka det civila försvaret och krisberedskapen. Gotlands geografiska läge som en ö innebär dock sårbarheter för kritisk infrastruktur som el, vatten och kommunikation, samt för transporter av varor och tjänster. Hybridkrigföring, såsom desinformation, sabotage och kartläggning av infrastruktur, ökar risken för samhällsstörningar. Regionens arbete med robusta och säkra system, förbättrad redundans, kontinuitetshantering och krishanteringsförmåga är centrala för att möta hoten. Beslut har fattats om att Region Gotland ska stärka sin förmåga att upprätthålla kritiska verksamheter

under minst två veckor vid fredstida kriser och höjd beredskap. Att exempelvis sjukvården och vattenförsörjningen på Gotland fungerar även när samhällsstörningar och kris uppstår är viktigt både för de som bor på ön, de som befinner sig på ön och de som ska bistå ön i kris. Samverkan mellan regionen, Länsstyrelsen, Försvarsmakten, näringslivet och invånarna är och kommer att bli viktigt för att säkerställa ett resiliert Gotland i en osäker värld.

EKONOMISK PLANERING

Region Gotland har under 2025 som de flesta andra regioner och många kommuner befunnit sig i ett allvarligt ekonomiskt läge. Situationen är dock något mer stabil än under föregående år. Den förbättrade bilden beror framför allt på att den tidigare höga inflationen och kostnadsutvecklingen har dämpats. Prognoserna för kommande år visar att antalet arbetade timmar förväntas öka. Det är positivt och indikerar en gradvis återhämtning och normalisering. Resultatplanen framåt innehåller inte tillräckliga marginaler för att återställa den ekonomiska ställningen, som uppkommit efter de dåliga resultaten under åren 2023–2024. Behovet av satsningar i verksamheterna är stort precis som behovet av investeringar. Även inom regionens bostadsbolag Gotlandshem AB finns det stora behov. Regionfullmäktige beslutade under 2025 om en investeringsram på 550 mnkr per år för perioden 2027–2029. Ett investeringsråd har etablerats för att hantera och prioritera investeringsbehoven för att närma sig ramen om 550 mnkr. Under perioden 2023–2025 har verksamheterna genomfört effektiviseringar på totalt cirka 180 mnkr. Arbetet har främst fokuserat på inköp, bemanning, digitalisering och lokaler, men även andra besparingsåtgärder har krävts för att nå den totala nivån. Trots dessa beslutade effektiviseringar är kostnadsnivån framåt fortsatt för hög i förhållande till intäkterna, vilket innebär att ytterligare effektiviseringar behöver genomföras. Hur konjunkturen utvecklas och i vilken utsträckning staten tillför ytterligare medel till kommuner och regioner blir avgörande för hur stora effektiviseringar som kommer att krävas framöver.

EKONOMISK PLANERING FÖR PLANPERIODEN 2025-2027

	Utfall 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	-6 919	-7 301	-7 597	-7 911
Skatteintäkter och generella bidrag, mnkr	7 090	7 405	7 662	7 924
Finansnetto, mnkr	-107	-52	-74	-99
Årets resultat, mnkr	64	52	-9	-86
Investeringar, mnkr	704	912	1 029	1 251
Låneskuld, mnkr	976	1 476	2 076	2 976
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser, %	5,9	7,5	8,1	7,5
Egenfinansiering av totala investeringar, %	72	42	33	24
Resultat i förhållande till skatteintäkter och bidrag, %	0,9	0,7	-0,1	-1,1

Resultatnivåerna är lägre än det finansiella målet på 2 % vilket får till följd att kassaflödet inte räcker för att finansiera investeringarna. Därmed ökar låneskulden mycket mot slutet av perioden och andelen investeringar som egenfinansieras minskar.

Foto: Linnea Ronström

Förskolan finns till för barn mellan ett och sex år och är en viktig förberedande verksamhet. Region Gotland driver även öppna förskolor.

Ekonomisk redovisning

Ekonomisk redovisning är en fördjupad informationsdel kring kommunkoncernen och Region Gotlands ekonomi. Här presenteras drift- och investeringsredovisning, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och tillhörande noter för Region Gotland. Mer ekonomisk information hittar du i förvaltningsberättelsen.

Wisbygymnasiet erbjuder många olika program och inriktningar. Bygg- och anläggningsprogrammet är ett av dem.

Driftredovisning

DRIFTBUDGET OCH DRIFTREDOVISNING

Regionfullmäktige fastställer årsbudgeten och tilldelar varje nämnd en budgetram i form av ett nettoanslag.

Regionfullmäktige beslutar om ombudgeteringar mellan nämnder när dessa påverkar nämndernas grunduppdrag, avser frågor av principiell betydelse eller annars är av särskild vikt. Övriga ombudgeteringar mellan nämnder kan beslutas av regionstyrelsen. Ombudgeteringar mellan verksamheter inom en nämnd beslutas av respektive nämnd.

Tilläggsanslag för befintlig verksamhet ska i princip inte förekomma. I undantagsfall kan en nämnd begära tilläggsanslag. I ärendet ska framgå hur nämnden har prövat möjligheterna att hantera avvikelser inom ramen för nämndens totala verksamhet. Väsentliga händelser av tillfällig karaktär som inte har kunnat förutses i budgetarbetet, kan motivera att tilläggsanslag medges. En förutsättning är att regionens ekonomi tillåter en utökning. Ett tilläggsanslag gäller alltid bara innevarande år.

Nämnden ska årligen besluta om fördelning av budgetramen på organisations- eller verksamhetsnivå och ansvarar för att en detaljbudget upprättas. Detaljbudgeten ska omfatta både kostnader och intäkter. Förändrad eller utökad verksamhet ska hanteras inom nämndens

befintliga budgetram eller i den ordinarie budgetprocessen.

Personalomkostnader i form av sociala avgifter och pensionskostnader redovisas som ett personalomkostnadspålägg i driftredovisningen. Personalomkostnadspålägget uppgår till 42,7 %. Kapitalkostnader består av planenliga avskrivningar och internränta och belastar de verksamheter som nyttjar immateriella och materiella anläggningstillgångar. Gemensamma kostnader som interndebiteras avser främst hyror, måltider, försörjningstjänster vissa IT-kostnader.

Driftredovisningen omfattar både interna och externa kostnader och intäkter. Resultaträkningen innehåller endast externa poster. Intäkts- och kostnadskolumnerna i tabellen nedan inkluderar därför interna poster och kan inte direkt stämmas av mot resultaträkningens poster för verksamhetens intäkter respektive kostnader. Verksamhetens nettoutfall i driftredovisningen motsvarar däremot verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen. Poster som ingår i resultaträkningen men inte i driftredovisningen är skatteintäkter, generella statsbidrag, finansiella intäkter och kostnader och eventuella extraordinära poster.

Kommentarer till nämndernas utfall lämnas i förvaltningsberättelsen.

NÄMNDERNAS INTÄKTER OCH KOSTNADER 2025, MNKR

	Intäkter	Kostnader	Netto	Netto-budget	Netto-avvikelse	Nettokostnader i % av budget	Netto-avvikelse 2024
Regionstyrelse	344	-939	-595	-614	19	96,9	27
Teknisk nämnd	1 653	-1 922	-269	-268	-1	100,4	1
Miljö- och byggnämnd	77	-151	-74	-81	7	91,4	-13
Barn- och utbildningsnämnd	946	-2 455	-1 509	-1 497	-12	100,8	-26
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	289	-690	-401	-409	8	98,0	9
Socialnämnd	1 044	-2 824	-1 780	-1 815	35	98,1	-14
Hälso- och sjukvårdsnämnd	966	-3 246	-2 280	-2 267	-13	100,6	-107
Summa	5 319	-12 227	-6 908	-6 951	43	99,4	-123
Finansförvaltning	25	-36	-11	-49	38		-81
Summa inklusive finansförvaltning	5 344	-12 263	-6 919	-7 000	81		-204

FÖRÄNDRINGAR I BUDGET 2025

Regionfullmäktige har under året beslutat om tilläggsanslag på driften om cirka 20 mnkr. Tekniska nämnden har beviljats tilläggsanslag om 15,7 mnkr för sanering och återställande av mark.

Miljö och byggnämnden har beviljats tilläggsanslag om cirka 4,5 mnkr för ett nytt verksamhetssystem. Omdisponeringar består dels av cirka 10 mnkr fördelning av särskilda lönesatsningar, dels av ett budgeterat effektiviseringskrav för nämnderna om cirka - 56 mnkr.

NÄMNDERNAS BUDGET 2025, MNKR

	Ingående budget	Omdisponering	Tilläggsanslag	Nyttjande av eget kapital	Utgående budget
Regionstyrelse	620	-6			614
Teknisk nämnd	257	-5	16		268
Miljö- och byggnämnd	77	0	4		81
Barn- och utbildningsnämnd	1 495	2			1 497
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	412	-3			409
Socialnämnd	1 830	-15			1 815
Hälso- och sjukvårdsnämnd	2 285	-18			2 267
Summa	6 976	-45	20	0	6 951

BUDGET OCH UTFALL PER
VERKSAMHET 2025, MNKR

	Budget intäkter	Bokslut intäkter	Budget kostnader	Bokslut kostnader	Budget netto	Bokslut netto	Netto- avvikelse
1 Politisk verksamhet	6	5	-79	-70	-73	-65	8
11 Nämnd- och styrelseverksamhet	0	0	-29	-24	-29	-24	5
12 Stöd till politiska partier	0	0	-11	-11	-11	-11	0
13 Revision	0	0	-4	-4	-4	-4	0
14 Nämndadministration	0	0	-12	-11	-12	-11	1
15 Övrig politisk verksamhet	6	5	-23	-20	-17	-15	2
2 Infrastruktur, skydd mm	241	267	-579	-603	-338	-336	2
20 Infrastruktur, skydd mm	16	12	-23	-23	-7	-11	-4
21 Fysisk och teknisk planering	39	38	-72	-75	-33	-37	-4
22 Teknisk verksamhet	70	75	-108	-98	-38	-23	15
23 Särskilda uppdrag skattefinansierade	3	3	-10	-10	-7	-7	0
24 Gatu- och Väghållning	37	38	-97	-91	-60	-53	7
25 Parkverksamhet	18	18	-50	-50	-32	-32	0
26 Näringslivsfrämjande åtgärder	19	30	-87	-101	-68	-71	-3
27 Miljö- och hälsoskydd	21	22	-39	-39	-18	-17	1
28 Räddningstjänst	14	28	-87	-110	-73	-82	-9
29 Övrig infrastruktur	4	3	-6	-6	-2	-3	-1
3 Fritid och kultur	62	68	-244	-248	-182	-180	2
30 Kultur- och fritidsverksamhet	1	1	-4	-4	-3	-3	0
31 Kulturverksamhet	37	39	-81	-82	-44	-43	1
32 Fenomenalen Sience Center	4	4	-4	-4	0	0	0
35 Biblioteksverksamhet	6	7	-36	-37	-30	-30	0
36 Fritidsverksamhet	11	12	-71	-75	-60	-63	-3
38 Ungdomsverksamhet	1	2	-24	-22	-23	-20	3
39 Kulturskolan	2	3	-24	-24	-22	-21	1
4 Pedagogisk verksamhet	1 156	1 199	-2 982	-3 029	-1 826	-1 830	-4
40 Central administration	2	6	-61	-52	-59	-46	13
41 Förskola	295	300	-684	-686	-389	-386	3
42 Pedagogisk omsorg	0	0	-1	-1	-1	-1	0
43 Fritidshem	109	106	-229	-229	-120	-123	-3
44 Förskoleklass	33	33	-83	-82	-50	-49	1
45 Obligatoriska skolan	462	486	-1 293	-1 343	-831	-857	-26
46 Gymnasieutbildning	185	190	-503	-499	-318	-309	9
47 Vuxenutbildning	40	44	-76	-80	-36	-36	0
48 Uppdragsutbildning	0	0	0	0	0	0	0
49 Folkhögskola	30	34	-52	-57	-22	-23	-1

**BUDGET OCH UTFALL PER
VERKSAMHET 2025, MNKR**

	Budget intäkter	Bokslut intäkter	Budget kostnader	Bokslut kostnader	Budget netto	Bokslut netto	Netto- avvikelse
5 Vård och omsorg	986	1 041	-2 799	-2 820	-1 813	-1 779	34
51 Gemensamt socialförvaltningen	5	16	-49	-56	-44	-40	4
52 Vård och omsorg enligt socialtjänstlagen	690	712	-1 759	-1 727	-1 069	-1 015	54
53 Insatser enligt LSS	286	296	-640	-681	-354	-385	-31
54 Individ och familjeomsorg	5	15	-306	-314	-301	-299	2
55 Handläggning	0	2	-35	-33	-35	-31	4
59 Bostadspolitiska frågor	0	0	-10	-9	-10	-9	1
6 Särskilt riktade insatser	32	33	-62	-64	-30	-31	-1
61 Flyktningmottagning	5	9	-3	-7	2	2	0
62 Arbetsmarknadsåtgärder	27	24	-59	-57	-32	-33	-1
7 Affärsverksamhet	594	613	-733	-773	-139	-160	-21
71 Näringsliv och bostäder	39	41	-38	-41	1	0	-1
72 Hamnverksamhet	93	98	-102	-111	-9	-13	-4
73 Buss- och biltrafik	24	17	-155	-143	-131	-126	5
74 Vatten och avlopp	309	314	-309	-334	0	-20	-20
75 Avfallshantering	129	143	-129	-144	0	-1	-1
8 Hälso- och sjukvård	824	966	-3 089	-3 245	-2 265	-2 279	-14
80 Primärvård	206	210	-440	-471	-234	-261	-27
81 Somatisk specialistvård	82	82	-1 125	-1 265	-1 043	-1 183	-140
82 Psykiatrisk specialistvård	5	14	-148	-163	-143	-149	-6
83 Tandvård	68	55	-99	-98	-31	-43	-12
84 Övrig hälso- och sjukvård	283	291	-486	-503	-203	-212	-9
85 Medicinsk service	59	66	-280	-335	-221	-269	-48
86 Försörjningsverksamhet	18	14	-206	-205	-188	-191	-3
87 Administrativ service	103	234	-305	-205	-202	29	231
9 Gemensam verksamhet	1 088	1 128	-1 373	-1 378	-285	-250	35
92 Regiongemensam administration	38	45	-308	-300	-270	-255	15
94 Fastighetsförvaltning	610	627	-628	-639	-18	-12	6
97 Försörjningsverksamhet	440	456	-437	-439	3	17	14
Summa nämnder	4 988	5 320	-11 939	-12 229	-6 951	-6 909	41
99 Finansförvaltning	40	24	-90	-34	-50	-10	40
Summa nämnder inklusive finansförvaltning	5 028	5 344	-12 028	-12 263	-7 000	-6 919	81

Investerings- och exploateringsredovisning

INVESTERINGSBUDGET OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringarna i koncernen uppgick till 1 094 mnkr (881 mnkr, 2024). Region Gotlands investeringar uppgick till 704 mnkr (702 mnkr, 2024). Inkomster från försäljning av materiella tillgångar uppgick till 14 mnkr för koncernen.

Region Gotlands investeringsbudget inklusive kompletteringsbudget och tilläggsanslag var 1 421 mnkr. I investeringsbudgeten ingår infrastrukturinvesteringar i exploateringsområden med 143 mnkr.

Under året har tilläggsanslag beviljats med 35 mnkr för investeringar i ställverk, vatten- och avloppsanläggning och lokaler.

Budgetavvikelsen var 717 mnkr och innebär att 50 % av budgeten nyttjades. En stor del av den utnyttjade investeringsbudgeten kommer sannolikt att bli kompletteringsbudgeterad till 2026. Under de senaste fem åren har i genomsnitt 45 % av investeringsbudgeten använts per år och en stor del av budgeten som inte använts har sedan kompletteringsbudgeterats till följande år. Den totala årliga investeringsbudgeten ligger på en för hög nivå för att både klara av att genomföra och finansiera. En hårdare prioritering behöver ske samtidigt som investeringsprojekten behöver fördelas över en längre tidsperiod.

Under året har investeringar gjorts i vatten- och avloppsanläggningar med 169 mnkr. Infrastrukturinvesteringar i gator, vägar, parker och hamn uppgår till 138 mnkr. Investeringar i större verksamhetslokaler gjordes med 123 mnkr (särskilt boende i Klintehamn 62 mnkr och nya Solbergabadet 61 mnkr). Investeringar i maskiner, inventarier, IT och medicinteknik summerades till 121 mnkr. Större investeringsprojekt med budget över 20 mnkr som har

färdigställt under året är överföringsledning Västergarn – Tofta och överföringsledning Sanda – Västergarn.

Stora investeringsprojekt med budget över 50 mnkr som pågår är Visby vattenförsörjning, nya Solbergabadet, särskilt boende i Klintehamn, ny idrottshall i Roma och Kopparsviksbron Visby hamn.

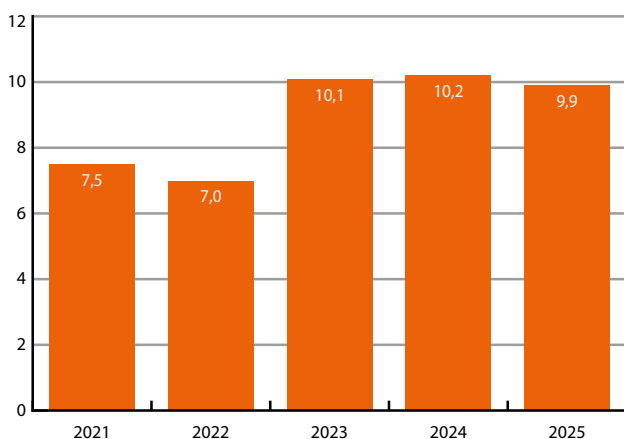
EXPLOATERINGSBUDGET OCH EXPLOATERINGSREDOVISNING

Exploateringsbudgeten uppgår totalt till 143 mnkr. Under året har investeringar gjorts med 33 mnkr i kvarteren Järnvägen, Gråbo och Industrimark Visby.

SJÄLVFINANSIERING AV INVESTERINGAR

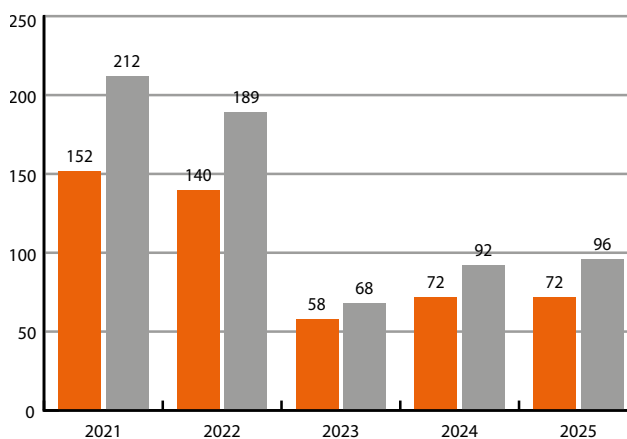
Ett av Region Gotlands finansiella mål är att investeringar i skattefinansierad verksamhet ska vara självfinansierade till 100 % och innebär att kassaflödet från den löpande verksamheten räcker till för att finansiera investeringarna. Det finansiella målet mäts som ett nyckeltal med ett rullande genomsnitt över fem år (de två föregående åren, innevarande år och de följande två åren) och uppgår 2025 till 78 %. De senaste tre åren har självfinansieringsgraden minskat.

Självfinansieringsgraden för enskilda året 2025 uppgår för skattefinansierade investeringar till 96 % och för samtliga investeringar till 72 %. Det har inneburit att nya lån har tagits upp och att låneskulden ökat med 300 mnkr. Att andelen självfinansiering är hög och stabil är långsiktigt viktigt för Region Gotlands ekonomi. En självfinansiering som uppgår till minst 100 % stärker den ekonomiska ställningen.

INVESTERINGSVOLYM 2021-2025, %

Investeringsvolym kan mätas som investeringsutgifternas andel av skatteinkomster, utjämning och generella bidrag. Andelen har legat kring 7 % under 2021-2022 men har från 2023 ökat till 10 %.

SJÄLVFINANSIERING AV INVESTERINGAR 2021-2025, %

En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kassaflödet från den löpande verksamheten är lika stort som investeringsutgifterna. Under redovisad period har målet att självfinansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet uppnåtts under 2021-2022 och berodde på goda resultatnivåer i kombination med att investeringsutgifterna inte var så höga. Från 2023 har självfinansieringsgraden legat under 100 % och beror på höga investeringsutgifter och för svaga resultat.

- Självfinansiering av samtliga investeringar
- Självfinansiering av investeringar i skattefinansierad verksamhet

**NETTOINVESTERING PER
HUVUDVERKSAMHET 2025, mnkr**

	2025	2024	2023	2022	2021	Summa	Andel av summa %
Infrastruktur, skydd, hamn m m	138	117	128	82	93	558	19%
Fritid och kultur	80	37	24	13	29	183	6%
Pedagogisk verksamhet	85	110	174	94	77	540	18%
Vård och omsorg	79	117	34	28	63	321	11%
Avgiftsfinansierad verksamhet; vatten och avlopp samt avfall	169	150	90	115	103	627	21%
Hälso- och sjukvård	103	115	155	76	52	501	17%
Gemensam verksamhet	50	56	63	30	31	230	8%
Summa	704	702	668	438	448	2 960	100%

Under de senaste fem åren har hamninvesteringar, investeringar inom skolan och VA-investeringar dominerat regionens investeringsverksamhet. 21 % av investeringsvolymen har varit vatten och avlopp samt avfall, 18 % har avsett utbildningsområdet och 19 % har avsett infrastruktur och hamn.

Från år 2025 är exploateringsverksamheten inkluderad vilket innebär att tidigare år har justerats för jämförbarhet.

INVESTERINGAR INKL.**EXPLOATERINGAR PER NÄMND 2025, mnkr**

	Budget 2025	varav tilläggsanslag	Utfall 2025
Regionstyrelsen	93		44
Miljö- och byggnämnden	76	1	10
Tekniska nämnden	1 039	35	591
varav vatten och avlopp samt avfall	263		169
varav andra nämnder	301		257
Barn- och utbildningsnämnden	75		16
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	15		7
Socialnämnden	12		1
Hälso- och sjukvårdsnämnden	111		37
Summa	1 421	36	704
varav exploatering anläggningstillgångar	130	1	26
varav exploatering omsättningstillgångar	13		7

Den totala budgeten för investeringar och exploatering uppgår till 1 421 mnkr varav 143 mnkr avser exploateringsverksamhet. Tekniska nämnden har cirka 73 % av den totala budgeten. Investeringsutgifterna blev 704 mnkr. Investeringar i vatten- och avlopp och avfall utgjorde 24 % av årets investeringar.

FÄRDIGSTÄLLDA OCH PÅGÅENDE STÖRRE INVESTERINGAR MED TOTAL BUDGET ÖVER 20 MNKR 2025, mnkr

Färdigställda investeringar	TOTALUTGIFT			VARAV: ÅRETS INVESTERINGAR		
	Total budget	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Med totalbudget minst 20 mnkr						
Överföringsledning Västergarn-Tofta	66	60	6	13	7	6
Överföringsledning Sanda-Västergarn	53	49	4	4	0	4
Summa färdigställda investeringar	119	109	10	17	7	10

Pågående investeringar	Total budget	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Med totalbudget minst 20 mnkr						
Klintehamn, nybyggnad SÄBO	178	169	9	71	62	9
Solbergabadet nybyggnad	364	88	275	127	61	66
Visby lasarett, omb. akutmottagning	34	30	4	14	9	4
Roma, ny idrottshall	62	4	58	60	2	58
Korpen 5, hus 4, renovering tak	26	14	12	25	13	12
Visby lasarett, nytt kallelsesignalsystem	33	24	9	11	2	9
Terra Nova skolan anpassning kök	27	26	0	3	3	0
Belysning Visby innerstad	140	0	140	7	0	7
Ombyggnad Visby södra vattenverk	325	0	325	325	0	325
Visby vattenförsörjning	400	95	305	69	45	23
Färösunds avloppsreningsverk	24	9	16	4	4	0
Klintehamn avloppsreningsverk	29	16	13	19	8	11
Alva - Stånga, vattenledning	22	13	10	21	11	10
Anslutning flygplatsen	21	8	13	13	1	12
Kopparsviksbron	60	63	-3	37	40	-3
Visby lasarett, lågspänningsställverk	50	34	15	46	30	15
Summa pågående investeringar	1 794	592	1 202	850	290	560

Resultaträkning *mnkr*

		REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
Verksamhetens intäkter	not 1, 8, 28	1 990	1 770	2 609	2 349
Verksamhetens kostnader	not 2, 8, 28	-8 498	-8 378	-8 946	-8 799
Avskrivningar	not 3	-411	-386	-523	-556
Verksamhetens nettokostnader		-6 919	-6 994	-6 860	-7 006
Skatteintäkter	not 4	4 980	4 806	4 980	4 806
Generella statsbidrag och utjämning	not 5	2 110	2 057	2 110	2 057
Verksamhetens resultat		171	-131	230	-143
Finansiella intäkter	not 6, 8	60	132	57	134
Finansiella kostnader	not 7, 8	-167	-187	-200	-218
Resultat efter finansiella poster		64	-186	87	-227
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat	not 20	64	-186	87	-227

Kassaflödesanalys *mnkr*

		REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		64	-186	87	-227
<i>Justering av ej rörelsekapitalpåverkande poster</i>					
Avskrivningar	not 3	411	386	523	556
Avsättningar	not 21, 22	81	343	97	330
Realisationsvinster		-12	-13	-12	-13
Realisationsförluster, utrangering		2	11	10	13
Övriga ej rörelsekapitalpåverkande poster		0	0	-2	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		546	541	703	659
Förändring av förråd och exploateringsstillgångar (ökn -, minskn +)	not 15, 16	-5	2	-4	1
Förändring av kortfristiga fordringar och placeringar (ökn -, minskn +)	not 17, 18	10	-126	26	-186
Förändring av kortfristiga skulder (ökn +, minskn -)	not 24	32	22	63	5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		583	439	788	479
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella och immateriella anläggningstillgångar		-697	-701	-1 035	-880
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0	0	-5	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	not 9	14	13	14	13
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Finansiell leasing anläggningstillgångar		-46	-31	-46	-31
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-729	-719	-1 072	-898
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändring av långfristiga fordringar (ökn -, minskn +)	not 13	-2	-6	-5	-7
Förändring av långfristiga skulder (ökn +, minskn -)	not 23	228	290	265	477
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		226	284	260	470
Årets kassaflöde	not 19	80	4	-24	51

Balansräkning *mnkr*

		REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	not 10	3	3	3	3
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggnings- tillgångar	not 11	5 665	5 371	8 300	7 788
Maskiner och inventarier	not 12	517	482	564	521
Övriga materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	not 13	130	128	97	92
Summa anläggningstillgångar		6 315	5 984	8 964	8 404
Bidrag till statlig infrastruktur	not 14	10	11	10	11
Omsättningstillgångar					
Förråd	not 15	43	37	60	55
Exploateringstillgångar	not 16	5	6	5	6
Kortfristiga fordringar	not 17	784	819	935	986
Kortfristiga placeringar	not 18	843	818	843	818
Kassa och bank	not 19	92	12	165	189
Summa omsättningstillgångar		1 767	1 692	2 008	2 054
SUMMA TILLGÅNGAR		8 092	7 687	10 982	10 469
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		2 610	2 796	3 464	3 691
- varav resultatutjämningsreserv		161	364	161	364
Årets resultat		64	-186	87	-227
Eget kapital vid årets slut	not 20	2 674	2 610	3 551	3 464
- varav resultatutjämningsreserv		161	161	161	161
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förplik- telser	not 21	1 943	1 863	1 973	1 892
Andra avsättningar	not 22	163	162	308	291
Summa avsättningar		2 106	2 025	2 281	2 183
Skulder					
Långfristiga skulder	not 23	1 944	1 716	3 602	3 337
Kortfristiga skulder	not 24	1 368	1 336	1 548	1 485
Summa skulder		3 312	3 052	5 150	4 822
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		8 092	7 687	10 982	10 469
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0	0	0	0
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	not 26, 28	2 194	2 254	2 194	2 254
Borgensförbindelser	not 25, 28	1 411	1 373	1 411	1 373
Operationella leasingavtal, ej uppsägningsbara	not 27	409	332	432	341

Noter

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 1 - VERKSAMHETENS INTÄKTER, MNKR				
Försäljning varor och tjänster	125	126	142	87
Avgifter och taxor	717	678	887	873
Hyror och arrenden	148	145	569	559
Driftbidrag från staten	860	689	860	689
Övriga bidrag och ersättningar	31	36	32	36
Reavinster	12	13	12	13
Exploateringsintäkter	7	0	7	0
Övriga intäkter	90	83	100	92
Summa verksamhetens intäkter	1 990	1 770	2 609	2 349

Bidrag och ersättningar från staten utgör 43 % av verksamhetens intäkter (39 % , 2024)

Bidrag som avser flera redovisningsperioder intäktsredovisas i de perioder som bidraget avser.

Statsbidraget för läkemedel redovisas bland verksamhetens intäkter då det är en kostnadsersättning för de läkemedel som ingår i läkemedelsförmånen. Statsbidraget för läkemedelsförmånen uppgår till 263 mnkr (250 mnkr, 2024)

NOT 2 - VERKSAMHETENS KOSTNADER, MNKR				
Material, inventarier	-138	-121	-174	-168
Bidrag, transfereringar	-235	-220	-235	-220
Köp av huvudverksamhet	-1 458	-1 431	-1 521	-1 471
Konsulter	-86	-75	-102	-96
Tillfälligt inhyrd personal	-119	-127	-119	-127
Löner och sociala avgifter	-4 310	-4 140	-4 450	-4 263
Pensioner, löneskatt	-537	-719	-546	-730
Lokal- och fastighetskostnader	-240	-218	-274	-411
Bränsle och energi	-102	-102	-166	-105
Förbrukningsmaterial	-624	-605	-626	-607
Transporter och resor	-176	-172	-182	-178
Övriga köpta tjänster	-231	-216	-248	-218
Reaförlust, utrangering tillgångar	-2	-11	-10	-13
Exploateringsutgifter	-8	0	-8	0
Övriga verksamhetskostnader	-232	-221	-260	-189
Skatt i bolagen	0	0	-25	-3
Summa verksamhetens kostnader	-8 498	-8 378	-8 946	-8 799

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 3 - AVSKRIVNINGAR, MNKR				
Avskrivningar immateriella tillgångar	-1	-2	-1	-2
Avskrivningar byggnader, tekniska anläggningar	-281	-262	-359	-331
Avskrivningar finansiell leasing byggnader	-24	-24	-25	-24
Avskrivning maskiner och inventarier	-90	-86	-130	-125
Avskrivningar finansiell leasing fordon	-15	-12	-15	-12
Nedskrivning av anläggningstillgångar	0	0	-48	-70
Återföring nedskrivning av anläggningstillgångar	0	0	55	8
Summa avskrivningar	-411	-386	-523	-556

Värdeprövning har gjorts för samtliga fastigheter som ägs av Gotlandshem AB. Detta har lett till att nedskrivningar sker på vissa fastigheter på grund av att bedömt värde understigit bokfört värde. Medan för andra fastigheter har det istället medfört vissa värdeökningar genom återföringar av tidigare års nedskrivningar.

Bedömt värde på Gotlandshem AB fastighetsbestånd har ökat i jämförelse med föregående år. Detta drivs framför allt av ett förändrat arbetssätt med löpande fastighetsvärderingar i linje med branschstandarden för fastighetsbolag.

För att bedöma nedskrivningsbehov beräknar Gotlandshem AB ett återvinningsvärde baserat på nettoförsäljningsvärde.

Nettoförsäljningsvärdet för byggnader/mark har beräknats via en intern värderingsmodell med beräkning av objektets avkastningsvärde baserat på kassaflödesanalys med marknadsanpassade parametrar.

NOT 4 - SKATTEINTÄKTER, MNKR				
Kommunalskatt, preliminär	5 010	4 812	5 010	4 812
Slutavräkning	0	-24	0	-24
Prognos slutavräkning	-30	18	-30	18
Summa skatteintäkter	4 980	4 806	4 980	4 806

NOT 5 - STATSBIIDRAG OCH UTJÄMNING, MNKR				
Inkomstutjämnin	1 418	1 367	1 418	1 367
Strukturbidrag	167	168	167	168
LSS-utjämnin	9	-2	9	-2
Fastighetsavgift	226	217	226	217
Generella statsbidrag	16	62	16	62
Kostnadsutjämnin	83	14	83	14
Regleringsavgift/-bidrag	191	231	191	231
Summa statsbidrag och utjämnin	2 110	2 057	2 110	2 057

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 6 - FINANSIELLA INTÄKTER, MNKR				
Ränteintäkter	8	4	12	10
Vinst avyttr finansiella tillgångar	11	75	11	75
Orealiserade vinster värdepapper	32	47	32	47
Övriga finansiella intäkter	9	6	2	2
Summa finansiella intäkter	60	132	57	134

NOT 7 - FINANSIELLA KOSTNADER, MNKR				
Räntekostnad långfristiga lån	-19	-10	-53	-33
Räntekostnad finansiell leasing	-22	-22	-21	-22
Räntekostnad kortfristiga lån	0	-1	0	-9
Räntekostnad pensioner	-55	-137	-55	-137
Förlust avyttr finansiella tillgångar	-67	-9	-67	-9
Orealiserade förluster värdepapper	-1	-5	-1	-5
Övriga finansiella kostnader	-3	-3	-3	-3
Summa finansiella kostnader	-167	-187	-200	-218

NOT 8 - JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER, MNKR				
Reavinster	12	13	12	13
Exploateringsintäkter	7	0	7	0
Orealiserade vinster värdepapper	32	47	32	47
Realiserade vinster värdepapper	11	75	11	75
Summa jämförelsestörande intäkter	62	135	62	135
Reaförluster, utrangering anläggningstillgångar	-2	-11	-10	-13
Exploateringsutgifter sålda tomter	-8	0	-8	0
Avsättning pensioner, effekt hög inflation	0	-292	0	-292
Nedskrivning av anläggningstillgångar, netto	0	0	-7	0
Orealiserade förluster värdepapper	-1	-5	-1	-5
Realiserade förluster värdepapper	-67	-9	-67	-9
Summa jämförelsestörande kostnader	-78	-317	-93	-319
Summa jämförelsestörande poster	-16	-182	-31	-184

NOT 9 - FÖRSÄLJNING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR, MNKR				
Fastigheter och mark, maskiner och inventarier	14	13	14	13
Summa	14	13	14	13

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 10 - IMMATERIELLA ANLÄGGNINGS- TILLGÅNGAR, MNKR				
Redovisat värde vid årets början	3	4	3	4
Justeringspost/omklassificering	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-1	-2	0	-2
Årets investeringar	1	1	0	1
Årets avyttringar, utrangeringar och nedskrivningar	0	0	0	0
Redovisat värde vid årets slut	3	3	3	3
Anskaffningsvärde	106	105	106	105
Ackumulerade avskrivningar	-103	-102	-103	-102
Redovisat värde vid årets slut	3	3	3	3
IT-system				
- varav externt förvärvade	3	3	3	3
- varav internt upparbetade	0	0	0	0
Avskrivningstider, år	3-5	3-5	3-5	3-5

Linjär avskrivning tillämpas. Gräns för investering är ett prisbasbelopp och nyttjandeperiod minst 3 år.
För mer information om värdering och nyttjandeperioder se not 31 redovisningsprinciper.

NOT 11 - MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR, MNKR				
Redovisat värde vid årets början	5 371	5 089	7 788	7 503
Justeringspost/omklassificering	0	0	-54	10
Årets avskrivningar	-281	-262	-393	-361
Årets avskrivningar finansiell leasing byggnader	-24	-24	-24	-24
Årets investeringar	578	579	965	732
Finansiell lease byggnader, anskaffning	24	0	24	0
Årets avyttringar, utrangeringar och nedskrivningar	-3	-11	-6	-72
Redovisat värde vid årets slut	5 665	5 371	8 300	7 788
Anskaffningsvärde	9 767	9 168	14 242	13 256
Ackumulerade avskrivningar	-4 102	-3 797	-5 942	-5 478
Redovisat värde vid årets slut	5 665	5 371	8 300	7 778
varav				
Markreserv	94	95	200	190
Verksamhetsfastigheter	2 549	2 399	2 584	2 425
Verksamhetsfastigheter finansiell leasing	328	329	328	329
Fastigheter affärsverksamhet	2 205	2 129	4 438	3 800
Publika fastigheter	465	396	668	995
Fastigheter annan verksamhet	24	23	83	49
Summa	5 665	5 371	8 300	7 788
Avskrivningstider, år	10-60	10-60	10-60	10-60
Genomsnittlig avskrivningstid, år	34,4	34,6	35,7	36,2

Linjär avskrivning tillämpas. Gräns för investering är ett prisbasbelopp och nyttjandeperiod minst 3 år.
Ränteutgifter aktiveras inte. För mer information om värdering och nyttjandeperioder se not 31 redovisningsprinciper.

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 12 - MASKINER OCH INVENTARIER, MNKR				
Redovisat värde vid årets början	482	427	521	462
Justeringspost/omklassificering pågående	-3	0	11	11
Årets avskrivningar	-89	-85	-96	-92
Årets avskrivningar finansiell leasing lös egendom	-15	-12	-15	-12
Årets investeringar	118	121	122	126
Finansiell leasing lös egendom, anskaffning	24	31	24	31
Årets avyttringar, utrangeringar och nedskrivningar	0	0	-3	-5
Redovisat värde vid årets slut	517	482	564	521
Anskaffningsvärde	1 916	1 774	2 047	1 904
Ackumulerade avskrivningar	-1 399	-1 292	-1 483	-1 383
Redovisat värde vid årets slut	517	482	564	521
varav				
Maskiner	31	32	31	32
Inventarier	356	329	403	368
Transportmedel och speciella anläggningar	64	62	64	62
Finansiell leasing lös egendom	66	59	66	59
Summa	517	482	564	521
Avskrivningstider, år	3-25	3-25	3-25	3-25
Genomsnittlig avskrivningstid, år	21,5	20,9	21,3	20,7

Linjär avskrivning tillämpas. Gräns för investering är ett prisbasbelopp och nyttjandeperiod minst 3 år.

Ränteutgifter aktiveras inte. För mer information om värdering och nyttjandeperioder se not 31 redovisningsprinciper.

NOT 13 - FINANSIELLA ANLÄGGNINGS-TILLGÅNGAR, MNKR

Aktier i koncernföretag	53	53	1	1
Utlämnade lån	8	7	8	7
Övrigt	69	68	88	84
Summa	130	128	97	92

NOT 14 - BIDRAG STATLIG INFRASTRUKTUR, MNKR

Bidrag till cirkulationsplats väg 142 Visbyleden	10	11	10	11
--	----	----	----	----

Regionen har genom avtal med trafikverket finansierat en ny cirkulationsplats på statlig väg.

Bidraget upplöses på 25 år.

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 15 - FÖRRÅD, MNKR				
<i>Inventerat värde</i>				
Hjälpmedelscentral	32	28	32	28
Varuförsörjning	11	8	11	8
Teknikförvaltningens förråd	0	1	0	1
Förråd bolagen	0	0	17	18
Summa	43	37	60	55

NOT 16 - EXPLOATERINGSTILLGÅNGAR, MNKR				
Redovisat värde vid årets början	6	9	6	9
Omklassificering/justering	0	0	0	0
Årets exploateringsutgifter	7	1	7	1
Försäljning/avyttring	-8	-4	-8	-4
Redovisat värde vid årets slut	5	6	5	6

NOT 17 - KORTFRISTIGA FORDRINGAR, MNKR				
Statsbidragsfordringar	9	9	9	9
Kommunalskattefordringar	287	259	287	259
Kundfordringar	145	132	150	169
Interimsfordringar	273	311	408	436
Mervärdesskatt	65	103	65	104
Övrigt	5	5	16	9
Summa	784	819	935	986

NOT 18 - KORTFRISTIGA PLACERINGAR, MNKR				
<i>Pensionsmedel</i>				
Aktiefonder	487	627	487	627
Räntefonder	356	184	356	184
Obligationer	0	7	0	7
Summa	843	818	843	818

Värdering enligt verkligt värde baserat på respektive instruments marknadsvärde på balansdagen.

NOT 19 - KASSA OCH BANK, MNKR				
Kassa	0	0	0	0
Bank	92	12	165	189
Summa	92	12	165	189

Regionen har en kontokredit i bank på 400 mnkr som inte nyttjades vid bokslutstillfället.

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 20 - EGET KAPITAL, MNKR				
Ingående eget kapital	2 610	2 796	3 464	3 691
Årets resultat	64	-186	87	-227
-varav rättelse Gotlandshem AB	0	0	0	1
Utgående eget kapital	2 674	2 610	3 551	3 464
- varav resultatutjämningsreserv	161	161	161	161
- varav vatten- och avloppsverksamhet	-30	-10	-30	-10
- varav avfallsverksamhet	12	11	12	11
- varav pensionsreserv	61	61	61	61

I balanskravsutredning 2005 respektive 2007 avsattes totalt 60,9 mnkr som en pensionsreserv inom det egna kapitalet. Avsikten är att använda reserveringarna för att matcha motsvarande framtida kostnader.

NOT 21 - AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER, MNKR				
Avsättningar för pensioner exkl ÖK-SAP				
Ingående avsättning	1 499	1 221	1 526	1 246
Nya förpliktelser under året	106	316	108	319
varav				
<i>Nyintjänad pension</i>	52	195	53	196
<i>Ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	54	122	55	125
<i>Ändring försäkringstekniska grunder</i>	0	0	0	0
<i>Övrig post</i>	0	-1	0	-1
<i>Årets utbetalningar</i>	-42	-38	-43	-39
Utgående avsättning pensioner exkl ÖK-SAP	1 563	1 499	1 591	1 526
Löneskatt	379	364	382	366
Utgående avsättning pensioner exkl ÖK-SAP inkl löneskatt	1 943	1 863	1 973	1 892
varav				
<i>Pensionsbehållning</i>	1	1		
<i>Förmånsbestämd pension</i>	1 837	1 750		
<i>Särskild avtalspension</i>	24	23		
<i>Pension till efterlevande</i>	5	7		
<i>Ålderspension</i>	42	43		
<i>Visstidspension</i>	1	0		
<i>Individuell pensionsrätt 2022</i>	33	39		
Summa	1 943	1 863		
Antal visstidsförordnanden				
Förtroendevalda	0	1		
Tjänstepersoner	0	0		
Utredningsgrad, %	98	98		

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 22 - ANDRA AVSÄTTNINGAR, MNKR				
Deponier, återställning mark				
Ingående avsättning	162	165	162	165
Nya avsättningar	1	3	1	3
Övriga förändringar	0	0	55	0
lanspråktaga avsättningar	0	-6	0	-6
Utgående avsättning deponier	163	162	218	162
Uppskjuten skatt	0	0	90	129
Summa	163	162	308	291

Avsättningen för deponier beräknas tas i anspråk i samband med att efterbehandlingsåtgärder utförs under en kommande tioårsperiod.

Avsättning för återställning av mark tas i anspråk om tre år.

Ytterligare information om osäkerheter och värdering finns i not 31 redovisningsprinciper

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 23 - LÅNGFRISTIGA SKULDER, MNKR				
Lån i banker och kreditinstitut	976	676	2 338	1 996
Långfristig leasingsskuld	429	427	429	427
Förutbetalda investeringsbidrag	162	170	162	170
Förutbetalda intäkter VA	338	340	338	340
Investeringsfond VA	8	8	8	8
Övriga långfristiga skulder	31	95	327	396
Summa	1 944	1 716	3 602	3 337

Offentliga investeringsbidrag och anslutningsavgifter överstigande ett prisbasbelopp redovisas som förutbetalda intäkt bland långfristiga skulder och intäktsförs över en tidsperiod som motsvarar genomsnittlig nyttjandeperiod för den/de anläggningstillgångarna de avser finansiera.

Inga emissions- eller transaktionskostnader har förekommit för upptagande av lån.

Långfristig leasingsskuld avser finansiell leasing av byggnader och fordon.

Lån i banker och kreditinstitut

Genomsnittlig ränta inkl ränteswappar, %	2,28	2,31
Genomsnittlig ränta exkl ränteswappar, %	2,21	2,91
Genomsnittlig räntebindningstid, år	2,13	2,99
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat, år	0,18	0,19
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,88	1,91
Lån som förfaller inom		
1 år, %	38	30
2 år, %	14	26
3 år, %	12	29
4 år, %	13	15
5 år, %	23	0
Ränteswappar		
Säkrad låneskuld, mnkr	780	630
Marknadsvärde ränteswappar, mnkr	9	13

Den säkrade posten uppgår till nominellt 976 mnkr där samtliga lån löper med Stibor 3M som räntebas. Säkringsinstrumentet utgörs av ränteswappar om nominellt 780 mnkr som säkrar 780 mnkr av säkrad post genom att regionen byter rörlig ränta mot fast.

I ränteswapparna erhåller regionen Stibor 3M vilket neutraliserar marknadsränteförändringarnas påverkan på 780 Mkr av den säkrade posten. Maximal avvikelse i tid mellan räntebetalningarna på betalad respektive erhållen Stibor 3M är 45 dagar. Refinansieras lånen, swapparna förfaller, förlängs eller nya swappar ingås görs en ny säkringsdokumentation och en ny effektivitetsbedömning genomförs. Den säkrade posten förväntas förlängas så att den fortlever under säkringsinstrumentets löptid.

Vid balansdagen 2025-12-31 bedöms effektiviteten enligt ovanstående uppfyllt.

Totala räntekostnader för låneskuden inklusive räntederivat var 18 mnkr och exklusive räntederivat 21 mnkr.

Marknadsvärdet visar det belopp som skulle betalas/erhållas om swapavtalen skulle upphöra på bokslutsdagen.

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 24 - KORTFRISTIGA SKULDER, MNKR				
Leverantörsskulder	491	421	560	459
Semesterlöneskuld	279	265	287	272
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	465	401	419	474
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	0	0	0	0
Kortfristig skuld finansiell leasing	44	39	44	39
Kontokredit i bank	0	121	0	121
Personalens skatter	71	69	73	71
Redovisad moms	9	14	13	17
Övrigt	9	6	152	32
Summa	1 368	1 336	1 548	1 485

NOT 25 - BORGENSFÖRBINDELSER, MNKR				
Regionens egna och närstående företag	1 404	1 366	1 404	1 366
Övriga	7	7	7	7
Summa	1 411	1 373	1 411	1 373

Huvuddelen av borgensförbindelsen avser det kommunala bostadsbolaget Gotlandshem AB. Risken att behöva infria borgensförbindelser i regionens egna bolag bedöms vara liten.

Region Gotland har i maj 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2025-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgens-förbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas espektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Gotlands ansvar enligt ovan nämnda borgensförbindelse, kan noteras att per 2025-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 601 027 mnkr och totala tillgångar till 636 323 mnkr. Regionens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 138 mnkr och andelen av de totala tillgångarna till 2 262 mnkr.

NOT 26 - PENSIONS-FÖRPLIKTELSE, MNKR				
Ingående ansvarsförbindelse	1 814	1 772	1 814	1 772
Ränte- och basbeloppsuppräknig	70	150	70	150
Ändring försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Utbetalningar	-132	-129	-132	-129
Övrig post	14	21	14	21
Summa pensionsförpliktelse	1 766	1 814	1 766	1 814
Löneskatt	428	440	428	440
Utgående ansvarsförbindelse	2 194	2 254	2 194	2 254

I pensionsförpliktelserna ingår ej utlösta visstidspensioner för förtroendevalda.

Pensionsförpliktelserna är värderade enligt riktlinjerna för pensionsskuld (RIPS21).

En sänkt diskonteringsränta med 0,5 procentenheter skulle innebära att förpliktelserna skulle öka med ca 6-7 %.

Ökad livslängd i dödlighetsantagandena med 1 år skulle innebära att förpliktelserna skulle öka med cirka 4-5 %.

	REGIONEN 2025	REGIONEN 2024	KONCERNEN 2025	KONCERNEN 2024
NOT 27 - LEASING, MNKR				
Finansiella leasingavtal				
Fastigheter/byggnader				
<i>Nuvärde minimileaseavgifter</i>				
Inom ett år	27	26	27	26
Senare än ett år men inom fem år	114	105	114	105
Senare än fem år	265	188	265	188
Summa	406	319	406	319
Maskiner och inventarer				
<i>Nuvärde minimileaseavgifter</i>				
Inom ett år	17	15	17	15
Senare än ett år men inom fem år	50	45	50	45
Senare än fem år	0	0	0	0
Summa	67	60	67	60
Operationella leasingavtal, ej uppsägningsbara				
Fastigheter/byggnader				
<i>Minimileaseavgifter</i>				
Inom ett år	37	26	37	26
Senare än ett år men inom fem år	144	105	144	105
Senare än fem år	210	188	210	188
Summa	391	319	391	319
Maskiner och inventarer				
<i>Minimileaseavgifter</i>				
Inom ett år	11	9	15	12
Senare än ett år men inom fem år	7	4	18	4
Senare än fem år	0	0	8	0
Summa	18	13	41	16
varav kommunkoncerninterna operationella leasingavtal				
<i>Nuvärde minimileaseavgifter</i>				
Inom ett år	1	1		
Senare än ett år men inom fem år	3	2		
Senare än fem år	0	0		
Summa	4	3		

Samtliga finansiella leasingavtal är externa.

NOT 28 - KONCERNINTERNA MELLANHAVANDEN

Bidrag, tillskott och utdelningar, mnkr	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Region Gotland							
Gotlandshem AB	100%						
Gotlands Energi AB	25%						
Summa		0	0	0	0	0	0

Kostnader, intäkter, fordringar och skulder, mnkr	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Region Gotland		47	37			7		1 358	
Gotlandshem AB	100%	14	57				7		1 358
Gotlands Energi AB	25%	34	1						
Summa		95	95	0	0	7	7	1 358	1 358

NOT 29 - RÄKENSKAPSREVISION

Kostnaderna för räkenskapsrevision 2025 uppgår till 0,6 mnkr (0,6 mnkr, 2024)

NOT 30 - UPPRÄTTADE SÄRREDOVISNINGAR

Särredovisning har upprättats för vatten- och avloppsverksamheten samt avfallsverksamheten. Särredovisningen finns tillgänglig på www.gotland.se

NOT 31 - REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). I detta avsnitt kommenteras hur vissa av de rekommendationer som har stor betydelse för redovisning av resultat och ekonomisk ställning tillämpas.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar utgörs av utgifter för IT-system och programvarulicenser som huvudsakligen är förvärvade. Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde reducerat med gjorda avskrivningar och nedskrivningar. Beloppsgräns för investering är ett prisbasbelopp.

Avskrivning påbörjas i samband med ianspråktagande av anläggningstillgången. Avskrivningstiderna baseras på tillgångarnas beräknade ekonomiska livslängd och med utgångspunkt från rådet för kommunal redovisnings skrift om avskrivningar. En samlad bedömning av nyttjandeperiod för respektive tillgångstyp görs. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. Ränteutgifter aktiveras ej. Komponentavskrivning tillämpas för byggnader, vatten- och avloppsanläggningar, hamnar samt för gator och vägar.

Försäljning och köp av materiella anläggningstillgångar redovisas vid dagen för tillträdet.

Finansiella tillgångar

Huvuddelen av de finansiella tillgångarna utgörs av pensionsmedelsplaceringar i aktiefonder, räntefonder och obligationer. Pensionsmedlen

redovisas som omsättningstillgångar. Pensionsmedlen värderas till verkligt värde på balansdagen.

Övriga finansiella tillgångar redovisas som anläggningstillgångar och utgörs till största del av aktier i dotterbolag och långfristiga fordringar. De finansiella anläggningstillgångarna är redovisade till anskaffningsvärde.

Leasing

Finansiell leasing avser både inhyrda lokaler och fordon med en avtalstid längre än tre år. Övriga leasingavtal är klassificerade som operationella i enlighet med rekommendation R5 från Rådet för kommunal redovisning.

Investeringsbidrag

Offentliga investeringsbidrag och anslutningsavgifter överstigande ett prisbasbelopp redovisas som förutbetalad intäkt bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångarnas respektive avskrivningstid. Ett investeringsbidrag från privat motpart är skuldfört och kommer att intäktsredovisas i takt med att investeringarna genomförs.

Pensioner

Regionens pensionsskuld redovisas enligt den lagstadgade "blandmodellen", vilket innebär att all pension inklusive särskild löneskatt som intjänats före 1998 i tidigare pensionsavtal inte tas upp som avsättning i balansräkningen, utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen. Utbetalningar avseende pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade i pensionsavtal från och med 1998 redovisas som en

kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. För samtliga pensionsförmåner redovisas även särskild löneskatt.

Pensioner för förtroendevalda ingår i avsättningen respektive ansvarsförbindelsen för pensioner. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Beräkning av pensionsförpliktelsen har gjorts av regionens pensionsadministratör och följer aktuella pensionsavtal samt Sveriges kommuner och regioners riktlinjer för beräkning pensionsskuld RIPS21.

Övriga avsättningar - deponier och återställning av mark

Framtida efterbehandlingsåtgärder för deponier redovisas som en avsättning i balansräkningen. Efterbehandlingsåtgärder kommer att pågå under 30 år.

En avsättning för återställning av mark är redovisad. Avsättningen är en följd av tidsbegränsat bygglov för paviljonger vid Visby lasarett. Paviljongerna vid Visby lasarett kommer att stå 10–15 år. Värdet på avsättningarna har beräknats baserat på vad samtliga åtgärder skulle kosta att genomföra om de skulle genomförts på balansdagen.

Skatteintäkter

Periodisering av skatteintäkter har gjorts baserat på Sveriges Kommuner och Regioners decemberprognos 2025 för skatteavräkningen 2025 samt justering av skatteavräkning 2024.

Sammanställda räkenskaper

I de sammanställda räkenskaperna ingår det helägda dotterbolaget Gotlandshem AB och dotterbolaget Gotlands Energi AB, i vilket regionen har en ägarandel på 25 %.

De sammanställda räkenskaperna för koncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, vilket innebär att det av regionen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterbolaget har eliminerats. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av räkenskapsposterna har tagits med. I koncernens egna kapital ingår härmed, förutom regionens egna kapital, endast den del av dotterbolagens egna kapital som intjänats efter förvärvet. Obeskattade reserver har vid konsolideringen, exklusive uppskjuten skattedel, hänförs till respektive dotterbolags egna kapital. Den uppskjutna skattedelen har redovisats som avsättning. I resultaträkningen har dotterbolagens bokslutsdispositioner återförts. Interna mellanhavanden har eliminerats. Aktieutdelning från dotterbolag har eliminerats bort. Skillnader i redovisningsprinciper som väsentligen påverkat utfallet har inte förekommit.

Foto: Linnea Ronström

Allt arbete i förskolan utgår från läroplanen för förskolan, som säger att förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar.

Foto: Region Gotland/Malin Ericsson

Prioriteringar och mål

Här presenteras och analyseras årets insatser och aktiviteter för förflyttning inom regionfullmäktiges prioriteringar samt de koncerngemensamma målen. För varje mål har en bedömning gjorts huruvida målet är uppfyllt helt, delvis eller ej.

Region Gotland ska, bland annat, prioritera ett hållbart växande Gotland och hälsofrämjande arbete.

Regionfullmäktiges prioriteringar

Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning

VART VILL VI?

Gotland har minskat utsläppen av växthusgaser och stärkt motståndskraften mot klimatförändringens konsekvenser. Region Gotland har drivit på energi- och klimatomställningen i det gotländska samhället – i våra verksamheter, som myndighetsutövare och som samhällsutvecklingsaktör samt blivit mer självförsörjande på energi.

VAD HAR SKETT UNDER 2025?

Det spända omvärldsläget under 2025 har påverkat klimat- och energipolitiken såväl globalt, nationellt och regionalt. Beslutet i slutet av 2024 om att stoppa eller skjuta upp flera havsbaserade vindkraftsprojekt på nationell nivå har samtidigt försvårat den planerade utbyggnaden av förnybar elproduktion. Ramverket Agenda 2030 har inte längre samma tyngd i den nationella politiken, men fungerar fortsatt som en viktig övergripande ram för arbetet med prioriteringen i koncernen. Gotland upplevde under året både vattenbrist och en högre årsnederbörd än normalt. Sommarens vattenbrist och vinterns problem med organismer i Visbys dricksvatten har visat hur sårbar vår vattenförsörjning är och hur tätt sammanlänkade klimat och beredskapsfrågorna är.

2025 blev Region Gotlands första år som partner i innovationsprogrammet Viable Cities. I december signerades ett klimatkontrakt med åtaganden som driver på omställningen mot en klimatneutral ö och stärker hållbar utveckling. För att lyckas med genomförandet behöver den interna samordningen stärkas för att säkerställa att omställningsarbetet kan genomföras brett och effektivt i hela organisationen.

Att minska beroendet av fossila bränslen och att arbeta med energieffektivisering har präglat koncernens arbete med prioriteringen. Arbete pågår kontinuerligt med att byta ut bensin- och dieseldrivna fordon och maskiner men även fossila energikällor. Konkreta exempel på energieffektivisering är framtagandet av en ny solenergiriktlinje, att successivt byta ut all belysning till LED-lampor och energirådgivning som når både företag och privatpersoner på Gotland. Under året har också förslaget till ny energiplan för perioden 2026–2030 varit ute på remiss. Framtidens energiförsörjning kräver också internationell samverkan. Ett exempel på det är att Region Gotland varit sammankallande för energisamarbetet mellan Ösel, Åland, Gotland och Bornholm i Baltic Energy Islands Connect.

Den nya översiktsplanen som antogs i början av året integrerar klimat-, energi- och hållbarhetsaspekter i den fysiska planeringen. Inom samhällsbyggnadsprocessen har det bland annat genomförts arbete med hållbara grönskande tätorter, förbättrad dagvattenhantering och förstärkt infrastruktur för framtida klimatutmaningar. Fler och fler insatser genomförs i samverkan mellan olika delar av koncernen vilket är positivt och visar på ett gemensamt ansvarstagande.

Kompetensförstärkning inom klimatanpassning och klimatomställning har varit en central del av arbetet inom flera delar av koncernen under året. Arbete med att minska klimatpåverkan från konsumtion har fortsatt bland annat genom minskat matsvinn, ökad användning av återbrukade möbler och utrustning, minskat restavfall och utsläpp av medicinska gaser.

Mobilitet är en viktig del i klimatomställningen. En regional cykelplan har antagits och en utredning för en effektivare kollektivtrafik har genomförts. Som ett led i att främja hållbara resvanor har

Region Gotland infört erbjudande om förmånscykel för medarbetare.

Ett bra exempel som knyter ihop folkhälsa med klimatfrågorna är projektet FAKTUM med fokus att öka barn och ungas medvetenhet för hur ändrade resvanor kan bidra till både bättre hälsa och minskade utsläpp.

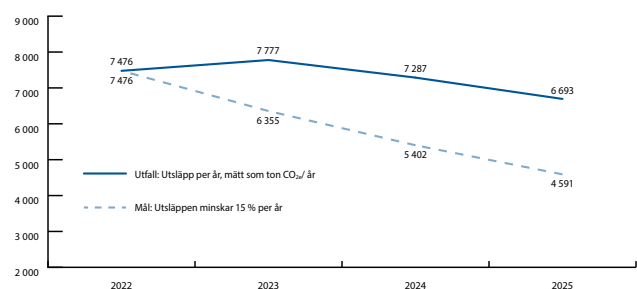
Det har även påbörjats insatser för att utveckla och stärka upphandlingsprocesser för att ställa skarpare klimat- och miljökrav men även för att fördjupa beställarkompetens inom koncernen. Ett gott exempel är arbetet med att följa upp ställda krav på drivmedel till upphandlade transporter.

HUR LIGGER VI TILL?

Region Gotland har under 2025 tagit steg i riktning mot en klimatneutral och mer motståndskraftig ö. Arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser har gett konkreta resultat genom utbyte av fossila bränslen, ökad energieffektivitet och förnybar energianvändning. Samtidigt har klimatförändringarna tydligt visat på komplexiteten i Gotlands vattenförsörjning.

Koncernen har stärkt sin roll som drivande aktör. Detta som verksamhetsutövare, som myndighet och som samhällsutvecklare. Arbetet är systematiskt men ännu inte heltäckande – indikatorer för konsumtion och digitala utsläpp saknas, liksom samlade analyser av hur klimat-, energi- och beredskapsarbetet bäst integreras.

Region Gotland står nu på en stabil grund men behöver växla upp takten för att uppnå målet om minskade utsläpp, stärkt motståndskraft och ökad självförsörjning. Det kräver prioritering av tvärssektoriell planering, hållbara investeringar och fortsatt fokus på kompetens, innovation och långsiktigt ledarskap.

Region Gotland ska prioritera ett hållbart växande Gotland

VART VILL VI?

Bostadsbyggandet har ökat. Visby som regioncentra liksom service- och skolorna har utvecklats vilket ökat attraktiviteten och förbättrat möjligheten att bo, leva och verka på hela ön. Varje serviceort har en plan för utveckling och fler gotlänningar känner inflytande och ser utveckling nära där man bor. Tillgängligheten till kommersiell och offentlig service har stärkts. Region Gotlands myndighetsutövning, som skapar förutsättningar för bostadsbyggande och företagande, är snabb, smidig och rättssäker. Vidare har Region Gotland utvecklat fler vägar för att attrahera och förenkla för fler att flytta till Gotland. Inflyttningen till Gotland har ökat och kötiden för en hyresrätt via Gotlandshem har kortats. Gotland har klättrat i ranking vad gäller såväl näringslivsklimat som nöjd kundindex (NKI).

VAD HAR SKETT UNDER 2025?

Under 2025 har koncernen fortsatt arbetet med att stärka förutsättningarna för ett hållbart växande Gotland. Men året har samtidigt präglats av betydande strukturella utmaningar som påverkat utvecklingstakten. Flera förvaltningsbeskrivningar beskriver att det demografiska läget, kompetensbehov och lågkonjunktur tillsammans med ett mer osäkert omvärldsläge påverkar verksamheterna. Den har påverkats både vad gäller kapacitet i genomförande och planering. Viktiga steg har dock tagits i att bygga upp långsiktiga strukturer, processer och kapacitet som ska stärka Gotlands attraktivitet och utvecklingskraft på sikt.

En av de mest omfattande insatserna under 2025 är arbetet med den nya teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Den förväntas ge en mer effektiv och förutsägbart samhällsbyggnadsprocess till medborgare, företagare och besökare. Den nya översiktsplanen Gotland 2040 har antagits och utgör ett centralt styrdokument för prioriteringar inom mark- och vattenanvändning, utvecklingsområden och utveckling av serviceorterna på Gotland. Statistik och fakta kring bostadsförsörjning och samhällsplanering har samlats i Bostadsboken och fungerar som ett kunskapsunderlag för utvecklingsprocesser på Gotland.

Ett annat strukturellt arbete som beslutades under 2025 är att analysera förutsättningarna för och planeringen av ett Business Region Gotland i samarbete mellan näringsliv, akademi och civilsamhälle. Syftet är att stärka samsyn och gemensam handlingsberedskap kring de för Gotland mest prioriterade insatserna gällande näringslivs- och platsutveckling på hela ön.

Landsbygderna på Gotland samverkar med regionen inom en arbetsmodell för landsbygdsutveckling. Tillsammans har aktörerna under året påbörjat en utvecklingsresa inom processen SAMLA för att hitta långsiktiga samverkansformer mellan Region Gotland och utvecklingsaktörer som inkluderar utveckling av hela Gotland.

Arbetet med ökad inflyttning och attraktivitet har fortsatt genom arbetet för att förenkla etablering för nyinflyttade och stärka Gotlands som arbetsplats och livsplat. Trots dessa insatser visar statistik att inflyttningen ännu inte ökar. Samtidigt har insatser inom kultur, utbildning, trygghet, service och arbetsmarknad fortsatt att stärka vardagslivets kvalitet och Gotlands långsiktiga attraktionskraft, både för dagens gotlänningar och de som kommer att flytta hit.

Försvarsmaktens återetablering på Gotland och den ökade statliga närvaron på ön har påverkat samhällsbyggnadsprocessen och förutsättningarna för bostads- och serviceutveckling. Dels genom ökad efterfrågan på mark, lokaler och infrastrukturell kapacitet men främst genom de planeringsförutsättningar och restriktioner som behöver hanteras. Detta har skapat behov av tätare dialog med statliga aktörer inom Försvarsmakten, bland annat Fortifikationsverket, vilket i sin tur påverkat både lokala utvecklingsprocesser och tillgången till samhällsservice i vissa områden.

Den begränsade tillgången och kvaliteten på dricksvattnet har också präglat året. Det har krävt omfattande insatser inom planering, drift,

regulverk och beredskap och påverkar såklart direkt möjligheten att utveckla mark för bostäder, verksamheter och service på flera platser på Gotland.

Sammantaget har 2025 varit ett år som handlat om att bygga långsiktig kapacitet, utveckla styrning och samverkan och skapa förutsättningar inför kommande år.

HUR LIGGER VI TILL?

Region Gotland når ännu inte målbilden för prioriteringen ett hållbart växande Gotland. Bostadsbyggandet ligger på låg nivå, vattenfrågan behöver fortsatt hitta en hållbar lösning, de nationella intressena i Gotland och brist på vissa kompetenser är fortsatt begränsade faktorer.

Inflyttningen ökar inte utan befolkningen har minskat i åldrarna 20–64 år under de senaste åren. Det påverkar samhällsservice, till exempel skolor tillsammans med arbetsmarknad och underlag för service. För att möta detta pågår flera insatser i bland annat projektet Relocation som arbetar med etableringsstöd, arbetsgivarsamverkan och inflyttarservice. Likaså sker utvecklingen av gymnasie- och vuxenutbildningar i samverkan med näringslivet för att säkra den kompetens som behövs och efterfrågas på lång sikt. Arbetet med utveckling av arbetsmodellen för landsbygdsutveckling förväntas bidra positivt till utvecklingen av service- och skolorter tack vare effektiviseringar i externa så väl som interna processer.

Ett växande påverkansområde är försvarets återetablering och den ökade statliga närvaron. Det innebär som tidigare nämnts både möjligheter och betydande planeringsutmaningar.

Myndighetsutövningen utvecklas i positiv riktning inom flera områden. Det gäller framför allt bygglov och miljö, där NKI resultaten förbättras eller ligger över rikssnittet. Andra områden har haft en svagare utveckling.

Koncernen når ännu inte målbilden om ett hållbart växande Gotland. Grunden för en starkare utvecklingskraft framåt läggs dock genom pågående strukturella insatser inom exempelvis arbete med ö politik, statlig dialog, en samlad samhällsbyggnadsprocess, inflyttarservice och en förbättrad myndighetsutövning.

Region Gotland ska prioritera hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser

VART VILL VI?

Region Gotland har ett mer hälsofrämjande perspektiv i alla verksamheter. En omställning till ett hälsosystem, som främjar hälsa och förebygger sjukdom pågår. Region Gotland har utvecklat arbetet med att rusta unga för ett hållbart och hälsosamt liv. Goda förutsättningar för hälsofrämjande och förebyggande insatser har skapats. Alla gotlänningars möjlighet att leva ett mer hälsosamt liv har förbättrats och befolkningens fysiska och psykiska hälsa har stärkts. Förutsättningar och livskvalitet för personer med funktionshinder har förbättrats. Fler gotlänningar har egen försörjning och upplever sig inkluderade och delaktiga i samhället

VAD HAR SKETT UNDER 2025?

Region Gotland kraftsamlar för hälsa och ett socialt hållbart Gotland med tre insatsområden; främja rörelserikedom, främja social gemenskap och samverkan skola, vård och omsorg för att främja hälsa genom hela livet.

Under året har handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention 2026–2030 antagits, vilken fokuserar på att stärka skyddsfaktorer, minska riskfaktorer och möjliggöra tidiga insatser. Psykisk hälsa påverkas av faktorer i hela samhället, såsom uppväxtvillkor, skolmiljö, arbetsliv och social delaktighet. Det fortsatta arbetet med omställningen till hälsa genom hela livet sker i ordinarie verksamhet med stöd i samverkansstrukturen för skola, vård och omsorg. Färdplanen utgör grunden för de förflyttningarna som behöver göras. Utöver detta samverkas kring jämställdhetsintegrering, barnrätt, funktionsrätt och HBTQI+ frågor.

Barn och unga är fokus. Samverkan mellan skola, vård och socialtjänst för barn mellan 6–16 år har utvecklats för att komma in i ett tidigare skede (FOSSAM). Målgruppen har under året breddats från 0 år. Öppna förskolan finns på fler platser och samarbetet med BVC och socialtjänsten har ökat. Familjebehandlare finns på öppna förskolan och BVC förlägger sina föräldrakurser där. För ökad rörelserikedom kan elevhälsan ge Fysisk aktivitet på recept (FaR) och har nu fysioterapeut permanent. En utvecklingsplan för ökad fysisk aktivitet i grundskolan har antagits och samverkan med RF-SISU sker inom hållbar hälsa på Wisbygymnasiet. Skolorna fokuserar på att öka skolnärvaron med närvarocoacher i ungdomsavdelningen och arbetet med stadig grund har vidareutvecklats för att nå alla elever. Folkhögskolan breddar även sitt program för att nå målgrupper som har svårt att slutföra gymnasiet. Föräldrastödsprogram och föräldrastödsgrupper utvecklas för stöd och erfarenhetsutbyte till föräldrar och arbetet för att i skolmiljö förebygga och upptäcka utsatthet för våld och hot utvecklas. Det förebyggande arbetet kring alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS) stärks inom skolan för tidig upptäckt av riskbruk. Kompetenshöjande insatser och undervisningsstöd bidrar till att långsiktigt integrera frågorna i skolan. Under året har 155 medarbetare inom Region Gotland utbildats i första hjälpen till psykisk hälsa (MHFA) för tidig upptäckt och för att bemöta personer i utsatta situationer.

Region Gotland har genomfört en utredning av arbetsmarknadsinsatser i syfte att utgöra ett strukturerat beslutsunderlag kring kompetensförsörjning och minskat utanförskap. En kartläggning av barnfattigdomen på Gotland har gjorts, vilken beskriver förändrade ekonomiska förutsättningarna för många barnfamiljer. Ökat fokus på barnrättsfrågor planeras. Den nya socialtjänstlagen sätter fokus på tidiga, jämlika, jämställda, tillgängliga och förebyggande insatser. Under året har en hållbar socialtjänst på Gotland formats för att driva och samordna arbetet med mål och vision. En förebyggande socialtjänst - lätt att nå, lätt att förstå. Fler insatser från socialtjänsten ska bli lättillgängliga och närmare invånarna, både fysiskt och digitalt.

Biblioteken på Gotland utvecklar den biblioteksterapeutiska läsningen och samarbetar med flera vårdcentraler. Bokstart har fortsatt läsfrämjande insatser för de allra yngsta gotlänningarna. Konst i vårdmiljöer har genomförts i samarbete med Gotlands Museum och dans för hälsa och slöjd- och hantverksaktiviteter har anordnats. Inför 2026 rekryteras samordnare för kultur och hälsa och kulturprojekt genomförs i skolor med socioekonomiska utmaningar. Under hösten har två kurser, må bra med hantverk och må bra med rörelse erbjudits i Slite. Friskvårdskurser med prova-på-aktiviteter och social gemenskap har genomförts i samarbete mellan RF-SISU och vårdcentralerna i Slite, Hemse och Visby.

Hållbara offentliga livsmiljöer utvecklas med mål att stärka trygghet och tillgänglighet med särskild satsning i projektet hållbara grönskande tätorter. Olika målgrupps behov beaktas genom samskapande med särskilt fokus på barn och unga. Arbetet kring gotlandspromenader är påbörjat med tydligare information om slingornas tillgänglighet för att fler ska kunna ta sig fram utifrån egna förutsättningar och behov. Åtgärder kopplade till miljö kvalitetsnormer för luft och vatten genomförs, såsom tillsyn inom livsmedel- och alkoholområdet, vilket säkrar trygg hantering.

HUR LIGGER VI TILL?

Skolans hälsoenkät visar på en i huvudsak positiv trend med minskad andel som uppger psykiska besvär och att antalet fysisk aktiva timmar har ökat något. I åk 6 når tre av tio elever på Gotland inte kunskapskraven i alla ämnen och cirka två av tio elever i åk 9 saknar gymnasiebehörighet. Skolundersökning kring ANDTS visar minskning av alkohol- och narkotikaanvändning i åk 9 och fler avstår helt. Även rökning minskar men användning av vitt snus och vapes ökar. Många rör sig mindre än rekommenderat och övervikt/obesitas förekommer hos mer än hälften av den vuxna befolkningen. Sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa har minskat. Brukarenkät på särskilt boende visar ökad ängslan och oro. Gotland har låg arbetslöshet och inskrivna vid Arbetsförmedlingen har minskat, undantaget personer med funktionsnedsättning.

Region Gotland ska prioritera en god arbetsmiljö genom aktivt ledarskap och medarbetarskap

VART VILL VI?

Region Gotland är en trygg och modig organisation som klarar förändring. Inom Region Gotland uppmuntras innovation och ny-tänkande och det finns goda förutsättningar för att idéer ska kunna bli verklighet. Region Gotland har medarbetare som vill stanna, utvecklas och bidra. Det är lätt att rekrytera ledare och medarbetare med rätt kompetens. Sammantaget lyckas Region Gotland leverera med god kvalitet till dem vi finns till för.

VAD HAR SKETT UNDER 2025?

För att möta prioriteringen en god arbetsmiljö genom aktivt ledar- och medarbetarskap har beslut tagits att arbetet ska följas med de åtta friskfaktorerna; rättvis och transparent organisation, ledarskap, delaktighet och inflytande, kommunikation och återkoppling, prioritering av arbetsuppgifter, kompetensutveckling genom hela arbetslivet, systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen, tidiga insatser och arbetsanpassning. Friskfaktorerna, som är framtagna av Suntarbetsliv, en ideell förening som drivs gemensamt av de fackliga organisationerna och arbetsgivarorganisationerna SKR och Sobona, bygger på forskning kring hållbar arbetsmiljö.

Region Gotlands arbete med friskfaktorer har intensifierats under året genom flera aktiviteter. Den största insatsen har varit att ta fram och utbilda regionens chefer och skyddsombud med metodik och verktyg för att fortsätta friskfaktorsarbetet på arbetsplatserna. Styrgruppen för friskfaktorsarbetet har tagit beslut om att alla chefer och skyddsombud i Region Gotland ska genomgå utbildningen. Den operativa arbetsgruppen kring friskfaktorer, bestående av HR-representanter från flera förvaltningar liksom av fackliga förtroendevalda, har arbetat fram utbildningsupplägget som ska underlätta för chefer att komma i gång med friskfaktorsarbetet och även hur skyddsombud och chefer kan arbeta tillsammans i dessa frågor. Utbildningen har varit mycket uppskattad utifrån de utvärderingar som gjorts av utbildningsdeltagarna och utbildningsplatserna har till stor del varit fulltecknade. Vid årets slut hade 305 chefer och skyddsombud tagit del av utbildningen. Samtliga förvaltningar framhåller utbildningen för chefer och skyddsombud som den största insatsen under året för att möta prioriteringen.

Övriga insatser som framhålls av förvaltningarna är extra satsningar i verksamheterna på exempelvis arbetsmiljöseminarium. Det har tagits fram ett gediget stödmaterial och verktyg för chefer och skyddsombud. Ett arbete med att ta fram en digital utbildning för medarbetare i friskfaktorer har påbörjats. Organisationen har även detta år fortsatt att lyfta fram goda exempel på verksamheter som arbetar med friskfaktorer i inspirerande syfte. Arbetsgruppen upplever en ökad efterfrågan på stöd kring arbetet med friskfaktorer och insatser har gjorts löpande under året för att stödja enskilda chefer i arbetet. En omarbetning av Region Gotlands arbetsmiljöutbildning genomfördes under året och den reviderade utbildningen har mer inslag av friskfaktorer än tidigare.

I de verksamheter där friskfaktorerna finns med som ett naturligt inslag i det ordinarie arbetsmiljöarbetet har även medarbetare i en högre grad upplevt sig delaktiga. I styrgruppen har en överenskommelse tagits fram med en plan för vilka aktiviteter som ska genomföras under de kommande åren kopplat till friskfaktorerna.

HUR LIGGER VI TILL?

Region Gotland står inför stora utmaningar vad gäller demografi och kompetensförsörjning. För att nå uppsatta mål är det avgörande att fortsätta arbeta för att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö med ett hållbart och aktivt ledar- och medarbetarskap i alla våra verksamheter.

Under 2024 kompletterades medarbetarundersökningen med ett antal friskfaktorsfrågor för att kunna göra en nollmätning. En ny mätning kommer att göras vid mandatperiodens slut för att se förflyttningar och mäta effekter. En nyhet för året var att alla chefer ska hantera sina medarbetarundersökningsresultat genom att göra en skattning av friskfaktorer och ta fram en handlingsplan i den egna arbetsgruppen enligt Suntarbetslivs metodik. Resultatet följs även upp i förvaltningarnas lednings- och samverkansgrupper för att ur ett strategiskt perspektiv se på övergripande insatser. Ett arbete är påbörjat för att kunna följa upp i vilken omfattning chefer har tagit fram en handlingsplan för friskfaktorer.

Nationellt pågår dialoger kring behovet av att enas om ett gemensamt friskfaktorsindex för att kunna göra jämförelser mellan kommuner. Region Gotland deltar i dialogerna.

Region Gotland ska prioritera samverkan och planering av beredskapsarbetet

VART VILL VI?

Region Gotland har god kunskap om risker och sårbarhet i de olika verksamheterna. Genom samverkan, planering och övning såväl internt som tillsammans med andra har förmågan att förbereda, förebygga, motstå och hantera samhällsstörningar stärkts. På det sättet har tryggheten och flexibiliteten ökat.

VAD HAR SKETT UNDER 2025?

Under 2025 fortsatte arbetet i det koncerngemensamma beredskapsnätverket för prioriteringen där samtliga förvaltningar är representerade samt Gotlandshem AB och Gotlands Elförsörjning. Under året låg fokus i beredskapsarbetet på de sex nya insatserna som togs fram för 2025. Inom samtliga insatser genomfördes aktiviteter, både på koncernnivå och inom respektive förvaltning och bolag. Nedan beskrivs respektive insats och exempel på genomförda aktiviteter.

Inom insatsen kunskapshöjning om civil beredskap genomfördes en koncerngemensam fysisk utbildning inom krisberedskap och civilt försvar för politiker, chefer och nyckelfunktioner, sammanlagt deltog cirka 250 tjänstemän och politiker. Digitala utbildningar från bland annat Myndigheten för civilt försvar (MCF) tillgängliggjordes och informerades om i olika kanaler. Utbildningen medveten, redo, trygg är ett annat exempel på utbildning som tillgängliggjordes. Den primära målgruppen är invånare men utbildningen kan också användas av regionens medarbetare för att höja kunskapen inom beredskapsområdet. Därutöver genomfördes uppdatering av information på regionens intranät och gotland.se och flera kommunikationsinsatser genomfördes under året för att uppmärksamma beredskapsarbetet.

Avseende insatsen minska risker och sårbarheter i samhällsviktig verksamhet för ökad redundans genomförde samtliga förvaltningar sin risk- och sårbarhetsanalys (RSA) för samhällsstörningar. I 2025 års omvärldsanalys, i megatrenden samhällets beredskap, genomfördes en analys och bedömning av läget och nationella trender och hur det kan påverka regionens arbete. För att underlätta kommunikationen kring risker och sårbarheter skapades även en publik version av Region Gotlands RSA som publicerades på gotland.se.

Gällande insatsen öka förmåga att skydda, motstå och upprätthålla egen verksamhet vid störningar har flera kritiska verksamheter arbetat med sin kontinuitetshantering. Många verksamheter har kommit långt i sitt kontinuitetsarbete och färdigställt sina kontinuitetsplaner inklusive reservrutiner, dock främst när det gäller fredstida kriser. Samverkansbehov mellan olika kritiska verksamheter har identifierats och samverkan har utvecklats, såsom tydliggörande av ansvar och roller, beroenden och resursanvändning vid samhällsstörningar.

När det gäller insatsen stärka förmåga att leda och hantera en samhällsstörning, har förmågan stärkts både genom gemensamma utbildningar och övningar samt genom enskilda utbildnings- och övningsinsatser för respektive förvaltning och bolag. Beredskapsplanering för specifika områden har även genomförts och fortsätter att pågå, såsom projektet Storskalig utrymning och i Energimyndighetens investeringsprogram robust kommun. I båda dessa projekt deltar flera förvaltningar och även externa aktörer. Inom Storskalig utrymning har även övning genomförts och en omfattande övning planeras under 2026. Ledningsfunktioner har utbildats och övats som bidragit till ökad kunskap kring att leda under störningar. De två skarpa händelserna som inträffade under 2025, förhöjd risk för vattenbrist under sommaren och drickvattenstörningen i slutet av 2025, har även bidragit till ökad förståelse och erfarenhet av samverkan, ledning och beslutfattande.

För insatserna att utveckla intern och att stärka extern samverkan inom civil beredskap har fortsatt samarbete genomförts med Länsstyrelsens, Försvarsmakten, frivilligorganisationer, näringslivet och andra av länets aktörer. Exempelvis inom dricksvatten med förhöjd risk för vattenbrist. Under 2025 genomfördes beredskapsveckan (v.39) med flera aktiviteter – både interna och riktade för civilsamhället samt i samverkan med andra aktörer. Förutom ovan nämnda exempel på intern samverkan i de andra insatserna genomfördes även under 2025 ett internt forum för civil beredskap med syfte att de som arbetar med beredskapsfrågor ska få tillfälle att mötas, dela goda exempel och diskutera inriktningar. För ökad intern samverkan utökades även antal möten för beredskapsnätverket. Totalt genomfördes åtta möten under 2025. Utöver detta deltog Region Gotland i möten som anordnades av SKR.

Kriget är dimensionerande för beredskapsarbetet. Det innebär att det är kriget som vi ska utgå ifrån i beredskapsarbetet, inte fredstida kriser. Det är en stor omställning som det behöver arbetas vidare med under kommande år.

HUR LIGGER VI TILL?

Region Gotlands samverkan och planering av beredskapsarbetet har prioriterats och utvecklats under 2025. Region Gotland har ökat sina kunskaper om risker, sårbarheter, kontinuitetshantering och att leda vid samhällsstörningar. Genom regionfullmäktiges prioritering med det koncerngemensamma beredskapsnätverket har den interna samverkan stärkts inom beredskapsarbetet.

En enkel uppskattning genomfördes i slutet av 2025 inom beredskapsnätverket av nuläget för var regionen befinner sig i beredskapsarbete avseende insatserna. En liknande uppskattning genomfördes i slutet av 2024. En jämförelse mellan uppskattningarna visar på en förflyttning inom samtliga insatser, från att insatserna ej har påbörjats eller precis påbörjats till att insatserna är pågående eller genomförda. Tre insatser uppskattas vara genomförda; minska risker och sårbarheter, utveckla intern samverkan och stärka extern samverkan. Resterande insatser uppskattas vara pågående.

Regionfullmäktiges mål

● Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras.

Målet är helt uppfyllt. Det finns starka kopplingar mellan i vilken utsträckning medarbetare är villiga att rekommendera sin arbetsplats och välfungerande arbetsgrupper. Detta mäter Region Gotland genom employee Net Promoter Score (eNPS). Det är ett nyckeltal som mäter medarbetares engagemang och lojalitet i en organisation.

Årets medarbetarenkät visar en förflyttning på eNPS från -16 till -3. Det är den största förflyttningen hittills sedan eNPS började mätas. Region Gotlands medarbetare har ett fortsatt högt engagemang och upplever att deras arbete gör stor skillnad för andra. Medarbetare vet vad som förväntas och hur den egna arbetsgruppen bidrar till helheten. Utöver detta speglar resultatet stolthet för uppdraget, ett gott kollegialt stöd och möjligheter till utveckling.

Det finns en större variation av resultatet vid en nedbrytning på verksamhetsnivå där det på sina håll finns utmaningar avseende arbetsmiljön. Varje förvaltning gör egna fördjupade analyser av resultatet för att hitta aktiviteter som väntas bidra till förflyttning inom målområdet.

Samtliga aktiviteter som tagits fram har syftat till att skapa goda förutsättningar för medarbetare och chefer inom hela organisationen. Under året har till exempel en ny strategisk partner för ledarutveckling upphandlats och utbildningar och mentorskap har utvecklats för att stödja ledarskapet. Även utbildningar och stöd i arbetet med friskfaktorer har getts för att bidra till en bra och robust arbetsmiljö där både ledare och medarbetare kan bidra aktivt. Frisvårdsförmåner, där bidraget höjts samtidigt som friskvårdstid finns kvar, har införts tillsammans med erbjudanden om förmånscyklar. Detta som ett led i att bli en attraktiv arbetsgivare. Dessa insatser förväntas även fortsatt bidra till måluppfyllnad. Insatser för en god arbetsmiljö, hälsa och kompetensutveckling förstärker medarbetar- och ledarskapet vilket bidrar till måluppfyllelse.

För att ha fortsatt positiv förflyttning inom området behöver Region Gotland fortsätta fokusera på arbetet med arbetsmiljö, ledarskap, medarbetarskap och förmåner.

INDIKATOR	Kön	År 2025	År 2024	År 2023
Net Promoter Score (eNPS)	Alla	-3	-16	-9
Net Promoter Score (eNPS)	Kvinnor	-1	-14	-6
Net Promoter Score (eNPS)	Män	-7	-19	-13

● Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027.

Målet är delvis uppfyllt. Region Gotlands totala nöjdhetsindex (NKI), liksom vår plats i rankingen, har en viss ökning sedan förra året. NKI mäter myndighetsutövning gentemot företag. Bygglov har en mycket positiv utveckling liksom även miljö och hälsoskydd. Övriga 5 av 7 myndighetsområden, inklusive nöjd upphandlingsindex (NUI), har tappat positioner i sina index. Trots en svag nedgång har flera myndighetsområden haft en positiv utveckling åren innan.

En viktig insats under året har varit sammanslagningen av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningarna till en gemensam förvaltning. Organisationsförändringen förväntas skapa en grund för stärkt samsyn bland annat för gemensamma kvalitetsfrämjande och kommunikativa insatser. Under året har bygglov format sin egen kundtjänst vilket sannolikt har bidragit till årets positiva resultat. Inom verksamheten markupplåtelse har nya riktlinjer beslutats vilket förväntas bidra till tydlighet och ökad rättvisa och ett ökat nöjdhetsindex över tid. Regionstyrelseförvaltningen initierade en översyn av inköpsorganisationen vilket kan bidra till tydligare förutsättningar för företag att kunna lämna anbud på olika upphandlingar. I slutet av året

genomfördes i samarbete med Svenskt Näringsliv en lärresa till Nacka och Strängnäs kommuner. Vikten av god service, dialog och i grunden ett företagsfrämjande förhållningssätt lyftes fram särskilt. Deltagare var en grupp gotländska företagare, chefer och tjänstepersoner från samhällsbyggnads-, teknik- och regionstyrelseförvaltningarna.

För att förbättra resultatet bör förvaltningsledningarna kontinuerligt följa upp att samtliga myndighetsområden och verksamheter systematiskt utvärderar och utvecklar sin myndighetsutövning och sina sätt att samverka och kommunicera med företag. Samverkansgruppen för företagsklimat bör konkretisera kvalitetskriterier och kvalitetsrutiner för myndighetsutövning och samverkan med företag. De totalt sett viktigaste utvecklingsområdena för Region Gotlands sammantagna myndighetsutövning enligt SKRs totalanalys är effektivitet, information och rättssäkerhet. Utvecklingsområdena varierar dock något mellan myndighetsområdena.

INDIKATOR	År 2025 ¹	År 2024	År 2023
<i>Jämförelse med deltagande kommuner inom parentes</i>			
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index, gammal definition (-2024)	71,1 (74,3)	70,8 (74,6)	67,7 (74,6)
Företagsklimat Insikt - Brandskydd - Index	– ² (82,7)	77,9 (82,0)	79,5 (82,4)
Företagsklimat Insikt - Bygglov - Index	54,5 (68,8)	45,3 (68,8)	45,4 (68,3)
Företagsklimat Insikt - Livsmedelskontroll - Index	71,7 (77,1)	76,0 (77,9)	72,9 (78,1)
Företagsklimat Insikt - Markupplåtelse - Index	72,2 (77,5)	72,6 (76,0)	69,6 (77,1)
Företagsklimat Insikt - Miljö- och hälsoskydd - Index	77,0 (71,2)	74,5 (72,2)	63,9 (71,2)
Företagsklimat Insikt - Serveringstillstånd - Index	73,8 (77,0)	76,2 (77,9)	72,7 (76,5)
Företagsklimat Insikt - Upphandling - Index	61,9 (64,6)	64,4 (63,6)	62,7 (64,6)

¹ Preliminära resultat² Resultat saknas pga färre än sju svar

● Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024–2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år

Målet är delvis uppfyllt men minskningen på de parametrar vi mäter ligger kring – 10 % per år. Bedömningen bygger på resultat från indikatorer som dels rör utsläpp från bränslen och el, inköpta resor och transporter. De rör även utsläpp från sjukvårdens klimatpåverkande medicinska gaser och de utsläpp som beräknas på inköpta livsmedel till regionens kök. Jämfört med de flesta övriga regioner i landet är vi inte ikapp, när det gäller omfattningen på de kategorier varor och tjänster som ingår i klimatuppföljningen. Gotlandshem AB har under 2025 tagit fram en klimat- och energistrategi som skapar förutsättningar för att minska klimatpåverkan, särskilt inom drift och där målen för att minska utsläppen bedöms vara möjliga att nå för direkta utsläpp, men blir svårare ifråga om utsläpp från köpta varor och tjänster, s k Scope 3 -utsläpp. Samma förhållande gäller för förvaltningarnas verksamheter.

Den största hittills redovisade posten för förvaltningarna, ifråga om utsläpp från köpta varor och tjänster, s k Scope 3, gäller livsmedel

till måltidförsörjningen i skolor, boenden och vårdinrättningar.

Ifråga om livsmedel är klimatpåverkan bara en av flera hållbarhetsaspekter som mäts. Inom måltidsverksamheten minskar utsläppen genom fler vegetariska rätter och mindre nötkött. Inom upphandling av entreprenader är klimatkrav under utveckling, men inga mått finns att redovisa än.

Region Gotland är sedan årsskiftet med i Viable Cities satsning för klimatneutrala städer 2030. Arbetet drivs genom projektet klimatneutrala Gotland. Regionfullmäktige har beslutat om en regional cykelplan och från hösten 2025 erbjuds medarbetare förmåns cykel. Samtidigt finns utmaningar. Kraven i EU:s Clean Vehicles Directive på eldrift i upphandlade lätta fordon klarades inte inom Region Gotland. Regionens utsläpp från transporter minskar dock genom ökad användning av biodrivmedel. **För att förbättra resultatet behövs ett aktivt arbete med transporter, inköp, planering för minskad klimatpåverkan och utveckling av såväl åtgärder som redovisning.**

INDIKATOR, TON CO _{2e} / ÅR	År 2025	År 2024	År 2023
Tjänsteresor med privat bil ¹	254	260	250
Tjänsteresor bokade av resebyrå (ej färja)	344	466	537
Egna fordon och arbetsmaskiner ²	1 261	1 415	1 586
Allmän kollektivtrafik ³	81	379	746
Särskild kollektivtrafik	48	111	109
El och värme i egna verksamhetslokaler	984	936	732
Livsmedel	2 952	3 083	3 103
Medicinska gaser	90	102	140
Transporter med ambulanshelikopter	679	535	575

¹ Utsläppsberäkning på genomsnittsbil för Gotland, enligt TRAFI² Enligt leverantörsstatistik, inköpta drivmedel³ För 2025 används en lägre utsläppsfaktor för biogas, enligt leverantörsuppgift

● Öka antalet invånare i åldern 20–64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut.

Målet är ej uppfyllt. Antalet invånare i ålder 20–64 har minskat med 227 personer jämfört med helåret 2024. Flera förvaltningar beskriver att det demografiska läget, svårigheter med kompetensförsörjning och lågkonjunktur tillsammans med ett mer osäkert omvärldsläge påverkat verksamheten. Året har därtill präglats av intensiva insatser både inom Region Gotland och i samhället för att synliggöra de för Gotland negativa konsekvenserna av alltför höga färjepriser. Sammantaget antas dessa faktorer ha försvårat förutsättningarna för att vända den negativa invånartrenden.

Målet om att öka antalet invånare i ålder 20–64 år har en tydlig koppling till miljö- och byggnämndens nämndspecifika mål om att möjliggöra för 500 bostäder per år, vilket inte har uppnåtts. Planerade antaganden av detaljplaner under 2025 har fördröjts till följd av externa faktorer. Samtidigt har insatser genomförts som bedöms stärka Gotlands attraktivitet på längre sikt, bland annat utveckling av lekplatser, utegym och parker samt investeringar i anläggningar såsom badhus, ishall och ungekulturhus. Gotland ligger bra till i

mätningar såsom Talent City Index där Gotland rankas på 5 plats efter storstäderna utifrån var människor helst vill arbeta och bo och som Sveriges tryggaste kommun. Vattenfrågan har varit särskilt prioriterad under året och understryker behovet av fortsatt samverkan mellan berörda aktörer. Inom ramen för regionens arbetsmodell för landsbygdsutveckling har processen SAMLA initierats för att genom stärkt samverkan utveckla hela Gotlands attraktivitet.

För att förbättra resultatet krävs ett mera proaktivt arbete med inflyttning och talangattraktion. Den planerade digitala inflyttarservicen och på sikt ett Business Region Gotland, bedöms kunna bidra till detta. Ett mer offensivt arbete med företagsetableringar, exempelvis inom digitalisering och AI förväntas också kunna bidra. Mot bakgrund av förändrade förutsättningar, bland annat Boverkets regionala beräkningar, bedöms dock målet om möjliggörandet av 500 bostäder per år inte längre vara ändamålsenligt och bör ses över.

INDIKATOR	Kön	År 2025	År 2024	År 2023
Antal invånare 20-64 år, antal	Alla	31 554	31 781	31 944
Antal invånare 20-64 år, antal	Kvinnor	15 687	15 794	15 806
Antal invånare 20-64 år, antal	Män	15 867	15 987	16 138
Inflyttade till det geografiska området, 20-64 år, antal	Alla	1 883	2 008	2 007
Inflyttade till det geografiska området, 20-64 år, antal	Kvinnor	950	1 023	972
Inflyttade till det geografiska området, 20-64 år, antal	Män	933	985	1 035
Utflyttade från det geografiska området, 20-64 år, antal	Alla	1 976	1 986	2 144
Utflyttade från det geografiska området, 20-64 år, antal	Kvinnor	967	947	1 059
Utflyttade från det geografiska området, 20-64 år, antal	Män	1 009	1 039	1 085

● Öka andelen barn och unga (0–18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024–2027.

Målet är helt uppfyllt. Kulturgarantin har enligt mätningarna nått målet. Samtidigt behöver resultaten tolkas i ljuset av ökad rapporteringsgrad. En del av ökningen kan förklaras av förbättrad datainsamling snarare än enbart av faktiska volymökningar. Under perioden har arbete bedrivits för att stärka kulturgarantin. Fler lärare har valt att prioritera kultur i undervisningen, vilket bedöms ha bidragit till att fler elever nåtts av kulturutbudet. Samtidigt kan konstateras att få årskullar får det utbud som kulturgarantin beskriver. Ett utvecklingsarbete har påbörjats under 2025.

Länsinstitutionernas verksamhet för barn och unga har nått målet. Mätningarna varierar något över åren, främst beroende på att tilldelning av medel kräver prioriteringar. Ett fokus på verksamhet för barn och unga 2024 gav mycket högt deltagande, medan siffrorna är lite lägre 2025 på grund av fokus mot andra mål. En annan faktor som institutionerna lyfter är att färre skolor deltog med hänvisning till tidsbrist. Det finns också en sårbarhet inom institutionerna då aktiviteterna är individberoende och sjukskrivningar eller pensionsavgångar kan innebära stor kompetensförlust.

Biblioteken har nått fyra gånger så många förskolebarn som 2023 tack vare fokuserade aktiviteter. Tyvärr minskar antalet låntagare 0–17 år, totalt med 8 % sedan 2023. Det är inte unikt för Gotland, utan ligger i linje med nationell statistik. Kulturrådets slutsats är att det krävs fler åtgärder för att stimulera läsande och utlån bland unga.

Fortsatt utvecklingsarbete krävs inom kulturgarantin för att säkerställa likvärdighet för alla elever. Finansieringen för de regionala kulturinstitutionerna måste säkerställas så att arbetet riktat mot barn och unga kan fortgå. Biblioteken på Gotland planerar att arbeta med aktiviteter som motverkar trenden med färre unga låntagare. Införandet av fritidskortet hösten 2025 bedöms också kunna stärka barns och ungas tillgång till kultur även utanför skoltid.

INDIKATOR	År 2025	År 2024	År 2023
Barn i grundskoleåldern (6-16 år) som deltar i utbudet inom kulturgarantin, andel (%)	70,2	42,9	-
Deltagare upp till 18 år inom de regionala kulturinstitutionernas verksamheter, antal	145 167	164 450	115 831
Aktiva låntagare bibliotek 0-17 år, antal	1 478	1 513	1 612
Barn 0-5 år som deltar i bibliotekens verksamhet riktad till förskolor, andel (%)	49,0	47,0	10,6

● Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst en timme per dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024–2027.

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Flera indikatorer visar en övergripande positiv utveckling av den fysiska aktiviteten, även om variationer finns mellan målgrupper. Bland barn och unga syns förbättringar i både årskurs 4 och 8, där andelen elever som uppger regelbunden fysisk aktivitet har ökat jämfört med föregående år. Denna utveckling tyder på en gynnsam trend i grundskoleåldrarna och skapar goda förutsättningar för fortsatt måluppfyllelse. I gymnasiet noteras dock en mindre nedgång, vilket indikerar behov av fortsatt riktade insatser i denna åldersgrupp.

Resultat visar att självskattad fysisk aktivitet bland elever i årskurs 1 på gymnasiet ökat från 36 till 40 %. Även bland personer 65 år och äldre syns en positiv utveckling över tid, medan andelen bland personer med funktionsnedsättning har minskat något i den senaste mätningen. Statistik över deltagartillfällen inom föreningsidrott visar samtidigt en tydlig ökning sedan basåret 2022, vilket stärker bilden

av en långsam men stabil återhämtning efter pandemiperioden. Resultaten bör tolkas med viss försiktighet eftersom flera indikatorer bygger på självskattning och mäts i veckonivå snarare än daglig aktivitet, vilket inte fullt ut motsvarar målformuleringen.

Under perioden har flera hälsofrämjande insatser genomförts, bland annat satsningar i skolan för att stimulera rörelseglädje och goda levnadsvanor, införande av fysisk aktivitet på recept samt riktade stödinsatser och prioriteringar för personer med funktionsnedsättning. Dessa åtgärder bedöms sammantaget bidra till den positiva utveckling som kan skönjas.

För att nå målet krävs ett fortsatt långsiktigt och samordnat arbete för att öka den fysiska aktiviteten i samtliga målgrupper. Särskild uppmärksamhet behöver riktas mot gymnasieungdomar och personer med funktionsnedsättning där utvecklingen är svagare.

INDIKATOR	År 2025	År 2024	År 2023
Aktivitetstimmar för unika deltagare i åldern 7-20 år i föreningsverksamhet, procentuell förändring från basåret 2022 (%) ¹		6,9	3,4
Andel elever i årskurs 8 och 1 på gymnasiet som uppger att de är fysiskt aktiva minst 7 timmar i veckan, andel (%) ²	40,0		36,0
Ungdomar i åldern 16-18 år som uppger att de är fysiskt aktiva minst 420 minuter/vecka, andel (%) ¹		21,6	18,9
Personer med funktionsnedsättning som uppger att de är fysiskt aktiva minst 420 minuter/vecka, andel (%) ¹		12,3	13,6
Personer i åldern 65+ som uppger att de är fysiskt aktiva minst 420 minuter/vecka, andel (%) ¹		17,3	13,8

¹ Resultat för 2025 finns tillgängliga först efter att ÅR 2025 är publicerad

² Resultat finns vartannat år

Kvalitetsuppföljning

För att säkra att verksamheterna håller god kvalitet gör Region Gotland regelbundet kvalitets- och resultatundersökningar. Region Gotland följer upp och jämför resultat över tid, både inom egna verksamheter och med andra kommuner och regioner, i strävan efter att ständigt utveckla och förbättra. Kvalitetsmätningarna är till hjälp när regionens förtroendevalda och tjänstepersoner ska besluta om prioriteringar och förbättringar i verksamheten.

I den nationella databasen Kolada finns ett stort antal nyckeltal för jämförelse och analys. Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) är ett större nationellt projekt som omfattar cirka 200 kommuner. Det drivs av Sveriges kommuner och regioner och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) sedan 2006. KKiK består av cirka

40 mått som beskriver kommunens kvalitet och effektivitet inom tre viktiga kunskapsområden

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

BARN OCH UNGA

Gotland visar många positiva resultat inom området barn och unga. Andelen elever i kommunal skola årskurs 6 som uppnår betygsgränserna i alla ämnen har ökat från 68,2 % till 71,5 %, vilket är högre än kommungenomsnittet på 66,7 %. Efter tre års nedåtgående resultat har trenden brutits gällande andel gymnasieelever som tar examen inom fyra år och resultatet ligger nära riksgenomsnittet med 72,6 %.

KKiK visar även på områden som behöver utvecklas. Andelen elever i årskurs 9 som når betygsgränserna i alla ämnen har sjunkit från 68,2 % till 64 %, vilket är lägre än kommungenomsnittet på 67,3 %. Resultatet har en negativ trend från 2021.

BARN OCH UNGA

NYCKELTAL	År	Värde ¹	Förändring ²
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, lägeskommun, andel (%)	2024	47	+2
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven i svenska/sva, kommunala skolor, andel (%)	2025	77	+4
Elever i åk 6 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	2025	71,5	+3,3
Elever i åk 9 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	2025	64,0	-4,2
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	2025	81,2	-0,5
Elever i åk 8 som är nöjda med sin skola ("Helt och hållet" eller "Till stor del"), andel (%)	2025	64,7	0,0
Gymnasieelever med examen inom 3 år, hemkommun, andel (%)	2025	66,4	-3,9
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	2025	72,6	+6,2
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0–18 år	2024	49,3	+10,2
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7–20 år	2024	29,9	+0,8
Elever i musik- eller kulturskola, 6–15 år, andel (%)	2024	16,2	+0,9

¹ Färgen visar hur Gotland placerar sig i förhållande till övriga kommuner. Rött anger att kommunen tillhör de 25 % med mest ofördelaktiga värden, grönt att kommunen tillhör de 25 % mest fördelaktiga. Gult visar att värdet ligger någonstans däremellan

² Värdet på förändringen från senast tillgängliga år, visar färgen om den förändringen varit fördelaktig (grön) eller ofördelaktig (röd). En vit färg betyder att ingen nämnvärd förändring skett, eller att nyckeltalet saknar en tydlig preferens för höga respektive låga värden

STÖD OCH OMSORG

Inom stöd och omsorg har väntetiden i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende minskat avsevärt från 82 dagar till 39 dagar, kommungenomsnittet är 61 dagar. Detta resultat kan dock till viss del förklaras genom att behovet av särskilt boende sjunkit de senaste åren vilket

resulterat i att man kunnat erbjuda boendeplats snabbare.

Brukarbedömningen för särskilt boende i äldreomsorg visar att andelen som har en positiv helhetssyn är fortsatt hög. 86 % har svarat att man är "mycket nöjd" eller "ganska nöjd" på frågan hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende? Riksnittet är 79 %.

STÖD OCH OMSORG

NYCKELTAL	År	Värde ¹	Förändring ²
Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar, andel (%)	2024	83,3	+0,4
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt – helhetssyn, andel (%)	2025	95	–1
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av biståndsmottagare 18+ år	2024	42,5	+5,8
Brukarbedömning boende LSS – Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, lägeskommun, andel (%)	2025	73	+5 ³
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – Verksamheten är viktig för brukaren, lägeskommun, andel (%)	2025	84	+3
Väntetid (dagar) från ansökan till första erbjudna inflyttningsdatum särskilt boende, medelvärde	2025	39	–43
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	2025	86	–1
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	2025	88	0
Enhetsundersökning äldreomsorg – Platser i särskilt boende/sjuksköterska, vardagar, antal	2025	25,5	–3,6
Enhetsundersökning äldreomsorg – Omsorgspersonal som är undersköterska, särskilt boende, vardagar, andel (%)	2025	58	–6
Fallskador bland personer 80+, 3- årsmedel, vårdtillfällen/100 000 invånare	2024	10 269	–89

¹ Färgen visar hur Gotland placerar sig i förhållande till övriga kommuner. Rött anger att kommunen tillhör de 25 % med mest ofördelaktiga värden, grönt att kommunen tillhör de 25 % mest fördelaktiga. Gult visar att värdet ligger någonstans däremellan

² Värdet på förändringen från senast tillgängliga år, visar färgen om den förändringen varit fördelaktig (grön) eller ofördelaktig (röd). En vit färg betyder att ingen nämnvärd förändring skett, eller att nyckeltalet saknar en tydlig preferens för höga respektive låga värden

³ Förändringen beräknad mot värdet två år tidigare och inte föregående år

SAMHÄLLE OCH MILJÖ

Inom området samhälle och miljö är samtliga resultat från 2024. Detta beror på att Gotland enbart deltar i Medborgarundersökningen vartannat år (senast 2024) och för resultat nöjd kund index (NKI) presenteras 2025 års resultat i april 2026. Preliminära resultat för 2025 finns men då dessa inte är officiella publiceras

2024 års resultat. Gotland har länge haft ett starkt läge när det gäller avfallsåtervinning, där 55 % av det kommunala avfallet återvinns, vilket är betydligt över riksgenomsnittet på 39 %.

Inom området samhälle och miljö har nöjd kund index höjts från 68 till 70 (på en hundra gradig skala). Trots ökningen placerar sig Gotland fortfarande i det lägre spannet jämfört med andra kommuner.

SAMHÄLLE OCH MILJÖ

NYCKELTAL	År	Värde ¹	Förändring ²
Medborgarundersökningen – Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	2024	94,7	–1,4 ³
Medborgarundersökningen – Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson, andel (%)	2024	84,6	–3,9 ³
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet – deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	2024	29	–4
Företagsklimat Insikt – Totalt, Index (ny definition)	2024	70	–
Handläggningstid (median) för bygglov: fullständig ansökan → beslut, nybyggnad av 1–2 bostadshus (dagar)	2024	56	–10
Kommunalt avfall till materialåtervinning inkl. biologisk behandling, andel (%)	2024	55	–2
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	2024	77,8	+7,1
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)	2024	64,8	–4,7 ³
Nöjdhet med bibliotekets utbud och främjande av kulturliv, andel (%)	2024	83,0	–0,8 ³
Nöjdhet med kommunens utbud av platser för idrott, friluftsliv och mötesplatser, andel (%)	2024	67,1	–0,7 ³

¹ Färgen visar hur Gotland placerar sig i förhållande till övriga kommuner. Rött anger att kommunen tillhör de 25 % med mest ofördelaktiga värden, grönt att kommunen tillhör de 25 % mest fördelaktiga. Gult visar att värdet ligger någonstans däremellan

² Värdet på förändringen från senast tillgängliga år, visar färgen om den förändringen varit fördelaktig (grön) eller ofördelaktig (röd). En vit färg betyder att ingen nämnvärd förändring skett, eller att nyckeltalet saknar en tydlig preferens för höga respektive låga värden

³ Förändringen beräknad mot värdet två år tidigare och inte föregående år

VÅRD OCH OMSORG

Hälso- och sjukvårdsbarometern är en nationell undersökning som visar befolkningens attityder till, förtroende för och uppfattning om svensk hälso- och sjukvård. Undersökningen för 2025 visar att 89 % anser att de har tillgång till den hälso- och sjukvård de behöver, rikssnittet ligger på 87 %.

I undersökningen svarar 72 % att de har mycket stort eller ganska stort förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet, vilket är tredje högst andel i riket (riket 63 %).

Resultaten visar även att:

- 89 % instämmer helt eller delvis i att de har tillgång till den sjukvård de behöver (90 % 2024)
- 69 % instämmer helt eller delvis att väntetider till besök och behandling på sjukhus är rimliga (68 % 2024)
- 77 % instämmer helt eller delvis att väntetider till vårdcentral är rimliga (75 % 2024)
- 65 % instämmer helt eller delvis att de uppfattar att vården ges på lika villkor, det vill säga att behovet av vård avgör, inte något annat (69 % 2024)

FÖRTROENDE FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2025, %

Svar per region och för riket i procent där svaret är stort eller mycket stort förtroende.

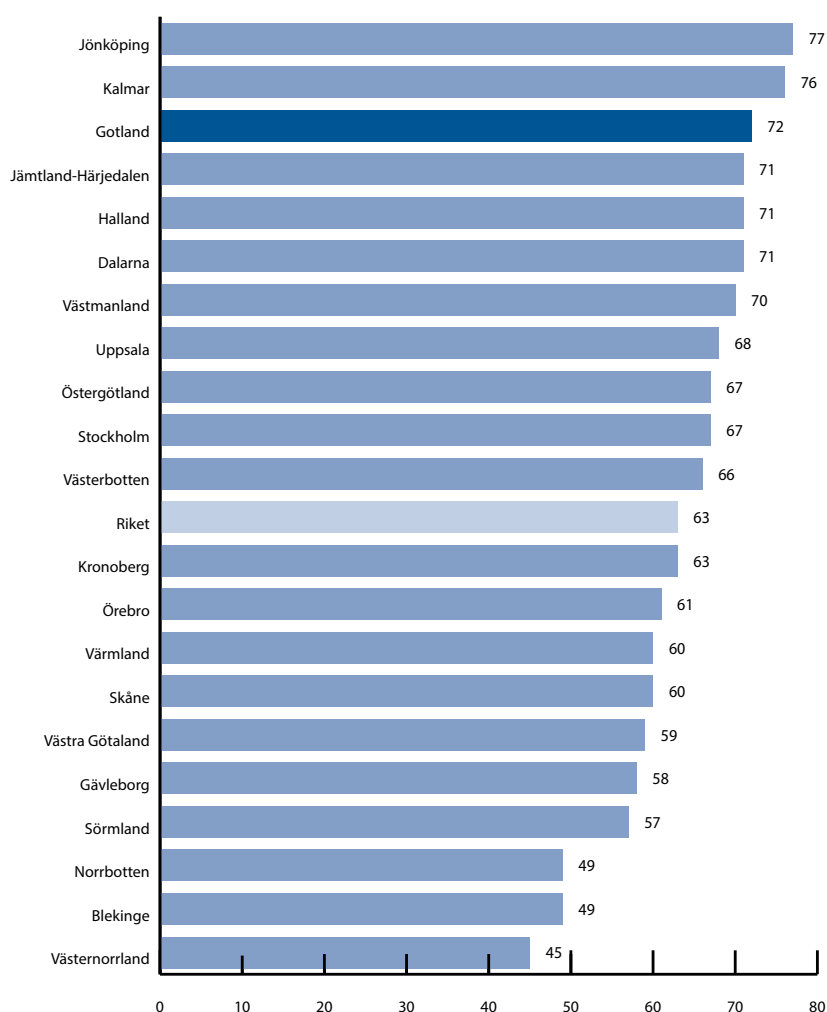

Foto: Göran Nilsson, Bildvision

Nämnder och förvaltningar

Här ges en övergripande bild av Region Gotlands nämnder och förvaltnings verksamhet. Information ges kring viktigare händelser, måluppfyllelse, ekonomi och utveckling på sikt. Slutligen presenteras utvalda verksamhetsmått och en övergripande bild av nämndens resultaträkning och medarbetarstatistik.

Det arbetas på många plan med förbättringar i skolans värld. Bland annat har de behöriga lärarna blivit fler, även inom fritidshemmen.

Politikerorganisation

REGIONFULLMÄKTIGES ORDFÖRANDE: **HÅKAN ONSJÖ** (M)

REGIONSTYRELSENS ORDFÖRANDE: **MEIT FOHLIN** (S)

REVISIONENS ORDFÖRANDE: **BARBRO HEJDENBERG-RONSTEN** (C)

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDENS ORDFÖRANDE: **SUSANNE LINDSTRÖM** (S)

PATIENTNÄMNDENS ORDFÖRANDE: **JESSICA PALMGREN** (S)

VALNÄMNDENS ORDFÖRANDE: **ELEONORE HEMSTRÖM** (S)

Under begreppet politikerorganisationen redovisas det samlade resultatet för anslagen för regionfullmäktige, regionstyrelse, revision, överförmyndarnämnd, valnämnd och patientnämnd. Det samlade resultatet för 2025 är enligt följande (tkr):

RESULTAT 2025, tkr

Regionfullmäktige	834
Regionstyrelse	2 282
Revision	-1
Valnämnd	4
Överförmyndarnämnd	1 807
Patientnämnd	606
Totalt resultat	5 532

Regionfullmäktiges och regionstyrelsens resultat hänförs till överskott i budgeten för arvoden. Detta beroende på att det tillskott som nyligen tillförts för förlorad arbetsinkomst ännu inte nyttjas fullt ut. Till detta tillkommer ett överskott i respektive anslag för representation. Regionstyrelsen uppvisar även ett överskott för utbildningskostnader för förtroendevalda. Ett anslag som i huvudsak nyttjas när det är valår och året därefter.

Revision och valnämnd uppvisar nollresultat mot budget. Överförmyndarnämnden redovisar ett överskott i huvudsak kopplat till lägre kostnader än budgeterat för ställföreträdare (gode män och förvaltare). Patientnämndens överskott beror i huvudsak på vakans i kansliet.

REGIONENS FÖRTROENDEVALDA REVISORER

De förtroendevalda revisorernas uppdrag är definierat i kommunallagen och innebär att årligen granska verksamheten och pröva ansvarstagandet i styrelse och nämnder. Revisorerna ska dessutom uttala sig om detta i revisionsberättelsen till regionfullmäktige.

Revisorernas arbete präglas av integritet och oberoende. Därför väljer revisorerna självständigt vilken verksamhet som ska granskas och hur det ska ske. De förtroendevalda revisorerna är ingen nämnd eller styrelse, utan var och en har rätt att ha en egen uppfattning i ansvarsfrågan. Revisorerna är nio till antalet och har under året biträtt av revisorer från Azets Revision & Rådgivning. Under 2025 uppgick kostnaderna för regionens revision till 4 349 tkr.

Följande granskningar har bildat underlag för bedömningen 2025:

Granskning av:

- Årsredovisning och delårsrapport
- Regionstyrelsens bidragsgivning
- Kontroll och uppföljning av privata utförare
- Förutsättningar för ledarskap
- Tandvård
- Följsamhet till nationella riktlinjer avseende hjärtsjukvård
- Palliativ vård

- Regionens styrelse och nämnder
- Kontroll av legitimationer
- Missförhållanden hemtjänsten

Uppföljning av:

- Tidigare granskning av arbetsmarknadsinsatser
- Grundläggande granskning av regionstyrelsen och samtliga nämnder
- Grundläggande granskning av bolag

Revisionsrapporterna återfinns i sin helhet på regionens webbplats och en sammanfattning av granskningsresultatet finns i revisionens redogörelse som bifogas revisionsberättelsen.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Enligt lag ska det i varje kommun finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Region Gotland har en överförmyndarnämnd med tre ordinarie ledamöter och tre ersättare. Överförmyndarnämnden ska efter ansökan eller anmälan utreda behov av god man, förvaltare eller förmyndare för personer som av olika anledningar inte kan förvalta sin egendom, bevaka sin rätt och sörja för sin person. Nämnden ansvarar därefter för tillsyn över ställföreträdarens förvaltning av de enskildas tillgångar. Nämnden utövar också viss kontroll över föräldrar och övriga förmyndare. Kontrollen gäller i första hand de barn som äger tillgångar över åtta prisbasbelopp eller del i fastighet. Nämnden utser även god man för ensamkommande barn som anländer till Gotland efter anvisning av Migrationsverket eller genom placering av annan kommuns socialtjänst.

VIKTIGARE HÄNDELSER

Under 2025 har nämndens verksamhet fungerat väl trots stundtals hög arbetsbelastning. Ordinarie personal har varit på längre ledighet. Det beslutades om att omorganisera kansliet. Regeringen fattade beslut om att gå vidare med vissa lagändringar som kommer att påverka verksamheten under 2026.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2025*

Målet är ej uppfyllt. Det är fortsatt för många årsräkningar som behöver kompletteras.

- *Antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar ska öka med minst 40 under 2025 i jämförelse med 2024*

Målet är ej uppfyllt. Ökningen av antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar räknas tycks ha planat ut.

- *Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2025 i jämförelse med 2024*

Målet är helt uppfyllt. Nämnden har rekryterat fler ställföreträdare utan tidigare anknytning till sin huvudman än 2024.

UTVECKLING PÅ SIKT

Lagändringar som är planerade att träda i kraft den 1 juni 2026 kommer att innebära stora förändringar och mer arbete för nämnden. Under hösten planeras en uppdatering av kansliets verksamhetssystem.

PATIENTNÄMNDEN

Patientnämndens uppdrag är att hjälpa patienter och närstående att framföra klagomål på vården men även bistå med information så att patienter kan tillvarata sina intressen i vården och främja kontakten mellan patient och vårdpersonal. Patientnämndens uppdrag är även att årligen analysera klagomål och genom det bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet i vården. Patientnämnden ska förordna stödperson till patienter under tvångsvård.

VIKTIGARE HÄNDELSER

Patientnämndens kansli genomgick större förändringar under 2025 bland personal och organisation. Vakans och introduktion av medarbetare har bidragit till ökad arbetsbelastning. Under året har flera förbättringar genomförts vilket har utvecklat arbetsprocesser. Patientnämnden har haft ett mindre inflöde av klagomålsärenden men fler stödpersonsärenden jämfört med tidigare år.

MÅLUPPFYLLELSE

- Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024–2027

Målet är helt uppfyllt. Patientnämndens ena mål, att under 2024–2027 årligen medverka i 5 samverkansmöten med vårdgivare, har uppfyllts helt för 2025 och patientnämnden har varit initiativtagande i merparten.

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN		
Årsräkningar med komplettering, andel (%)	50	49,8
Digitala års- och sluträkningar, antal	134	130
Nya ställföreträdare utan anknytning till sina huvudmän, antal	22	21
Antal aktiva ärenden	1 005	976
varav		
- god man ensamkommande barn	1	3
- särskild förordnad vårdnadshavare	31	34
- förvaltare	104	102
- god man	598	579
Handläggningstid från inkommen ansökan till yttrande, dagar	117,2	101,6
PATIENTNÄMNDEN		
Totalt antal klagomål	324	334
Antal begärda yttranden	230	203
Antal tillsatta stödpersoner	6	1

Nämndens andra mål, att under 2024–2028 öka kunskapen om patientnämndens verksamhet bland målgrupper inom socialförvaltningens verksamheter, har delvis uppfyllts eftersom målet löper över flera år och arbete gjordes under 2024. För 2025 har inte några förflyttningar gjorts. Bedömningen är att målet kommer nås inom tidsramen.

UTVECKLING PÅ SIKT

Patientnämnden förväntas klara sitt uppdrag med befintlig personal och nuvarande nivå av ärenden. Det är en utmaning att balansera verksamhetens grunduppdrag mot övriga administrativa uppgifter och utvecklingsarbeten. Det finns ett angeläget behov av att upphandla nytt handläggningssystem vilket ställer ytterligare krav på ett litet kansli.

VALNÄMNDEN

Kommunen är enligt lag skyldig att genomföra allmänna val till riksdag, kommunfullmäktige, delegatsval till Europaparlamentet och eventuella folkomröstningar.

Valnämnden och dess kansli har till uppgift att förordna och utbilda röstmottagare, administrera vallokaler och förtidsröstningslokaler, samt tillhandahålla och distribuera valmaterial till förtidsröstning och vallokaler. Utöver detta ansvarar valnämnden för att i samråd med aktörer som Valmyndigheten, Länsstyrelsen, Polisen, säkerhetsbolag och Postnord genomföra säkra val och därmed upprätthålla förtroendet för det svenska valsystemet.

Valnämnden har genomfört två sammanträden under hösten för att påbörja planeringen inför riksdags-, kommun-, och regionval 2026.

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	0	41	2 174
Verksamhetens kostnader	-36 333	-30 842	-32 317
Verksamhetens nettokostnader	-36 333	-30 801	-30 143
Kommunbidrag	36 333	36 333	37 154
Årets resultat	0	5 532	7 011

Regionstyrelsen

REGIONSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

NÄMNDENS ORDFÖRANDE: **MEIT FOHLIN (S)**

REGIONDIREKTÖR OCH FÖRVALTNINGSCHEF: **STEFAN HOLLMARK**

VIKTIGARE HÄNDELSER

Den geopolitiska situationen påverkar Sverige i stort och innebär att Sverige och Gotland står inför en komplex och skiftande hotbild som skapar nya utmaningar och ökar risk för samhällsstörningar. Ö-läget innebär sårbarheter för infrastruktur såsom el, vatten och kommunikation och för transporter av varor och tjänster.

Region Gotland ska stärka sin förmåga att upprätthålla kritiska verksamheter under minst två veckor vid fredstida kriser och höjd beredskap.

Vattentillgången på Gotland var mycket ansträngd under sommaren. Risker för vattenbrist ledde till etableringen av en beredskapsfunktion som i juni gick upp i stabsläge. Vattenstabens arbete inriktades på hantering av den akut hotande vattenbristen och att säkra vattentillgång och på långsiktiga beteendeförändringar och insatser för att säkra vattentillgången över tid. I slutet på året aktualiserades vattenfrågan på nytt då det konstaterats problem med vattenkvaliteten med följden att kokrekommendationer infördes för abonnenter i Visby med omnejd.

I slutet av augusti fick Region Gotland en signal om att den leverantör som hanterar regionens arbetsmiljösystem utsatts för ett cyberangrepp. Region Gotland var en av uppemot 80 % av Sveriges kommuner och regioner som berördes. En händelsestab inrättades för att samla funktioner och kompetenser för att arbeta systematiskt kring händelsen. En anmälan till integritetsskyddsmyndigheten gjordes då Region Gotland är personuppgiftsansvarig för den information som överförs till leverantörens system. De berörda systemen var stängda en stor del av hösten och arbete fick ske manuellt utifrån ny framtagna rutiner.

I samband med införande av ett nytt system för utskick av digitala och fysiska fakturor inträffade ytterligare en personuppgiftsincident, felet upptäcktes tidigt och kunde åtgärdas utan stora konsekvenser.

Införandet av Microsoft 365 (M365) genomfördes under året med fokus på att ersätta teknik, lösningar och tjänster som uppnått sin tekniska livslängd ur ett funktions- och säkerhetsperspektiv. Införandet genomfördes via ett förändringsprojekt för att säkerställa förmågan hos Region Gotlands användare att nyttja såväl nya som förändrade lösningar och tjänster såsom Microsoft Teams. En förvaltningsorganisation etablerades för att hantera drift och utvecklingsinsatser för att främja effekt- och värdehemtagning genom bland annat förbättrade samarbetsmöjligheter inom regionen. Detta arbete kommer påbörjas under 2026 och kommer genomföras utefter verksamheternas prioriteringsbehov. Bytet till M365 för alla verksamheter avslutades vid årsskiftet. Arbetet med förändringen har varit omfattande och har påverkat både IT-organisationen och verksamheterna. Införandet har uppskattningsvis tagit över 19 000 arbetstimmar.

Vid årsskiftet 2024/2025 slogs verksamheterna för beredskap, brottsförebyggande, informationssäkerhet, säkerhet och säkerhetsskydd och räddningstjänsten ihop under avdelningen beredskap och säkerhet. Syftet är att de olika verksamheterna ska komma närmare varandra och därmed skapa synergier och en ökad tydlighet i ansvar och roller.

Nedan följer ett antal andra händelser under perioden:

- Färjeprisernas utveckling har varit i fokus och i slutet av året formerades Region Gotlands priskommission för att ytterligare förstärka arbetet i frågan. En gedigen utredning, som Region Gotland gjort, av färjepriserna presenterade på regionfullmäktige i december.
- Inom ramen för Viable Cities tog Region Gotland fram sitt första klimatkontrakt.
- En ny process för medborgarförslag har utarbetats. Processen benämns Gotlandsförslaget som ger en möjlighet för folkbokförda på Gotland att komma med idéer eller förslag på hur Gotland kan utvecklas eller förbättras.
- Bygget av nytt badhus i Visby fortgår enligt plan.
- Beslut har fattats om borgen för lån till ny ishall och till Konstmuseet.
- Översyn pågår av Region Gotlands ägande i GEAB.
- Förberedande arbete pågår för förändringar i bolagskoncernen.
- Hansedagarna genomfördes i juni i tätt följd av Almedalsveckan som i år var en femdagarsvecka.
- Det omfattande arbetet med bidragsöversyn inom fritidsområdet avslutades i samband med att regionfullmäktige i juni tog beslut om nya bidragsregler.
- Regionfullmäktige fattade beslut om att införa påminnelseavgift på kundfakturor från och med den 1 oktober.
- Inom räddningstjänsten har antalet händelser ökat med 17 % i jämförelse med föregående år. Från 662 till 775 händelser.
- Översynen av ett samlat ansvar för samhällsbyggnadsprocessen är avslutad och en ny förvaltning, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, infördes 1 januari 2026.
- Översyn av inköpsorganisation pågår och en översyn av regionens styr- och stödfunktioner har initierats.
- Inom digitaliseringsområdet pågår flertalet aktiviteter bland annat ombyggnad av regionens nätinфраstruktur och satsningar för utökad cybersäkerhet. Ett antal verksamhetssystem har implementerats för att minska manuellt arbete.
- Utifrån att måltid på totalen har en maximerad produktionskapacitet har ett arbete pågått för att säkra fortsatt stabil leverans, bland annat planeras för att återuppta produktion i köket Hemse vårdcentrum.
- Förnyelsedagen genomfördes med ett 20-tal nominerade bidrag. Förvaltningen vann temapriset med bidraget Stark socken.
- Nya friskvårdsförmåner har införts med bland annat höjt friskvårdsbidrag och förmånscyklar.
- Under året har flera förändringar i förvaltningsledningen skett. En ny tjänst som beredskaps- och säkerhetsdirektör har inrättats och rekryterats. En ny ekonomidirektör har rekryterats. Rekrytering av avdelningschef för kultur och fritid har påbörjats.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024–2027*

Målet bedöms som uppfyllt. Att mäta och synliggöra svinnet är en viktig del i arbetet för att minska svinnet. Svinmätning har genomfört två gånger under 2025, och resultat visar på en minskning. I jämförelse med resultatet 2023 har svinnet (tallrikssvinn och serveringssvinn) minskat med 21 %. Målet är att svinnet ska minska med 25 % under perioden 2024–2027. Arbeta med att prioritera åtgärder i årets handlingsplan har gjorts av enhetschef och medarbetare i respektive kök.

- *Under perioden 2024–2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka årligen. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent. Målet för 2025 är att ligga kvar på samma nivå som 2024*

Målet bedöms som uppfyllt. Upphandlingarna görs med ambition att öka tillgången av ekologiska livsmedel, vilket också har skett i de upphandlingar som genomförts under året. Upphandling görs av två alternativ, ekologiska och konventionella livsmedel, för samma/liknande livsmedel/produkt. Detta görs för att löpande kunna styra vilken av alternativen som ska användas, beroende på de ekonomiska förutsättningarna.

Målet för 2025 har varit att ligga kvar på samma nivå som 2024, vilket också skett. 2025 var andelen inköpta ekologiska livsmedel 24 % och siffran för 2024 var 23 %.

- *Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhetssäkrade ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2025*

Målet är uppfyllt 2025. Nya arbetssätt och en ny bedömningsmall för hållbarhetssäkring har tagits fram och har implementerats för bedömning av effekter. Anslaget regionala utvecklingsåtgärder som Region Gotland beslutar om ska bidra till en hållbar omställning i riktning mot 2040 i enlighet med vad som uttrycks i den regionala utvecklingsstrategins mål och i tillhörande genomförandeprogram. Anslaget ska investeras i insatser som bidrar till hållbar strukturomvandling där samtliga hållbarhetsperspektiv integreras.

- *Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter*

Målet i det närmaste uppnått. Under året har 99,2 % av alla individer i behov av hjälp nåtts inom 30 minuter (769 av 775 larm).

- *Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent*

Målet uppnått. Under året har 645 av 775 larm en framkomst på 15 minuter (83 %).

- *Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024–2027*

Målet bedöms som delvis uppfyllt då antalet tillsynstillfällen minskat och nu ligger något under målnivån.

EKONOMI

Årets resultat uppgår till 12,7 mnkr (22,1 mnkr regionstyrelseförvaltningen och -2,3 mnkr räddningstjänsten, 2024). En låg investeringsvolym ger fortsatt tillfälligt ett större överskott i kapitalkostnadsbudgeten. Vidare redovisas ett överskott för måltidsverksamheten i huvudsak till följd av en positiv utveckling gällande livsmedel. Till detta tillkommer ett överskott i personalbudgeten inom flertalet verksamheter primärt utifrån att vakanser inte har tillsatts. Inom avdelningen beredskap och säkerhet kvarstår de ekonomiska utmaningar som räddningstjänsten har haft under flera år.

UTVECKLING PÅ SIKT

Den ekonomiska situationen för Region Gotland är fortsatt ansträngd. Samtidigt finns ett stort investeringsbehov framöver utifrån både ett beredskaps- och säkerhetsperspektiv och för klimatsäkringsåtgärder. Därutöver kommer flera verksamhetskritiska system att behöva uppgraderas för att möta framtida krav och behov. Arbetet med de fyra effektiviseringsområdena, digitalisering, inköp, lokaler och bemanning fortgår. De har kommit olika långt och arbetet måste prioriteras och i vissa fall intensifieras.

Att fortsätta klargöra Region Gotlands särskilda förutsättningar utifrån ö-läget är fortsatt en viktig fråga. Den demografiska utvecklingen skapar utmaningar för såväl ekonomi som kompetensförsörjnings- och bemanningsfrågor som fortsatt kommer vara ett fokusområde.

Det säkerhetspolitiska läget kommer fortsatt påverka arbetssätt och även vara kostnadsdrivande i vissa delar. För att Region Gotland ska klara av sitt uppdrag även vid störningar behöver arbetet med kontinuitetshandlingar intensifieras, särskilt för de verksamheter som alltid behöver fungera så kallade kritiska verksamheter.

Återuppbyggnad av det civila försvaret innebär att räddningstjänsten med flera verksamheter står inför en omfattande omställning. Den nya avdelningen för beredskap och säkerhet arbetar därför för att få en mer proaktiv, integrerad och motståndskraftig verksamhet med tydligare roller, snabbare beslutsvägar och starkare regional samverkan.

Ökad hållbar utveckling rör både den omställning som Region Gotland bidrar till på hela ön som det interna omställningsarbete som sker. Utifrån den regionala utvecklingsstrategin och Agenda 2030 kommer insatser att ske inom samtliga hållbarhetsperspektiv och detta inom förvaltningens samtliga verksamheter.

Nedan redovisas flera viktiga pågående och kommande utvecklingsinsatser:

- Skapande av ett koncernmoderbolag – Region Gotlands förvaltnings AB.
- Översyn av ägandet i GEAB förväntas avslutas under 2026.
- Översyn av nämndorganisation.
- Översyn av organisationsform för Science park Gotland.
- Översyn av organisationsform för hamnverksamheten.
- I samband med Destinationsutredningen finns nu ett inriktningsbeslut om fortsatt beredning av förutsättningarna för ett Business Region Gotland.
- Anpassning till ny lagstiftning, till exempel NIS2, cybersäkerhetslagen.
- Uppstart av ungudderutveckling i Kulturrum och flera aktiviteter som syftar till att öka hälsa för målgruppen sköra och ensamma äldre.
- Utveckling av anläggningar inom kultur och fritid.
- I och med den nya handlingsplanen för psykisk hälsa och suicidprevention finns nu ett verktyg för att främja arbetet med psykiskt välbefinnande och förebygga ohälsa.
- Översyn av styr- och stödfunktioner.
- Få till en bättre balans mellan proaktivt arbete i förhållande till händelsestyrt arbete i stort i förvaltningen.
- Digitalisering, bland annat av manuella rutiner.
- Lokal-, bemanning-, beredskap- och produktionsutveckling inom måltid.
- Fortsatt översyn av kundtjänst.
- Fortsatt utveckling av ärendeberegningsprocessen.

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
Medborgarinriktade tjänster		
Antal besök på turistbyrå	74 164	71 956
Antal besök på regionarkivet	2 181	1 962
Antal förfrågningar om handlingar på regionarkivet	1 382	1 150
Antal framtagna volymer, regionarkivet	2 253	3 288
Antal samtal, regionupplysningen	111 075	125 987
Antal besvarande samtal, regionupplysningen	105 950	119 698
Genomsnittlig kötid, regionupplysningen (sekunder)	17	16
Antal externa samtal till 0498-26 90 00	106 832	85 214
Kultur- och fritidsverksamhet		
Inomhusbad, antal besök	119 747	115 721
Nettokostnad per besök, kronor	68,17	75,45
Säsongsuthyrning, antal gästnätter	3 881	5 598
Idrottshallar, antal uthyrda timmar	31 584	30 919
Idrottsplatser, antal uthyrda timmar	11 183	11 201
Aktivitetsbidrag, antal godkända sammankomster		
- ungdomar	34 447	34 775
- pensionärer	3 185	3 165
- funktionshindrade	3 026	2 935
Bibliotek, antal fysiska besökare	340 038	358 202
Bibliotek, antal medialån fysiska	437 497	425 233
Bokstart, antal hembesök	296	323
Bokstart, antal hembesök hos familjehems-placerade barn	1	1
Aktiva låntagare bibliotek 0-17 år, antal	1 478	1 513
Barn 0-5 år som deltar i bibliotekens verksamhet riktad till förskolor, andel (%)	49,0	47,0
Barn i grundskoleåldern (6-16 år) som deltar i utbudet inom Kulturgarantin, andel (%)	70,2	42,9
Deltagare upp till 18 år inom de regionala kulturinstitutionernas verksamheter, antal	145 167	164 450
Måltidstjänster		
Antal beställda portioner inom:		
- förskola	403 272	425 736
- grundskola	1 014 066	1 013 888
- gymnasie/vuxenutbildning	288 360	289 873
- hälso- och sjukvård	87 900	83 700
- inom äldreomsorg	316 680	281 070

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
- äldreomsorg, ordinärt boende	69 160	69 160
Andel inköpta ekologiska livsmedel, % (värdet i kronor)	24	23
Andel inköpt svenskt kött, % (värde i kronor)	98	97
Andel inköpt svensk kyckling, % (värde i kronor)	100	100
Andel inköpt närproducerade/gotländska livsmedel, % (värde kronor)	16	15
Andel vegetariska måltider, % (räknat på grundmeny)	33	32
Koldioxidekvivalent, kg CO _{2e} per kg inköpta livsmedel i genomsnitt per år	2,0	2,0
Utsläpp från livsmedelsinköp, ton CO _{2e} per år	2 311	2 312
Tallriks- och serveringssvinn i skol-restauranger, gram per ätande	49	54
Administrativa tjänster		
Lönehantering - antal lönespecifikationer	107 128	107 270
Antal hanterade fakturor, tusental	209	210
Andel elektroniska fakturor av hanterade fakturor, %	94	94
Antal kundfakturor, tusental	181	179
Fakturerat belopp, tkr	647 236	606 745
Andel påminnelser kundfakturor, %	8,8	10,4
Andel inkassoärenden, %	4,6	5,1
Andel e-fakturor, %	12,8	13,4
Andel fakturor till digital brevlåda, %	27,4	25,0
Andel SWE-fakturor, %	6,5	5,6
Antal protokollförda paragrafer, kansli (RF, RS, RSau)	1 283	1 151
Antal registrerade ärenden av registraturen	6 288	8 795
Antal registrerade handlingar av registraturen	30 592	44 249
Antal inkomna bidrag till förnyelsepriset	20	21
It-relaterade tjänster		
Antal supportärenden per dator	3,9	2,2
Servicenivå digital arbetsplats (DAP), %	79	93
Antal ärenden hanterat av it-supporten	32 385	28 186

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
Räddningstjänst		
Tid från att Region Gotlands räddningstjänst har mottagit larmsamtal tills insats påbörjas, genomsnitt i minuter	9	9
Totalt antal larm	775	662
varav		
- IVPA (i väntan på ambulans)	141	145
- brand ej i byggnad	79	65
- brand i byggnad	85	78
- trafikolycka	80	63
- automatlarm	128	125
- hjärtstoppslarm	56	53
- annat sjukvårdslarm	71	64
- annan hjälp till ambulans	16	31
Tillsyn enligt LSO (lag om skydd mot olyckor)	174	206
Tillsyn LBE (lagen om brandfarliga och explosiva varor)	12	12
Andel individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 30 minuter, %	99,2	99,0
Andel individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter, %	83	84
Förvaltningsgemensamt		
Utsläpp från tjänsteresor med privat bil, ton CO ₂ e per år	11,6	10,6
Utsläpp från egna fordon och arbetsmaskiner, ton CO ₂ e	156,3	129,3
employee Net Promoter Score (eNPS)	-7	-7

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025 ¹	Bokslut 2025 ¹	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	302 475	343 580	296 786
Verksamhetens kostnader	-844 583	-877 826	-728 976
Avskrivningar	-31 929	-27 769	-22 683
Internränta	-3 246	-2 567	-1 318
Verksamhetens nettokostnader	-577 283	-564 582	-456 191
Kommunbidrag	577 283	577 283	478 295
Årets resultat	0	12 701	22 104
Nettoinvesteringar	92 503	43 468	27 095

MEDARBETARE	2025 ¹	2024
Antal anställda	566	514
- varav män	227	173
- varav kvinnor	339	341
- varav tidsbegränsat anst	48	39
Personalkostnad, tkr	420 981	342 865
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	46	46
Sjukfrånvaro inkl timavlönade, %	3,8	3,7

¹ 2025 ingår räddningstjänsten i regionstyrelseförvaltningen.

Tekniska nämnden

TEKNIKFÖRVALTNINGEN

NÄMNDENS ORDFÖRANDE: **MARIETTE NICANDER (M)**
FÖRVALTNINGSCHEF: **TF. MATS ERIKSSON**

VIKTIGARE HÄNDELSER

Under 2025 inleddes omställningen till en gemensam teknik- och samhällsbyggnadsförvaltning, på uppdrag av regiondirektören. I den nya organisationen samlas funktioner från teknikförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och delar av regionstyrelseförvaltningen. De politiska nämnderna kvarstår oförändrade. Förändringen syftar till att skapa ett tydligare samlat ansvar och stärka effektivitet, kvalitet och långsiktig hållbarhet i samhällsbyggnadsprocessen. Den nya förvaltningen verkställdes den 1 januari 2026. Omställningen har under året krävt betydande arbetsinsatser och resurser och kommer även under 2026 att präglade verksamheten i samband med genomförandet.

Dricksvattensituationen under 2025 präglades av betydande utmaningar kopplade till både kvantitet och kvalitet med särskild påverkan i Visbyområdet. Låga grundvattennivåer och tillfälligt reducerad produktionskapacitet medförde behov av vattenbesparande åtgärder, vilket genom informationsinsatser och trycksänkningar resulterade i minskad vattenförbrukning. I slutet av året påvisades förhöjda halter av organismer i dricksvattnet. Kokrekommendation infördes som försiktighetsåtgärd och nödvattenförsörjning etablerades för berörda abonnenter.

Mot bakgrund av historiskt låga grundvattennivåer bedömdes att det fanns risk för samhällsstörning. Under sommaren inleddes därför ett stabsarbete i samverkan med regionstyrelseförvaltningen och nationella myndigheter. Arbetet bidrog till stärkt stabsförmåga och ökad samverkan inom regionens krisledningssystem.

Under året försämrades det säkerhetspolitiska läget. Samtidigt ökade fokus på totalförsvaret, med särskild betydelse för Gotland. Som ett led i att långsiktigt stärka beredskaps- och säkerhetsarbetet tillträdde en säkerhets- och beredskapssamordnare under 2025. Året avslutades med en vattenrelaterad samhällsstörning i Visbyområdet som krävde förvaltningsgemensam krishantering. Händelsen sträckte sig in i 2026.

Det förändrade omvärldsläget och erfarenheter av störda leveranskedjor har lett till att lagerkapaciteten inom varuförsörjningen har utökats. Under året flyttade verksamheten till större lokaler för att stärka försörjningsrobustheten.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024–2027*

Målet är ej uppfyllt. Den årliga uppföljningen genom plockanalys visar att mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall ökade under 2025 jämfört med föregående år. Ökningen var särskilt tydlig i flerbostadshus.

Under året har en utredning och en kundundersökning tagits fram som underlag för införandet av fastighetsnära insamling i Visby innerstad. Därefter har förberedelser inletts, bland annat upphandling av nya avfallskärl. Kommunikations- och informationsinsatser har genomförts för att stödja förbättrad sortering.

För att nå målet till 2027 införs fastighetsnära insamling från 2026. Arbetet omfattar också riktad kommunikation till hushåll och fördjupad samverkan med fastighetsägare om hur miljörum i flerbostadshus utformas och används.

- *Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027*

Målet är ej uppfyllt. Under året har en omfattande utredning av ett nytt stadslinjenät slutförts. Utredningen visar att investeringar om cirka 30 mnkr krävs för nödvändiga infrastrukturåtgärder. Ett projektdirektiv har överlämnats till projektavdelningen och hållplatsutrustning har köpts in inför planerat införande i början av 2026. Regionbussutredningen har fortsatt och varit ute på remiss.

Ett nytt stadslinjenät är en förutsättning för att kunna införa regionbusslinjenätet. Regionbusslinjenätet behövs i sin tur för att fler ska kunna pendla med kollektivtrafik på Gotland.

Under våren infördes ett nytt taxesystem för att göra det enklare att köpa biljett. Kommunikations- och informationsinsatser har genomförts både för att underlätta för resenärer och för att bidra till långsiktiga beteendeförändringar.

Antalet resor med kollektivtrafiken har ökat, även om marknadsandelen enligt senast mätning har minskat.

För att nå målet fortsätter införandet av det nya stadslinjenätet och genomförandet av infrastrukturåtgärder. Arbetet med regionbusslinjenätet drivs vidare och kommunikationsinsatserna fortsätter för att på sikt öka kollektivtrafikens marknadsandel.

EKONOMI

2025 års totala resultat för teknikförvaltningen uppgår till -1 mnkr (1 mnkr, 2024). Förvaltningens verksamhet består både av skattefinansierad verksamhet och fyra fullt ut avgiftsfinansierade verksamheter. Utfallet för den skattefinansierade verksamheten uppgår till 22,1 mnkr (27,5 mnkr, 2024). Utfallen i de avgiftsfinansierade verksamheterna är negativa för VA-verksamheten -20 mnkr (-34,9 mnkr, 2024), linjehamnen med -3,1 mnkr (-1,6 mnkr, 2024) och kryssningskajen -1,1 mnkr (0,1 mnkr, 2024). Utfallet för avfallsverksamheten är positivt om 1 mnkr (9,9 mnkr, 2024).

Inom den skattefinansierade verksamhetens positiva utfall bidrar främst park- och trafikverksamheten 6,1 mnkr, försörjningsverksamheten 5,4 mnkr, kollektivtrafiken 4,8 mnkr samt fastighetsförvaltningen 4,4 mnkr. Av kollektivtrafikens utfall avser 14 mnkr den allmänna kollektivtrafiken och -10,5 mnkr den särskilda kollektivtrafiken. Överskottet inom den allmänna kollektivtrafiken visar sig främst som en positiv budgetavvikelse på köp av huvudverksamhet eftersom kostnaderna för avtalet med trafikoperatören för den allmänna kollektivtrafiken inte ökat i den omfattning som väntats. Underskottet för den särskilda kollektivtrafiken beror i grunden på en underfinansierad budget men även på att nyttjandet ökat något. Park- och trafikverksamhetens utfall förklaras av lägre personalkostnader till följd av vakanser och att kostnaderna för vinterväghållningen blev lägre än budgeterat. Kapitalkostnaderna blev också lägre än budgeterat bland annat till följd av att Kopparsviksbron inte färdigställdes före sommaren som planerat.

Försörjningsverksamhetens goda resultat, trots ett besparingsbeting 2025 om 2,4 mnkr, förklaras av hjälpmedelscentralens resultat på 3,4 mnkr som beror främst på högre intäkter till följd av utökad tjänsteutbud, hög efterfrågan och lägre personalkostnader till följd av vakanser. Även städverksamheten har ett positivt utfall om 3,2 mnkr till följd av högre intäkter och effektivare bemanningsplanering.

Fastighetsförvaltningen beviljades tilläggsanslag om 12 mnkr för sanering av Södervärnsskolans gård där endast 9,3 mnkr har förbru-

kats vilket förklarar 2,7 mnkr av verksamhetens positiva utfall. Kostnader för VA, fjärrvärme, elnätsavgifter, bevakning och försäkringar med mera har ökat men kompenseras av ökade intäkter för internhyra och bidrag.

Avfallsverksamhetens positiva resultat förklaras främst av intäkterna för förpackningsinsamling. VA-verksamhetens negativa resultat beror på högre kostnader än budgeterat för reparation och underhåll, lokalhyror, hyra av tillfälligt vattenverk, sanering, larm och bevakning. Budgeten för linjehamnen hade upprättats med högre kostnader än intäkter då verksamhetens egna kapital är positivt. Utfallet blev i stort enligt den budgeterade underskottet. Resultatet för kryssningskajen har påverkats negativt av att internräntan höjdes inför 2025 från 2 % till 2,5 %. Indexuppräkning av intäkten för kryssningskajen görs vart femte år.

2025 års nettokostnadsutveckling uppgår till 8,7 % jämfört med 2024. Intäkterna har ökat med 2,5 % vilket motsvarar 40,2 mnkr och kostnaderna med 3,3 % vilket motsvarar 61,7 mnkr jämfört med 2024.

Årets totala budget för investeringar uppgår till 1 038 mnkr. Den beslutade investeringsbudgeten för 2025 uppgick till 408,6 mnkr. Därtill kom kompletteringsbudget som avser oförbrukade investeringsmedel för 2024 om 368,9 mnkr. 226,5 mnkr har omdisponerats från andra förvaltningar till teknikförvaltningen och tilläggsanslag om 34,5 mnkr har beviljats. Genomförda investeringar under 2025 har medfört utgifter om 590,6 mnkr.

UTVECKLING PÅ SIKT

Från och med 2026 införs en ny organisation för en samlad samhällsbyggnadsprocess. Detta innebär förändringar i förvaltningens struktur och arbetssätt. Omorganisationen syftar till att stärka verksamhetens långsiktiga robusthet, samordning och förmåga att möta framtida behov. Under de kommande åren fortsätter arbetet med att forma de nya avdelningarna. Det påverkar både arbetsmiljö och effektivitet. Samtidigt utvecklas organisationen både strukturellt och kulturellt som en del av den successiva utvecklingen mot en mer samlad och långsiktigt hållbar samhällsbyggnad.

Det säkerhetspolitiska omvärldsläget bedöms fortsatt vara allvarligt och ställer ökade krav på beredskap, kontinuitetsplanering och skydd av samhällskritisk infrastruktur. Förvaltningens ansvar för centrala funktioner på Gotland innebär att arbetet med beredskap och informationssäkerhet behöver förstärkas. Informationssäkerhet är ett prioriterat utvecklingsområde och omfattas av cybersäkerhetslagen. Arbetet är avgörande för att minska sårbarheter, möta kommande lagkrav och stärka motståndskraften vid störningar. Det kräver långsiktiga resurser och anpassning till förändrade hotbilder.

Under kommande år påverkas verksamheten även av pågående utredningar om bolagisering av hamnverksamheten och om för- och nackdelar med att bedriva hela eller delar av fastighetsbeståndet i bolagsform. Förändrad lagstiftning och kommande politiska ställningstaganden kan medföra organisatoriska och ekonomiska konsekvenser på sikt. Hur detta påverkar verksamheten beror på utredningarnas utfall och framtida beslut.

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
KOLLEKTIVTRAFIKEN		
Kollektivtrafikens marknadsandel, andel (%)	4	5
Totalt antal resor i landsbygds- och stadstrafik	966 287	950 564
varav		
antal resor med bussiga kortet	355 024	335 090
Sålda årskort	9 ¹	9
Sålda länskort	593 ¹	3 550
Sålda förortskort	237 ¹	1 190
Sålda Visbykort	458 ¹	2 073
Sålda årskort, zon A och B	8 ²	-
Sålda årskort, antingen zon A eller B	11 ²	-
Sålda 30-dagarsbiljetter, antingen zon A eller B eller AB	5 353 ²	-
Sålda Arbetsresekort (Obs, antal beställda arbetsresekort av färdtjänstberättigade)	1 159	1 152
Färdtjänst antal beslut	585	603
Beslut totalt antal parkeringskort för funktionshindrade, med avslag	335	275
Antal färdtjänstresor	56 075	53 432
Sjukresor med taxi	26 273	27 843
Sjukresor i buss	4 661	3 397

¹ Pga. införandet av nytt Zon-system under 2025 redovisas resultat för perioden 1/1 – 1/3 2025

² Resultatet avser perioden 2/3-31/12 2025

FASTIGHETSFÖRVALTNING	2025	2024
Förvaltat lokalarea BRA	520 293	509 570
varav		
- förhyrd area BRA	110 414	104 827
Antal byggnader	571	561
Periodiskt underhåll kr/kvm	136	90
Vattenförbrukning l/kvm	332	363
Värmeförbrukning kwh/kvm graddagskorrigerad	101	103
Elförbrukning kwh/kvm	59	63

HAMNVERKSAMHET	2025	2024
Visby, tusental bruttoreg. ton	46 484	46 841
Övriga hamnar, tusental bruttoreg. ton	515	442
Ank + avg passagerare Visby, tusental	1 847	1 810
Ank + avg personbilar Visby, tusental	527	520
Färjegods ank & avg, tusental ton	680	664
Godstrafik antal anlop, Visby	29	26
Godstrafik antal anlop, Övriga hamnar	157	126
Godstrafik ank varor, Visby tusental ton	84	78
Godstrafik ank varor, Övriga hamnar tusental ton	61	68
Godstrafik avg varor, Visby tusental ton	0	2
Godstrafik avg varor, Övriga hamnar tusental ton	237	188
Kryssningspassagerare, tusental	158	170
Kryssningsbesök, antal anlop	100	103
Gästande fritidsbåtar:		
- Visby, antal gästbåtsdygn	5 767	5 212
- Övriga hamnar, antal gästbåtsdygn	813	767
- Gästbåtsdygn, total	6 580	5 979
NKI Kundenkät ¹	86,2	-
Båtplatser i Regionens hamnar exkl. utarrenderade	411	370

AVFALLSVERKSAMHET	2025		2024	
	TOTAL MÄNGD I TON	KG/ PERSON ²	TOTAL MÄNGD I TON	KG/ PERSON ²
Mängd insamlat mat- och restavfall	9 390	142	9 930	150
- varav insamlat komposterbart	3 210	48	3 325	50
- varav restavfall	6 180	93	6 605	100
Mängd returpapper och förpackningar	12 957	196	6 267	95
Total mängd insamlat hushållsavfall ³	22 347	337	17 234	260

¹ Egen undersökning till hamnens kunder som görs vartannat år

² Uppgifter för 2025 är preliminära och delvis uppskattade utifrån siffror från 2024. Vid beräkning av mängd per person justeras invånarantalet med hänsyn till fritidshus, gästnätter och arbetspendling. Då det justerade invånarantalet för 2024 inte har publicerats än används det justerade invånarantalet för 2024 (66 252) i beräkningen för 2025. Uppgifter för 2025 fastställs kvartal 2 år 2026.

³ Returpapper och förpackningar, elavfall, farligt avfall, grovavfall, mat- och restavfall

PARK OCH TRAFIK	2025	2024
Transporttillstånd, antal	63	22
Grävtillstånd, antal	271	212
Trafikanordningsplaner (TA-planer), antal	321	258
Markupplåtelse, tillstånd, antal	479	385
varav		
- Almedalsveckan	121	105
Enskilda vägar med statsbidrag:		
- Antal vägar	322	322
- Antal km	813	813
- Kostnad per invånare, kr	346	346
Vinterväghållning totalkostnad, tkr	6 576	11 346
- Kronor per invånare	108	186
Parkmark, Naturmark, antal hektar	277	277
Anlagd parkmark, antal hektar	221	221
Nettokostnad parkverksamhet, kr/inv	304	250

MEDARBETARE	2025	2024
Antal anställda	575	568
- varav män	331	329
- varav kvinnor	244	239
- varav tidsbegränsat anst	37	38
Personalkostnad, tkr	364 791	344 382
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	19	19
Sjukfrånvaro inkl timavlönade, %	5,4	5,4

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	1 599 171	1 653 220	1 613 034
Verksamhetens kostnader	-1 467 712	-1 524 795	-1 506 470
Avskrivningar	-290 127	-291 823	-272 782
Internränta	-109 450	-105 719	-81 366
Verksamhetens nettokostnader	-268 118	-269 117	-247 585
Kommunbidrag	268 118	268 118	248 582
Årets resultat	0	-999	997

INVESTERINGAR, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar egna inom TN	444 633	271 545	170 564
Investeringar affärsdrivande	293 177	177 075	168 664
Investeringar andra förvaltningar	300 726	141 963	257 070
Summa investeringar netto	1 038 536	590 583	596 298

Tekniska nämnden

VATTEN- OCH AVLOPPSVERKSAMHETEN

SÄRREDOVISNING

VERKSAMHETSIDÉ

Verksamheten ansvarar för produktion och leverans av dricksvatten samt rening och hantering av spillvatten och dagvatten inom fastställda verksamhetsområden till abonnenter och kunder anslutna enligt avtal.

VIKTIGARE HÄNDELSER

År 2025 präglades av betydande utmaningar inom vattenförsörjningen på Gotland. Redan i januari rapporterades historiskt låga grundvattennivåer till följd av ovanligt låg nederbörd, vilket innebar att grundvattenmagasinen återhämtade sig långsamt. Situationen påverkades även av minskad produktion vid ett av Visbys vattenverk i samband med införandet av ett förbättrat reningssteg för ökad dricksvattenkvalitet. Sammantaget krävde detta samordnade åtgärder för att säkra vattennivåerna och upprätthålla dricksvattenproduktionen, bland annat genom vattenbesparing och informationsinsatser.

Under året antogs en ny vattentjänstplan som beskriver kommunens utbyggnadsplan för befintlig bebyggelse med behov av gemensamma vatten- och avloppslösningar med hänsyn till människors hälsa och miljö.

I mars inträffade ett misstänkt sabotage mot ett vattenverk på norra Gotland. Händelsen påverkade inte dricksvattnet men bidrog till ökad uppmärksamhet kring säkerheten för samhällsviktig infrastruktur.

I början av hösten genomfördes huvudförhandling i mark- och miljödomstolen avseende en ny vattentäkt i Akeback socken. Arbetet med vattentäkten inleddes 2019 och provpumpningar genomfördes under åren 2020–2021. Domen meddelas under hösten och processen är föremål för överklagande.

Under året genomfördes flera investeringar och projekt, däribland arbete i ledningsnätet vid Söderport och beslut om ombyggnad av Visby södra vattenverk. Informations- och utbildningsinsatser genomfördes, där vattenutställningen om Gotlands vatten på Fenomenalen Science Center var ett av flera inslag. Visbys vattentorn uppmärksammades dessutom i samband med sitt hundraårsjubileum.

Under december infördes en kokningsrekommendation för Visbyområdet efter att förhöjda halter av planktonorganismer upptäckts i dricksvattnet. Inga bakterier eller virus påvisades, men rekommendationen infördes i avvaktan på fortsatt analys.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 % per person under perioden 2024–2027*

Målet är delvis uppfyllt. Vattenförbrukningen har minskat från 128 till 123 liter per person och dygn jämfört med föregående år, vilket motsvarar en minskning på cirka 4 %.

Under 2025 har riktade informationsinsatser genomförts för att minska vattenförbrukningen, bland annat genom uppdaterad information på Region Gotlands webbplats och införande av en app där kunder kan följa sin vattenanvändning. Sommaren präglades av en ansträngd vattensituation med bevattningsförbud och trycksänkning. I kombination med förstärkt kommunikation bidrog åtgärderna till att dricksvattenanvändningen minskade med minst 10 %. Samverkan med besöksnäringen och pedagogiska insatser, bland annat riktade till barn, har också genomförts. Parallellt har en förstudie och projektering inletts för att möjliggöra användning av renat spillvatten i stället för dricksvatten.

För att nå målet fortsätter arbetet med kommunikations- och beteendepåverkande insatser, dialog med större företag om återanvänd-

ning av processvatten och åtgärder som minskar användningen av dricksvatten. Alla äldre vattenmätare i tätorter ska bytas ut mot smarta vattenmätare till 2027.

Finansieringsgraden ökade från 89 % 2024 till 94 % år 2025, där målsättningen är 100 %. Debiteringsgraden för vatten uppgick till 82 % 2025 jämfört med 83 % 2024, och målet är en debiteringsgrad på 85 % i förhållande till levererad mängd. Under 2025 producerades totalt 3 835 000 kubikmeter dricksvatten, att jämföra med 3 980 000 kubikmeter föregående år. Av den producerade mängden användes 15 000 kubikmeter för underhållsspolning och 40 000 kubikmeter för egen förbrukning.

EKONOMI

VA-verksamheten redovisar för 2025 ett underskott om -19,9 mnkr, vilket innebär en minskning av underskottet med 15,0 mnkr jämfört med 2024. Enligt huvudregeln ska hela överskottet eller underskottet, motsvarande 100 % av resultatet, föras över till det egna kapitalet. Det egna kapitalet vid ingången av 2025 uppgick till -9,6 mnkr. Därutöver finns en fond bestående av förutbetalda intäkter, där 7,9 mnkr återstår. Fonden periodiseras över 25 år med 475 tkr per år och används för att finansiera kapitalkostnader inom VA-verksamheten. Fonden har inrättats med stöd av 30 § i vattentjänstlagen och rekommendation nr 18 från Rådet för kommunal redovisning.

VA-TAXAN

Behovet av taxejusteringar prövas årligen. På grund av omfattande investeringar och ökade driftskostnader justerades VA-taxan från och med den 1 oktober 2025. Anläggningsavgifterna höjdes med 5 % och brukningsavgifterna, både fasta och rörliga, höjdes med vardera 10 %. Höjningen inkluderar även indexjustering för år 2026, vilket innebär att ingen ytterligare höjning har genomförts inför 2026.

UTVECKLING PÅ SIKT

Tillgång till rätt kompetens är en viktig förutsättning för en hållbar och stabil VA-försörjning. Samtidigt är kompetensförsörjningen en utmaning och kräver prioriteringar mellan olika uppdrag. Komponentbrist och ökade kostnader till följd av kriget i Ukraina skapar ytterligare osäkerhet i arbetet med att bygga ut och förnya Gotlands VA-anläggningar. Investeringsnivån är fortsatt hög, vilket innebär att VA-taxan kan behöva höjas med omkring 10 % per år utöver indexuppräknningar. Driften av VA-anläggningarna behöver dessutom anpassas till det nya dricks-vatten- och avloppsdirektivet.

Investeringar i förnyelse av ledningsnät och i vatten- och avloppsreningsverk fortgår. En central utmaning är att balansera avbetalningen av underhållsskulden med behovet av att stödja exploateringsverksamheten. Kapaciteten i de avloppsreningsverk som hanterar slam riskerar samtidigt att nå sin gräns, eftersom anläggningarna även tar emot slam från enskilda fastigheter. En utredning behöver därför klargöra hur detta ska hanteras framöver.

BALANSRÄKNING, tkr	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Tillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 504 428	1 416 327
Maskiner och inventarier	20 011	16 886
Finansiella anläggningstillgångar	285	233
Summa anläggningstillgångar	1 524 724	1 433 446
Omsättningstillgångar	69 821	67 406
Summa tillgångar	1 594 545	1 500 852
Skulder och eget kapital		
Eget kapital	-29 585	-9 628
varav		
Årets resultat	-19 957	-34 918
Avsättningar	11 337	10 470
Långfristiga skulder	1 322 184	1 023 885
Kortfristiga skulder	290 609	476 125
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 594 545	1 500 852
Ställda panter och ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	9 650	11 973
Därav särskild löneskatt	2 341	2 337

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
Levererad mängd, i tusen kbm	3 835	3 980
Debiterad mängd, i tusen kbm	3 124	3 297
Debiteringsgrad, %	83	83
Rent vatten uppfyllda krav, %	92,0	95,9
Renad mängd avloppsvatten, i tusen kbm	6 159	6 761
Utsläppsvärden uppfyllda krav, %	100	100
Vattenförbrukning per person, antal liter/dygn – Hushåll och fritidshus	123	128

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	309 130	314 097	274 700
Verksamhetens kostnader	-202 601	-230 498	-218 307
Avskrivningar	-78 145	-77 892	-71 542
Internränta	-28 384	-25 663	-19 768
Årets resultat	0	-19 956	-34 918

Foto: Joel Nilsson

Region Gotland ansvarar för den kommunala vatten- och avloppsförsörjningen på Gotland. Oavsett om du har kommunalt eller eget VA behöver vi alla hjälpas åt att använda vattnet mer hållbart. Varje droppe räknas.

Miljö- och byggnämnden

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

NÄMNDENS ORDFÖRANDE: **ANDREAS UNGER (M)**

FÖRVALTNINGSCHEF: **LISE LANGSETH**

VIKTIGARE HÄNDELSER

Under 2025 gav regiondirektören uppdraget att skapa en mer resurs- och kostnadseffektiv, kvalitetssäkrad, förutsägbar och långsiktigt hållbar samhällsbyggnadsprocess. Funktioner inom samhällsbyggnadsförvaltningen, teknikförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen slås samman. Detta ska skapa förutsättningar för ett tydligt och samlat ansvar för hela samhällsbyggnadsprocessen. Den nya organisationen sjsattes 1 januari 2026. Arbetet med den nya förvaltningen har krävt mycket tid och resurser från både ledning och medarbetare under 2025 och kommer att fortsätta göra så vid implementeringen under 2026.

Översiktsplan Vårt Gotland 2040 antogs av regionfullmäktige i februari 2025 och vann laga kraft den 20 mars. Översiktsplanen bidrar till att nå samtliga mål och prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin och till uppfyllelse av Agenda 2030. I samband med antagandet av översiktsplanen gavs ett nytt uppdrag om tematiskt tillägg för energi som startas upp 2026.

Förändringar i plan- och bygglagen trädde i kraft den 1 december 2025. Förändringarna är omfattande och påverkar bygglov och över- och detaljplanering.

Under 2025 har samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram det digitala verktyget Bostadsboken. Den är ett nytt och innovativt sätt för Region Gotland att samla, visualisera och tillgängliggöra fakta och statistik för samhällsplanering och bostadsförsörjning. Bostadsboken fungerar som ett kunskapsunderlag för att möjliggöra fler bostäder och därmed öka befolkningen på Gotland. Den kan användas för att stärka planeringen genom att underlätta dialogen mellan politiker, tjänstepersoner, företagare och invånare. Bostadsboken är även användbar för framtida strategiska beslut. Under Almedalsveckan 2025 genomfördes ett seminarium där verktyget presenterades för en vidare publik med syfte att inspirera fler regioner och kommuner att ta fram liknande verktyg.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024–2027*

Målet är ej uppfyllt. Utgångspunkten vid bedömning av måluppfyllelse är att möjliggörandet för bostäder sker vid antagen detaljplan och vid beviljande av bygglov utanför detaljplan. Totalt 2025 har det möjliggjorts för 236 bostäder, varav 96 bostäder genom detaljplaner och 140 bostäder genom bygglov utanför detaljplan.

Förvaltningen har arbetat för att flera detaljplaner skulle kunna antas under 2025, men processerna har fördröjts till följd av exploaterarnas långsamma hantering av sina delar i processen. Flera detaljplaner som möjliggör för småhus har antagits. Dessa har lägre antal bostäder än flerbostadshus men är viktiga för att möjliggöra för attraktiva bostäder på Gotland. En viss ökning i inströmning av bygglovsansökningar anas, men detta måste tolkas med försiktighet då det är för tidigt att avgöra om det är en bestående trend.

För att uppnå målet om att möjliggöra för minst 500 bostäder har samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat med att färdigställa Översiktsplan 2040. Arbetet har genomförts utifrån prioriteringsmodellen för detaljplaner samt att utveckla samhällsbyggnadsprocessen. Detta genom aktivt arbete förbättra rutiner och processer samt att fokusera på samverkan och dialog med interna och externa aktörer. Detta arbete kommer att fortsätta framöver.

Den nya organisationen, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltning-

en, som sjsattes 1 januari 2026 förväntas leda till en mer resurs- och kostnadseffektiv, kvalitetssäkrad, förutsägbar och långsiktigt hållbar samhällsbyggnadsprocess.

EKONOMI

Årets resultat uppgår till 7,0 mnkr (-13,1 mnkr, 2024). Intäkterna har en negativ avvikelse med 3,2 mnkr mot budget samtidigt som kostnaderna har en positiv budgetavvikelse med 10,1 mnkr. En stor bidragande orsak till det positiva resultatet är att flera exploateringsprojekt inom avdelning mark och exploatering inte har behövt nyttja hela den tilldelade budgeten för 2025. De negativa avvikelserna för avdelningar med negativt resultat beror till stor del på strukturella budgetunderskott de har i sin verksamhet.

Förvaltningen har ett stort fokus på ekonomi och det visar sig i ökade intäkter från taxor och avgifter och minskade personalkostnader. Intäkterna är betydligt högre än förra året tack vare taxan som indexuppräknades under året, ett stort fokus på intäktsbringande arbetsuppgifter, ett ökat antal ärenden jämfört med föregående år och minskat antal reducerade bygglovsärenden. Alla avdelningar har varit återhållsamma med ny- och ersättningsrekryteringar på grund av det ekonomiska läget.

Resultatet är klart över förväntan sett till de utmaningar förvaltningens verksamheter har haft under det gångna året med införandet av nytt verksamhetssystem, personalrörelse, vakanser, förändrad lagstiftning, högt ärendeinflöde och tidvis hög arbetsbelastning.

UTVECKLING PÅ SIKT

Arbetet med att implementera den nya teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen kommer att kräva tid och resurser under 2026. Förväntningen är att den nya organisationen ska leda till en mer resurs- och kostnadseffektiv, kvalitetssäkrad, förutsägbar och långsiktigt hållbar samhällsbyggnadsprocess. Den ska även säkerställa en god arbetsmiljö och ge goda förutsättningar för ett nära ledarskap och strategiskt arbete i ledningsfunktionerna.

Översiktsplan Vårt Gotland 2040 kommer att underlätta detaljplanering, bygglovsprövning utanför detaljplanlagt område och andra tillståndsprövningar. Den nya översiktsplanen förväntas generera nya planansökningar utifrån nya utpekade områden för bebyggelseutveckling. Den förväntas även bli en viktig grund vid medborgarsamtal om Gotlands utveckling.

Utvecklingen påverkas av ändring i lagstiftning och medför att framtidsplaneringen försvåras något. Ett förslag om statligt övertagande av livsmedelskontrollen har varit på remiss och eventuellt övertagande sker från januari 2028. Våren 2026 förväntas det ske ändringar i alkohollagen som medför det nuvarande matkravet för att få servera alkohol avskaffas. De förändringar i plan- och bygglagen som trädde i kraft den 1 december 2025 bedöms fortsatt medföra betydliga insatser.

Samhällsbyggnadsprocessen påverkas av allt flera faktorer som ligger utanför förvaltningens och Region Gotlands rådighet, så som ökat statliga styrning, nya lagkrav, växande antal remisser och ett stort antal riksintressen. Detta bidrar till en mer komplex och mindre förutsägbar och effektiv samhällsbyggnadsprocess. Utmaningar med VA så som bland annat bristande infrastruktur och finansiering för kommunalt VA är också faktorer som påverkar utvecklingen.

Utvecklingen påverkas av flera stora omvärldstrender, framför allt av klimatförändringar och den demografiska och teknologiska utvecklingen. Klimatförändringarna på Gotland handlar främst om ökad medeltemperatur, torka, ihållande regn och skyfall. Försämrade råvattenkvalitet och vattenbrist på Gotland kan också hänföras till klimatförändringarna. Detta medför ökade behov av investeringar och där till ökade kostnader.

Den demografiska utvecklingen på Gotland visar särskilt på förändringar i befolkningens åldersstruktur. Den äldre befolkningen ökar samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder minskar. Detta medför bland annat förändringar i var människor vill bo och bygga samt vilken typ av bostäder, bostadsområden och andra byggnader som behövs.

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
BYGGLOV OCH FÖRHANDBESKED		
Antal inkomna ärenden	840	834
<i>varav</i>		
- förhandsbesked	85	112
Antal beslut	736	903
<i>varav</i>		
- förhandsbesked	70	123
Antal givna startbesked för bygglov gällande bostäder	125	154
Antal givna slutbesked för bygglov gällande bostäder	177	208
Antal bostäder i bygglov inom detaljplan	253	85
Antal bostäder i bygglov utanför detaljplan	140	124
INSPEKTION/BESÖK OCH TILLSYN		
Livsmedelsrörelser, antal genomförda inspektioner/besök (planerade)	518	508
Livsmedelsrörelser, antal genomförda inspektioner/besök (uppföljande/händelsesstyrd)	223	192
Inspektioner/besök	379	375
Miljöfarlig verksamhet	379	375
Antal beslut om enskilt avlopp	259	301

Den teknologiska utvecklingen påverkar och förändrar hur verksamheterna utför sina uppdrag. Digitalisering och AI öppnar för effektivare processer, högre kvalitet och mer transparenta arbetssätt och kräver nya sätt att tänka och arbeta, kompetensutveckling och ett systematiskt säkerhetsarbete. Det nya EU-direktivet för cybersäkerhet, NIS2, är en anpassning till en snabbt föränderlig hotbild och alltmer avancerade cyberangrepp. Syftet med direktivet är att skapa en högre och mer enhetlig nivå av cybersäkerhet för kritiska tjänster. Detta har stor påverkan på verksamheterna, som behöver balansera kraven på transparens i offentlig verksamhet med ökade krav på säkerhet.

DETALJPLAN OCH ÖVERSIKTLIG PLANERING	2025	2024
Antal beslut om planbesked	7	13
<i>varav</i>		
- positiva	6	8
- negativa	1	5
Antal återkallade/avbrutna planbesked	15	4
Antal ärenden under handläggning, ingående balans	89	94
Antal inkomna ärenden	5	10
Antagna planer (detaljplan och översiktsplan)	5	6
Antal bostäder i antagna detaljplaner	96	454
Antal ärenden under handläggning, utgående balans	79	89
Antal överklagade ärenden	4	3
GEOGRAFISK INFORMATION		
Antal ärenden under handläggning	172	145
Antal inkomna ärenden	276	286
Antal antagna producerade kart- och mättningsärenden	246	247
Antal ärenden under handläggning, utgående balans	102	172
MARK OCH EXPLOATERING		
Antal bostäder i genomförda markanvisningar	-	20

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	80 638	77 461	66 821
Verksamhetens kostnader	-158 805	-148 591	-143 946
Avskrivningar	-481	-569	-750
Internränta	-2 560	-2 551	-2 036
Verksamhetens nettokostnader	-81 208	-74 250	-79 912
Kommunbidrag	81 208	81 208	66 841
Årets resultat	0	6 958	-13 071
Nettoinvesteringar	76 482	9 509	2 530

MEDARBETARE	2025	2024
Antal anställda	138	148
- varav män	58	64
- varav kvinnor	80	84
- varav tidsbegränsat anst	7	7
Personalkostnad, tkr	99 170	98 223
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	65	67
Sjukfrånvaro inkl timavlönade, %	5,3	4,5

Foto: Jonas Eriksson

Översiktsplanen Vårt Gotland 2040 antogs av regionfullmäktige i februari 2025 och vann laga kraft i mars 2025.

Barn- och utbildningsnämnden

UTBILDNINGS- OCH ARBETSLIVSFÖRVALTNINGEN

NÄMNDENS ORDFÖRANDE: **OSCAR LINDSTER (S)**
FÖRVALTNINGSCHEF: **TORSTEN FLEMMING**

VIKTIGARE HÄNDELSER

Andelen elever i årskurs 9 som uppnår gymnasiebehörighet fortsätter att minska. Senaste läsåret uppgick behörigheten till cirka 79 %, vilket innebär att målet om ökad gymnasiebehörighet inte nås och att utvecklingen är fortsatt negativ. Detta är bekymmersamt både för individen och för regionens långsiktiga kompetensförsörjning. En fördjupad analys visar flera bakomliggande orsaker och pekar ut prioriterade åtgärder. Arbetet inriktas mot tidiga och förebyggande insatser, ökad likvärdighet mellan skolor, stärkt pedagogiskt ledarskap och ett systematiskt närvaroarbeta. Ett utvecklingsprojekt har även inletts för att stärka samverkan mellan skola och arbetsliv i syfte att öka elevers motivation och stöd inför gymnasievalet.

Tillsyn från Skolinspektionen har under året lett till förelägganden vid flera skolor, främst kopplade till brister i arbetet med särskilt stöd och tidiga insatser. Bristerna har samband med svårigheter att rekrytera behörig personal samt ekonomiska begränsningar, vilket understryker behovet av att stärka rektorers och elevhälsans förutsättningar att arbeta långsiktigt och förebyggande.

Den demografiska utvecklingen med minskande barn- och elevkullar påverkar hela verksamheten. Förskolor har avvecklats, organisationen har anpassats och ytterligare strukturella förändringar krävs för att säkerställa kvalitet och ekonomi i balans. Minskade elevunderlag påverkar även barn- och elevhälsans resurser och ställer ökade krav på prioriteringar och effektiv resursanvändning.

Mot bakgrund av ett förändrat säkerhetsläge har arbetet med beredskap och kontinuitet stärkts genom rekrytering av en strategisk funktion och påbörjad planering för att säkerställa verksamhet vid störningar. Skolan har även blivit en aktiv part i arbetet med samordnad individuell plan SIP, vilket stärker samverkan kring barn och elever i behov av samordnat stöd.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med minst 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027*

Målet är ej uppfyllt. Resultaten för 2025 visar att målet inte har uppnåtts. Behörigheten i de kommunala skolorna ligger fortsatt runt 79 % och utvecklingen är svagare än riksgenomsnittet. En fördjupad analys har genomförts och arbetet med beslutade åtgärder har inletts. Insatserna är långsiktiga och bedöms behöva verka över tid för att ge effekt.

Samtidigt syns positiva resultat i yngre årskurser. Förbättrade resultat på nationella prov i årskurs 3 och en ökad andel elever i årskurs 6 som når målen i alla ämnen indikerar att tidiga insatser och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ger resultat, även om skillnader mellan skolor kvarstår. Elevers psykiska välbefinnande är överlag stabilt och den fysiska aktiviteten har ökat. Skolnärvaro är fortsatt en utmaning och en reviderad handlingsplan håller på att implementeras med fokus på tidiga och förebyggande insatser.

- *Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027*

Målet är uppfyllt. Resultat för 2024 och 2025 visar att lärarbehörigheten har ökat med cirka 3 %. Det pågår satsningar på vidareutbildning av befintlig personal, samt samverkan med universitet för att stärka tillgången på behöriga lärare, även inom fritidshem. Att elever möter behöriga lärare är avgörande för undervisningens kvalitet och

elevernas resultat. Samtidigt är kompetensförsörjningen fortsatt en stor strategisk utmaning. Prognoser pekar på betydande lärarbrist fram till 2038, där Gotland är särskilt utsatt till följd av konkurrens om arbetskraft, begränsat utbildningsutbud och bostadsbrist. Andelen behöriga speciallärare har minskat under perioden, främst på grund av pensionsavgångar, men ligger fortsatt över riksgenomsnittet.

Inom förskolan har behörigheten ökat något och arbetet med tydligare funktionsbeskrivningar för specialpedagoger och administrativ personal har stärkts för att öka likvärdigheten. Samtidigt påverkas behörighetsnivåer av förändringar i personalstruktur snarare än faktisk kompetensökning. Även kompetensen hos övrig pedagogisk personal utvecklas, med positiva tendenser i flera verksamheter men fortsatt variation mellan skolformer.

- *Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027*

Målet är ej uppfyllt. Resultaten för 2025 visar att målet om ökad likvärdighet inte har uppnåtts. Skillnaderna i meritvärde mellan skolor i årskurs 9 har ökat och analyser, tillsammans med Skolinspektionens granskningar, visar att elevernas förutsättningar att nå målen fortsatt varierar mellan skolor. Utifrån detta har barn- och utbildningsnämnden gett i uppdrag att genomföra ett samlat åtgärds paket som omfattar, bland annat, översyn av specialpedagogisk organisation, screening, resursfördelning och granskning av undervisningstid.

Parallellt pågår ett omfattande utvecklingsarbete i grundskolan med fokus på tillgängliga lärmiljöer, trygghet, studiero och tidiga insatser. Arbetet med betyg och bedömning stärks genom ökad samverkan och gemensamma strukturer, vilket bidrar till mer likvärdiga bedömningar. Samtidigt utvecklas det systematiska kvalitets- och analysarbetet för att bättre följa resultat och effekter av insatser.

Under perioden har även särskilda satsningar genomförts för att stärka kvaliteten för nyanlända elever. Barn- och elevhälsans arbete har samtidigt utvecklats för att skapa mer gemensamma arbetssätt och likvärdiga förutsättningar i elevhälsoarbetet.

- *Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med minst 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027*

Målet är ej uppfyllt. Utvecklingen av elevers psykiska välbefinnande visar en i huvudsak god men varierande bild. En stor majoritet av eleverna i både årskurs 4 och 8 skattar sitt mående som gott eller mycket gott, även om andelen minskat något jämfört med föregående år. I ett längre perspektiv syns samtidigt en positiv utveckling, särskilt i årskurs 8. Fördjupade indikatorer, såsom oro, stress och psykosomatiska besvär, visar överlag minskande andelar, vilket tyder på fortsatt god psykisk hälsa, även om variationer mellan grupper kvarstår.

För att stärka elevers välbefinnande pågår flera hälsofrämjande insatser i skolorna, bland annat genom psykosociala program, relationsskapande arbetssätt och ökad fysisk aktivitet. Andelen elever som når rekommenderade nivåer av fysisk aktivitet har ökat i både mellan- och högstadiet, vilket är en viktig friskfaktor för hälsa och lärande. Arbetet kompletteras av insatser från ungdomsverksamheten med fokus på rörelse, meningsfull fritid och tidiga stödinsatser.

Inom förskolan har ett utvecklingsarbete inletts för att stärka barns psykiska hälsa och motståndskraft genom kompetensutveckling för pedagoger. Sammantaget visar resultaten både positiva tendenser och fortsatt behov av uppföljning. Fortsatt fokus är ett långsiktigt och systematiskt arbete med både risk- och friskfaktorer för att successivt stärka elevers psykiska välbefinnande.

EKONOMI

Årets resultat uppgår till -11,5 mnkr (-26,3 mnkr, 2024). Resultatet är negativt, men har samtidigt förbättrats jämfört med föregående år, vilket tyder på att genomförda åtgärder och ekonomisk styrning har gett effekt.

Nettokostnaden uppgår till 1 509 mnkr (1 460 mnkr, 2024), vilket innebär en ökning med 48,3 mnkr (+3,3 %). Kostnadsökningstakten för de egna kostnaderna är 2,9 % och intäkterna har ökat med 2,3 %. Utfallet för barn- och elevvolymen gav ett samlat överskott i resursfördelningen på 11,9 mnkr, vilket motsvarar 146 barn och elever. Överskottet förklaras av att antalet barn och elever blev lägre än planerat i både kommunal och fristående verksamhet, med störst förändringar inom fritidsverksamheten. Investeringarna har delvis genomförts enligt plan. Nämnden kommer att begära kompletteringsbudget för byggprojekt som pågår samt projekt som inte startade under 2025 men beräknas starta under 2026.

UTVECKLING PÅ SIKT

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen står inför flera faktorer som på sikt påverkar verksamhetens utveckling. Den negativa trenden i gymnasiebehörighet och Skolinspektionens förelägganden förväntas leda till ett mer systematiskt och långsiktigt arbete med tidiga insatser, särskilt stöd och förebyggande elevhälsoarbete. Genomförandet av beslutade åtgärder bedöms successivt stärka likvärdighet och måluppfyllelse, även om effekterna väntas uppstå gradvis.

Samtidigt kvarstår strukturella utmaningar såsom lärarbrist, begränsade ekonomiska ramar och demografiska förändringar med minskande barn- och elevkullar. Dessa förutsättningar innebär fortsatt behov av anpassningar i organisation och resursfördelning, med risk för ökad belastning på verksamheterna. Arbetet med ett långsiktigt strategiskt utbildningsutbud och utvecklad samverkan mellan skola och arbetsliv förväntas på sikt stärka elevers motivation och övergångar i utbildningskedjan.

Nya riktlinjer för skolval, Försvarsmaktens återetablering och ökat fokus på säkerhet, beredskap och kontinuitetshantering påverkar planering och prioriteringar framåt. Digitalisering och AI bedöms skapa möjligheter till effektivisering och ökad likvärdighet, men kräver fortsatt kompetensutveckling. Sammantaget präglas den förväntade utvecklingen av behovet av långsiktighet, samverkan och strategiska prioriteringar.

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	917 025	946 210	925 258
Verksamhetens kostnader	-2 398 601	-2 438 519	-2 369 329
Avskrivningar	-13 514	-14 164	-14 501
Internränta	-1 623	-1 780	-1 408
Verksamhetens nettokostnader	-1 496 713	-1 508 253	-1 459 980
Kommunbidrag	1 496 713	1 496 713	1 433 698
Årets resultat	0	-11 540	-26 282
Nettoinvesteringar	74 743	15 773	20 797

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel %	78,6	79,6
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%) ¹		69,1
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi, andel (%) ¹		50
Skillnaden mellan högsta och lägsta genomsnittliga meritvärde i de kommunala skolorna på Gotland (exklusive resursskola och särskilda undervisningsgrupper)	102,7	67,6
Skillnaden mellan högsta och lägsta genomsnittliga meritvärde i de kommunala skolorna på Gotland (inklusive resursskola och särskilda undervisningsgrupper)	226,8	172,3
Elever i årskurs 4 som skattar att de mår bra eller mycket bra, andel (%)	88,6	89,6
Elever i årskurs 8 som skattar att de mår bra eller mycket bra, andel (%)	77,9	78,7

Skolformer kommunal regi, antal barn/elever

Förskola	1 881	1 967
Förskoleklass	512	533
Grundskola	4 993	5 031
Fritidshem	2 292	2 295
Anpassad grundskola	73	74
Anpassad gymnasieskola	41	37
Kulturskolan ²	951	1 593

Skolformer fristående verksamhet, antal barn/elever

Pedagogisk omsorg	6	6
Förskola	573	592
Förskoleklass	91	95
Grundskola	968	973
Fritidshem	502	517

MEDARBETARE	2025	2024
Antal anställda	1 731	1 759
- varav män	327	340
- varav kvinnor	1 404	1 419
- varav tidsbegränsat anst	244	262
Personalkostnad, tkr	1 009 192	992 129
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	41	42
Sjukfrånvaro inkl timavlönade, %	5,9	6,1

¹ Resultat finns tillgängliga efter ÅR 2025 är publicerad

² Antal elever 2020-2024 förekommer i vissa fall dubbelt därav skillnad mot 2025

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

UTBILDNINGS- OCH ARBETSLIVSFÖRVALTNINGEN

NÄMNDENS ORDFÖRANDE: **ROLF ÖSTRÖM (M)**
FÖRVALTNINGSCHEF: **TORSTEN FLEMMING**

VIKTIGARE HÄNDELSER

Nämndens verksamheter har tagit tydliga steg med bredare utbud, starkare samverkan och tryggare miljöer.

Wisbygymnasiet har startat en ny energiinriktning, tre nya yrkespaket inom introduktionsprogrammet och idrottsutbildningen växer. En rapport har tagits fram för att föreslå åtgärder som minskar traditionella gymnasieval och stärker tryggheten i skolmiljön. Införandet av ämnesbetyg har krävt nya arbetssätt inom Wisbygymnasiet och vuxenutbildningen.

Vuxenutbildningen har stärkt utbudet med statsbidrag inom regionalt yrkesvux, och fler universitetsutbildningar har knutits till lärcentrum. Nya regler i skollagen har lett till justeringar i antagning och kursutbud. Folkhögskolan har högt deltagarantal, fler sökande från fastlandet och satsar på fler deltidskurser. Den socialpedagogiska linjen i Färösund utvecklas ihop med Ungdomsavdelningen. Verksamheterna lyfter samordnade insatser som stärkt ungas väg till studier och arbete. Ett utvecklingsarbete beträffande samverkan mellan skola och arbetsliv har initierats och ingår i ett projekt, där kommande SSA-rikskonferensen också är en del.

Mot bakgrund av ett förändrat säkerhetsläge har beredskaps- och kontinuitetsarbetet stärkts genom en strategisk rekrytering och planering för att säkerställa verksamhet vid störningar. Ett nytt kapitel om skolsäkerhet i skollagen tydliggör ansvar och har initierat översyn av skalskydd och säkerhetslösningar.

Nämnden har beslutat om en gemensam organisation för gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan. Fenix ungkulturhus har övergått till kultur- och fritidsavdelningen inom regionstyrelseförvaltningen.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027*

Målet är uppfyllt. Ökning med 6,5 % vilket uppfyller delmålet om årlig ökning. Arbetet för att öka andelen elever med examen har omfattat ett brett spektrum av åtgärder. Wisbygymnasiet har bedrivit ett systematiskt utvecklingsarbete inom ledarskap, samverkan, undervisning samt betyg och bedömning. Särskilt fokus har lagts på relationsskapande mellan lärare och elever genom kollegiala utbildningsinsatser, mentorskap och tydligare försteläraruppdrag. Vidare har Wisbygymnasiet etablerat ett resurscentrum som erbjuder riktad pedagogisk och socialt stöd, utvecklat samarbetet med vårdnadshavare och förstärkt samverkan med bland annat socialtjänsten, Polisen och Arbetsförmedlingen. Intern samordning med vuxenutbildningen har initierats för att förbättrat övergångar mellan skolformer. Ungdomsavdelningen har bidragit med närvarocoacher och utökat samverkan med civilsamhället.

- *Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar "mycket bra" eller "bra" på frågan "Hur mår du rent allmänt", ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027*

Målet är uppfyllt. Ökning med 1,34 %. Wisbygymnasiet arbetar brett för att stärka elevernas välmående genom insatser för relationer, trygghet, studiero, närvaro och riktad hälsopromotion, bland annat inom

projektet Hållbar hälsa. Inför läsåret 2025/26 har elevhälsoarbetet förstärkts genom speciallärare i varje rektorsområde, ökade relationskapande insatser och en ny elevkår som främjar gemenskap. Skolan utvecklar även stöd för elever med extra behov genom en gemensam samtalsmetodik, nya försteläraruppdrag och metoden GoFaR, kompletterat med föreläsningar om hälsa.

Ungdomsavdelningen bidrar med ökad närvaro i ungdomsmiljöer och inkluderande verksamhet som främjar trygghet och förebygger ohälsa. Sammantaget visar utvecklingen positiva effekter, men fortsatt fokus behövs för att stärka elevernas psykiska hälsa och nå målet till 2027.

- *Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027*

Ej utvärderad. Nämnden kan i dagsläget inte se förflyttning i målet (officiell data avser år innan målperioden) dock arbetar verksamheterna aktivt med att framöver få en positiv förflyttning. Projektet Ungvux Gotland har stärkt ungas möjligheter att börja och fullfölja studier genom studiecoach, gemensam processplan och fördjupat samarbete mellan vuxenutbildningen, kommunens aktivitetsansvar (KAA) och avdelningen arbetsliv och etablering. Parallellt har arbetet med tillgänglighet och synliggörande intensifierats, med särskilt fokus på kommunikationen gentemot samverkande parter såsom skola, socialtjänst, arbetsgivare och ideella organisationer. Syftet är att säkerställa att alla aktörer som möter målgruppen har god kännedom om vilka möjligheter som erbjuds och hur de kan lotsa unga vidare.

Flera projekt, bland annat Unga kommunala jobb, Matcha kompetensen, Jobbvägen och IPS, visar goda resultat genom fler arbetsgivarkontakter, samordnat stöd och arbetslivsorienterad rehabilitering. Folkhögskolan har ökat deltagarantalet genom tydligare profilering, utökat Enter för unga med NPF och erbjuder praktik- och arbetssträningsplatser i samverkan med avdelningen arbetsliv och etablering. Ungdomsavdelningen ger stöd vid val och övergångar.

- *Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027*

Målet är ej uppfyllt. Stadigt minskat sedan 2014. Bedömningen av måluppfyllelsen behöver göras med försiktighet eftersom en minskad gymnasial andel även kan bero på att fler går vidare till eftergymnasiala studier, vilket inte fångas i måttet. För att öka andelen invånare med gymnasial utbildning arbetar Vuxenutbildningen med riktad kommunikation, ökad närvaro i offentliga miljöer, flexibla utbildningsformer och stärkt samverkan med både Wisbygymnasiet och arbetsgivare. Insatser som Ungvux, förbättrad undervisningskvalitet, minskade studieavbrott och fördjupat samarbete inom Jobbvägen och Folkhögskolan bidrar ytterligare till att fler vuxna når gymnasiebehörighet och till långsiktig måluppfyllelse.

- *Andelen utrikesfödda 20–64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027*

Målet är ej uppfyllt. Senaste siffrorna visar en minskning. Vuxenutbildningen genomför flera insatser för att öka måluppfyllelsen, sär-

skilt för utrikesfödda, bland annat genom kombinationsutbildningar, kurser som Språk och arbetsliv och utvecklade samarbeten med hand-
ledarutbildningar och SFI-projekt. Modellerna för kombinations-
utbildningar är nu implementerade och utvecklingsarbetet fortsätter
med gemensam planering och kompetenshöjande insatser. Arbetsliv
och etablering arbetar uppsökande och stärker samverkan med SFI,
Arbetsförmedlingen och socialförvaltningen för att skapa en mer sam-
manhållen struktur.

ESF-projekten Matcha kompetensen och Jobbvägen Södra Got-
land visar starka resultat med ökande deltagarantal, breddad arbets-
givarkontakt och bättre övergångar mellan vård, studier och arbetsliv.

EKONOMI

Årets resultat uppgår till 8,5 mnkr (8,7 mnkr, 2024), nämnden klarar
därmed effektiviseringskravet, den reducering av budget som var på
3,9 mnkr för 2025.

Nettokostnaden har för året ökat med 23,8 mnkr (+6,3 %). Kost-
nadsökningstakten för de egna kostnaderna är 6,3 % och intäkterna
har ökat med 6,3 %. I den kommunala gymnasieskolan blev det 12
elever fler än budgeterat, vilket tillsammans med interna ersättningar
medför ett negativt resultat på 1,8 mnkr i resursfördelningen. Färre
elever hos fristående huvudmän gav 2,7 mnkr lägre utbetalningar och
därmed ett positivt resultat i extern resursfördelning. Årets investe-
ringar gav ett överskott på 8,1 mnkr, varav 7,9 mnkr avser projekt som
fortsätter 2026 och begärs i kompletteringsbudget.

UTVECKLING PÅ SIKT

Den kommande utvecklingen präglas av nya regelverk, fördjupad sam-
verkan och långsiktig kapacitetsuppbyggnad. Lagändringar 2025–
2026 förbättrar informationsutbytet med Arbetsförmedlingen och
skärper kraven inom SFI. Framöver finns tilltro till att kommande
Komvux-utredning ska tydliggöra ansvar och kvalitetsfrågor inom
skolformen. Trots låg arbetslöshet kvarstår utmaningar i kompetens-
försörjningen.

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	73,9	67,4
Elever som anger att de mår "mycket bra" eller "bra" på frågan "Hur mår du rent all- mänt?" i Wisbygymnasiets enkät, andel (%)	67,7	66,3
Invånare 25-64 år med gymnasial utbild- ning, andel (%) ¹		48,4
Sysselsättningsgrad, utrikes födda 20-64 år, andel (%) ¹		64,2
Verksamheter kommunal och annan regi, antal elever/deltagare		
Elever kommunal gymnasieskola, egna kommunen, antal	1 626	1 598
Elever fristående gymnasium, egna kom- munen, antal	232	216
Gymnasieelever i annan kommun, antal	79	93
Vuxenstuderande i egen regi, antal	594	700
Vuxenstuderande SFI, antal	504	489
Anpassad utbildning för vuxna	17	19
Antal studerande långa kurser, folkhögskolan	427	431

¹ Resultat finns tillgängliga efter ÅR 2025 är publicerad.

Arbetsmarknadsrapporten styr insatser för personer långt från
arbete, där idéburet offentligt partnerskap bedöms som en möjlig
samverkansform. En ny samlad avdelning förbereds, där arbetsliv
och etablering slås samman med ungdomsavdelningen och en ung-
domsgård planeras i norra Visby. Folkhögskolan behöver långsiktiga
lösningar för lokaler och internat och utvecklar flexibla studier.

Wisbygymnasiet planerar utifrån ökande elevvolymen till 2028
och därefter minskning, med anpassat utbud i samverkan med vuxen-
utbildning, folkhögskola och branscher. Satsningar på resurscentrum,
hållbar hälsa och lärostödjare ska stärka närvaro och måluppfyllelse. En
gemensam utbildningsstrategi tas fram till september 2026. Professi-
onsprogrammet och en handlingsplan för digital kompetens ska bidra
till högre kvalitet, ökad effektivitet och bättre service. Sammantaget
krävs starkt styrning och samordning.

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	277 721	289 979	272 684
Verksamhetens kostnader	-681 640	-684 752	-644 122
Avskrivningar	-4 458	-5 013	-4 755
Internränta	-518	-627	-472
Verksamhetens nettokost- nader	-408 895	-400 413	-376 665
Kommunbidrag	408 895	408 895	385 302
Årets resultat	0	8 482	8 637
Nettoinvesteringar	14 985	6 889	7 131

MEDARBETARE	2025	2024
Antal anställda	476	475
- varav män	182	183
- varav kvinnor	294	292
- varav tidsbegränsat anst	129	116
Personalkostnad, tkr	288 302	276 547
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	42	43
Sjukfrånvaro inkl timavlönade, %	4,5	4,6

Socialnämnden

SOCIALFÖRVALTNINGEN

NÄMNDENS ORDFÖRANDE: **HÅKAN ERICSSON (S)**
FÖRVALTNINGSCHEF: **MARICA GARDELL**

VIKTIGARE HÄNDELSER

Den 1 juli 2025 fick Sverige en ny socialtjänstlag. Stora delar av socialförvaltningen har arbetat med att förbereda inför lagens införande och sedan jobba vidare enligt lagens intentioner. Förvaltningens vision är: "En förebyggande socialtjänst – lätt att nå, lätt att förstå".

Demografin är en fortsatt utmaning med fler äldre i samhället samtidigt som den arbetsföra delen av befolkningen krymper. Nu märks ett tydligt ökat behov av hemtjänst och det är kö till demensplatser inom särskilt boende.

Kompetensutmaningen är fortsatt stor inom hemtjänst, hemsjukvård, särskilt boende och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Yrken som fysioterapeuter, arbetsterapeuter, undersköterskor och sjuksköterskor är bristyrken. Däremot har det under 2025 blivit lättare att rekrytera socionomer till individ- och familjeomsorgen och myndighetsavdelningen.

Den senaste medarbetarundersökningen gav det starkaste resultatet på flera år och hela 87 % av medarbetarna känner sig motiverade i arbetet. Resultatet visar också att fler kan rekommendera socialförvaltningen som arbetsgivare.

Omvärldsläget påverkar socialförvaltningen som arbetat vidare med kontinuitetsplaner och beredskapsfrågor. Tjänsten beredskapsamordnare i socialförvaltningen blir permanent och kan då fortsätta att stötta verksamheter i att bli mer robusta.

Den nationella bilden, att hot och otrygghet påverkar mot tjänstepersoner och vård- och omsorgspersonal ökar, stämmer in även på Gotland. Flera avdelningar har arbetat med frågan genom utbildning, information och uppdaterade rutiner samt översyn av bemanning och säkerhet i lokaler.

Utmaningar med dricksvattnet har påverkat förvaltningen, dels spara vatten under sommaren, dels koka det kommunala dricksvattnet i Visby slutet av 2025. Särskilda boenden har fått nödvatten levererat.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024–2027*

Målet är delvis uppfyllt. Avdelningarna arbetar vidare med friskvård, aktiv sjukskrivning och tidig rehabilitering. Flera av förvaltningens enheter har påbörjat arbetet med friskfaktorer, ett arbete som är långsiktigt och kommer stärka arbetsmiljön på sikt. Förvaltningen har extra fokus på den korta sjukfrånvaron som bidrar negativt både till sjuktalet, ekonomin och till arbetsmiljön i stort. Arbete för att nå målet pågår.

- *Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027*

Målet är delvis uppfyllt. Satsningarna på kunskapshöjning av befintliga medarbetare fortsätter genom bland annat äldreomsorgslyftet som riktas till hemtjänsten och särskilda boenden och yrkesresan som riktas till omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen har under året tvingats hålla igen något på platserna i äldreomsorgslyftet på grund av svårigheter att täcka upp med vikarier. Visstidsanställda som saknar grundutbildning har konverterats till tillsvidareanställningar, vilket bidragit till att andelen varit oförändrad. Målet är inte nått men tack vare äldreomsorgslyftet har utbildningsnivån kunnat bibehållas. Samtidigt fortsätter arbete för att nå målet.

- *Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024–2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent*

Målet är ej uppfyllt. Resultatet från årets brukarundersökning visar på en negativ utveckling. Medelvärde har rört sig från 74 % (2021) till 73 % (2023) och landar för 2025 på 72 %. Avdelningen behöver arbeta vidare med framför allt trygghetsfrågan. I årets undersökning har avdelningen lagt till frågan "Vad är du rädd för"? Fritextsvaren visar att de flesta är rädda för exempelvis strömbrott, oväder, krig, spindlar osv. Att veta vad brukare är rädda för underlättar det fortsatta arbetet med att öka känslan av trygghet.

Resultaten har generellt haft en positiv utveckling för kvinnor och en negativ utveckling för männen. Rutin och stödmaterial tas nu fram för att verksamheterna ska arbeta med resultatet tillsammans med brukarna. Arbete för att nå målet pågår.

- *Andelen som upplever ett bra och respektfullt bemötande i mottagande av socialnämndens tjänster och insatser ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027*

Målet är delvis uppfyllt. Bemötandet är centralt i alla verksamheter och berör hela förvaltningen. Målet sätter ett tydligt fokus på förvaltningens grunduppdrag – att bidra till goda livsvillkor för människor som vistas på Gotland.

Socialförvaltningens brukarundersökningar visar att brukare, klienter och patienter i stort upplever ett gott bemötande. Avdelningarna har arbetat med bemötande genom dialoger på APT, avdelningsmöten, teammöten och utbildningsinsatser. Medarbetare har fått reflektera kring vad gott bemötande innebär, hur det upplevs samt hur det påverkar både brukare och arbetsmiljö. Frågan kring bemötande ingår i introduktionsmaterial.

Utbildningsinsatser har bidragit till ökad medvetenhet och etiska diskussioner kring bemötandefrågor. Rätt kunskap om olika målgrupper ökar möjligheten till ett bättre bemötande, till exempel psykisk ohälsa och hedersrelaterat våld. Flera verksamheter lyfter behovet av fortsatt och fördjupat arbete. Arbetet med att definiera och förankra ett gemensamt synsätt på gott bemötande planeras att fortsätta under 2026. Arbete pågår för att utveckla och bibehålla resultaten.

EKONOMI

Socialförvaltningen har ett förbättrat ekonomiskt läge 2025, där fokus varit på bemanning efter behov och nya arbetssätt, vilket lett till minskade personalkostnader inom flera enheter i äldreomsorgen. Det blev högre intäkt från statsbidrag än beräknat och LSS-verksamheten fick ett stort budgettillskott. Detta gör att årets resultat uppgår till 34,5 mnkr (-13,6 mnkr, 2024), nettokostnaden ökade med 4,0 % (7,2 %, 2024).

De största kostnadsposterna är personalkostnaderna som ökar med 8,0 % (5,7 %, 2024), och köp av verksamhet från privata utförare som minskar med 4,0 % (ökning 5,3 %, 2024). Förändringen beror främst på att socialförvaltningen från november 2024 tog över och nu driver ett stort särskilt boende på Terra Nova i Visby, det drevs tidigare av en privat utförare. I och med detta ökar kostnaden för köp av tjänst, främst måltider och förbrukningsmaterial.

De ökade byggekostnaderna ger högre hyror för nya lokaler. Intäkterna från brukares hyror täcker allt mindre del av den totala hyreskostnaden, vilket ökar socialförvaltningens nettokostnad för lokaler.

De flesta av socialförvaltningens verksamheter bedrivs med relativt låga kostnader, enligt kostnadsjämförelser med andra kommuner 2024. Överskottet för insatser enligt SoL, främst äldreomsorgen, bedöms minska rejält 2026 när det nya särskilda boendet i Klintehamn tas i drift. Underskottet för LSS-verksamheten kommer inte att minska framåt, här krävs budgettillskott. För individ- och familjeomsorgens verksamheter redovisas ett överskott då placeringskostnaderna minskat, dock ökar kostnaderna för försörjningsstödet.

UTVECKLING PÅ SIKT

Även 2026 kommer att präglas av den nya socialtjänstlagen. En viktig del är att arbeta förebyggande och erbjuda insatser utan behovsprövning. Redan idag finns exempelvis familjestöd, anhörigstöd, alkohol- och drogrådgivning och serviceinsatser inom hemtjänsten. Förhoppningen framåt är att fler individer får tillgång till stöd i ett tidigt skede, vilket troligen bidrar till att behoven kan mötas innan de blir mer omfattande.

En viktig del enligt nya socialtjänstlagen är också att vara en lättillgänglig socialtjänst. Ett exempel är att myndighetsavdelningen tillsammans med individ- och familjeomsorgen jobbar på "en väg in" för vuxna. Detta för att underlätta i kontakten med socialtjänsten.

I övrigt arbetar förvaltningen vidare med kompetensutmaningen, att förebygga välfärdsbrottslighet och att möta det växande problemet med våld och hot mot medarbetare.

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
Andelen utbildade stödassistenter i omsorgen om funktionshindrade	71	74
- varav kvinnor	80	86
- varav män	84	44
Andelen utbildade undersköterskor i äldreomsorgen	64	63
- varav kvinnor	69	68
- varav män	47	47
Sjukfrånvaron, äldreomsorg	8,2	8,3
- varav kvinnor	9,1	8,9
- varav män	5,4	6,6
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, lägeskommun, andel (%) ¹	67	-
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, lägeskommun, andel (%) ¹	74	-
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren trivs alltid hemma, lägeskommun, andel (%) ¹	67	-
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, lägeskommun, andel (%) ¹	68	-
Äldreomsorg och personer med psykisk funktionsnedsättning enligt SoL		
Totalt antal brukare	3 806	3 725
varav		
- under 65 år	530	527
Hemtjänst, antal brukare	2 005	1 963
Hemtjänst, antal timmar	586 114	580 781
Särskilt boende, antal platser	664	664
Hemsjukvård, antal inskrivna patienter	542	576
Hemsjukvård, antal patienter enstaka hembesök	2 357	2 411
Omsorg om funktionsnedsatta enligt LSS		
Antal brukare bostad med särskild service	191	197
Antal brukare daglig verksamhet	361	356
Antal brukare personlig assistans	122	130
Individ- och familjeomsorg		
Antal placerade barn-ungdomar familjehem, stadigvarande	99	89
Antal placerade barn-ungdomar HVB (hem för vård eller boende)	27	33
Anmälningar barn-ungdomar	3 212	2 836
Antal placerade vuxna missbrukare	38	44
Antal hushåll med försörjningsstöd	905	879
varav		
- i åldern 18-24 år	125	135

¹ Enkäten görs vartannat år, ojämna år.

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	987 092	1 043 490	955 777
Verksamhetens kostnader	-2 799 743	-2 821 636	-2 665 989
Avskrivningar	-2 168	-2 149	-2 386
Internränta	-161	-186	-173
Verksamhetens nettokostnader	-1 814 980	-1 780 481	-1 712 771
Kommunbidrag	1 814 980	1 814 980	1 699 167
Årets resultat	0	34 499	-13 604
Nettoinvesteringar	12 419	1 032	1 569

MEDARBETARE	2025	2024
Antal anställda	1 726	1 693
- varav män	377	354
- varav kvinnor	1 349	1 339
- varav tidsbegränsat anst	120	134
Personalkostnad, tkr	1 118 343	1 035 624
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	40	39
Sjukfrånvaro inkl timavlönade, %	7,6	7,7

Foto: Linnea Ronström

En stund av vardagsglädje med såpbubblor och samspel. Studio Gul är en dagverksamhet för personer med funktionsnedsättning i Slite.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSFÖRVALTNINGEN

NÄMNDENS ORDFÖRANDE: **FILIP REINHAG (S)**

FÖRVALTNINGSCHEF: **MARIE LOOB**

VIKTIGARE HÄNDELSER

Genom förebyggande insatser som vaccinering och screening kan vissa sjukdomar utrotas. Under året har särskilda satsningar gjorts för att utrota livmoderhalscancer genom kostnadsfri HPV-vaccination för unga kvinnor och män, i samarbete med Region Stockholm och med stöd från Regionalt cancercentrum Stockholm Gotland. På Gotland fick färre än 4 per 100 000 invånare livmoderhalscancer under 2024, vilket är gränsen för att WHO ska klassa en sjukdom som "utrotad som folkhälsoproblem".

Våren 2025 fattade hälso- och sjukvårdsnämnden beslut om att inte införa PCI-verksamhet på Gotland. PCI, som innebär ballongvidgning av kranskärl vid hjärtinfarkt har diskuterats länge. Efter en förnyad förstudie konstaterades att låga patientvolymerna skulle påverka möjligheten att upprätthålla kompetens och bemanning dygnet runt. Nämnden har tagit del av förvaltningens analyser av kostnader, kompetensförsörjning och medicinska bedömningar vilka ligger till grund för bedömningen att förutsättningarna inte är tillräckliga för att införa PCI-verksamhet vid Visby lasarett.

Ett viktigt steg mot ett nytt huvudjournalssystem togs när nämnden i början av året ställde sig bakom Region Stockholms beslut om att införa Cosmic från Cambio Healthcare Systems AB. Avtalet innebär att Cosmic successivt kommer att implementeras inom hälso- och sjukvården på Gotland och i Stockholm fram till 2029.

Mitt i sommaren invigdes den nya akutmottagningen vilket inneburit flera förbättringar för både patienter och personal. Patienten kan nu anmäla sitt ärende under sekretess tack vare ett nybyggt förrum och det finns nu flera väntrum där ett är särskilt avsett för barn. För personalen skapar fler akutrum och intilliggande rum bättre möjligheter att hantera olika situationer och ökad kapacitet.

Kopplat till lokaler har även en förstudie för primärvården på Korpen genomförts. Förstudien visar att en vårdcentral med upp till 30 000 listade patienter fördelade på sex likvärdiga teamkorridorer med gemensamma funktionsrum och personalytor är möjlig i nuvarande lokaler. Då förvaltningen också fått ett uppdrag att utreda behovet av en ny vårdcentral i Visby visade denna utredning att det inte bedöms som nödvändigt.

2025 års medarbetarenkät visar också positiva utvecklingar: fler än tidigare kan rekommendera sin arbetsplats inom hälso- och sjukvården, energin och tydligheten upplevs som bättre, ledarskapet har stärkts och teameffektiviteten har tagit ett kliv framåt.

MÅLUPPFYLLELSE

- *Andelen egen personal ska öka årligen och uppgå till minst 95 procent 2027*

Målet är uppfyllt. Då en förflyttning har gjorts från 91 till 92 %. För att nå denna förflyttning har fokus legat på att arbeta i linje med verksamhetsplanen. Där har förvaltningen utgått från att genom att arbeta med arbetsmiljöfrågor och stärka chefers och medarbetares förutsättningar bli en mer attraktiv arbetsgivare, där anställning i högre grad väljs framför inhyrda uppdrag. Sjukhusets verksamheter har prioriterat aktiviteter som ska främja viljan att arbeta inom slutenvården, som att jobba med bemanningsplanering och att öka status och attraktivitet för sjuksköterskeyrket, till exempel med introduktionsår för alla nyexaminerade och utbildningstjänster till specialistsjuksköterska. Statistik visar att fler sjuksköterskor anställts inom slutenvården, ett område som tidigare haft mycket inhyrd personal. Inom primärvården

är handlingsplanen för 1 100 listade/allmänspecialist ett viktigt verktyg, dock har antalet fasta läkare, mätt genom arbetad tid, inte ökat under året. Läkare lockas av möjligheten med en mindre lista, men ö-läget är fortsatt en hindrande faktor för många.

Förvaltningen kommer fortsätta arbeta med arbetsmiljöfrågor, vid sidan av de vakansprovningar som görs, för att rätt kompetens ska finnas i organisationen.

- *Den genomsnittliga beläggningen i slutenvården ska minska årligen och inte överstiga 85 procent år 2027, genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer*

Målet är helt uppfyllt. Beläggningsgraden fortsätter att sjunka. Genom hela vårdkedjan har ett aktivt jobb med att identifiera och utfasa lågvärdevård bedrivits. Att arbeta med beläggningen i slutenvården handlar inte bara om vad som görs när en patient redan är inlagd utan lika mycket om vad som sker inför och efter. Både beläggningsgraden och antalet vårdplatser belagda med utskrivningsklara har minskat under året vilket bedöms bero på att arbetet med att få till en smidigare och mer personcentrerad utskrivningsprocess har gett resultat. En viktig anledning är att tillgängligheten i socialförvaltningen har förbättrats, det har också genomförts ett omfattande arbete med att införa en ny kommunikationsplan och anpassa arbetssätten.

För att främja en god patientsäkerhet på vårdavdelningarna jobbas det aktivt med att tillse hög omvårdnads kvalitet och god följsamhet till vårdhygieniska riktlinjer. Det kan bland annat handla om basala hygienrutiner och klädregler, utbildningar, hygienronder och förbättrade rutiner för bland annat endoskophantering.

- *Förtroendet för vårdcentralerna på Gotland ska öka och vara högst i landet år 2025*

Målet är ej uppfyllt. I 2025 års undersökning minskar förtroendet från 68 % 2024 till 66 % 2025. Placeringsmässigt innebär det en tillbakagång med två placeringar, i jämförelsen med andra regioner.

Enligt medborgar- och patientundersökningar anser flera att kontinuitet, det vill säga möjligheten att träffa samma läkare vid varje besök, skulle öka förtroendet. Kontinuiteten kan bland annat ökas genom att ha fler fasta läkare i primärvården, men under året har den arbetade tiden för allmänläkare i stället minskat.

Det pågår många förbättringsarbeten inom primärvården, men det finns en tidsmässig fördröjning innan medborgarna upplever effekterna av förbättringarna. Förtroende är dock viktigt och det arbetas aktivt med frågan inom hela förvaltningen.

- *Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027*

Målet är ej utvärderat. Resultat från 2025 års mätning kommer först under våren 2026. Kontinuitet och koordinering är viktiga parametrar för en god vård, där fasta kontakter spelar en viktig roll. Under året fastställdes den riktlinje för fasta kontakter som nu är gällande i förvaltningen. Arbetet med att implementera den pågår och kommer att fortsätta under 2026.

EKONOMI

Årets resultat uppgår till -13 mnkr (-107 mnkr, 2024), vilket är en negativ avvikelse med -0,6 % mot budget. Intäkterna för 2025 översteg budget med 142 mnkr. Den största positiva avvikelsen förklaras av högre statsbidrag, framför allt bidrag för tillgänglighet. Negativa avvikelser återfinns främst inom såld utomlänsvård och tandvården, där budgeten inte fullt ut motsvarade faktisk verksamhet. Övriga intäktslag låg i nivå med budget. Nettokostnadsutvecklingen för 2025 landade på 0,5 %.

Kostnaderna översteg budget med 155 mnkr. En betydande del av kostnadsökningen kopplas till riktade statsbidrag som medfört ökade kostnader för personal, material, hjälpmedel och utomlänsvård. Personalkostnader för egen personal var nära budget, men avvikelser uppstod bland annat på grund av ökad semesterlöneskuld och satsningar inom beredskap och behov av inhyrd personal som inte helt kunde finansieras via vakanser. Kostnaden för inhyrd personal minskade jämfört med tidigare år och uppgår nu till 8 % av egna personalkostnader, vilket är en förbättring mot 2024.

Köpt vård och utomlänsvård avvek negativt med 31 mnkr, främst på grund av ett fåtal kostnadsdrivande vårdtillfällen som är svåra att förutse. Läkemedelskostnader ökade med 8 mnkr, framför allt rekvisitionsläkemedel inom cancer och internmedicin. Kostnader för sjukvårdsmaterial och hjälpmedel ökade också, delvis på grund av beredskapssatsningar och satsningar på snabbare tillgång till hörapparater, samt höga kostnader inom laboratorieverksamheten och sjukhuset. Bruttokostnadsutvecklingen för 2025 landade på 3,5 %.

VERKSAMHETSMÅTT	2025	2024
Andel egen personal, %	92	91
Beläggningsgrad, genomsnittlig, %	83	89
Förtroende för vård-/hälsocentral, ranking	8	6
Patientupplevd kvalitet avseende kontinuitet och koordinering i primärvården, index	1	66
Antal läkarbesök primärvård	67 379	68 676 ²
Antal läkarbesök specialistvård, inkl. akutmottagning och njurverksamhet	89 733	90 721 ²
Antal läkarbesök psykiatri	6 026	6 268 ²
Antal läkarbesök på akutmottagning	24 092	23 757 ²
Antal vårdtillfällen somatisk vård	10 747	10 521 ²
Antal vårddagar somatisk vård	37 796	39 368 ²
Medelvårdtid somatisk vård, dagar	3,52	3,74
Antal vårdtillfällen psykiatrisk vård	660	738
Antal vårddagar psykiatrisk vård	3 763	3 947
Medelvårdtid psykiatrisk vård, dagar	5,70	5,35
Antal besök Folktandvården	25 405	31 493
Antal operationer	8 946	9 254 ²

¹ Data finns ej tillgänglig

² P.g.a. viss efterregistrering avviker siffran från årsredovisningen 2024

UTVECKLING PÅ SIKT

Den framtida utvecklingen av hälso- och sjukvården på Gotland påverkas av en åldrande befolkning, färre medarbetare i arbetsför ålder och snabb medicinteknisk utveckling. För att möta nya behov krävs hållbara och effektiva arbetssätt och kontinuerligt förbättringsarbete. Nationell kunskapsstyrning är avgörande för en jämlik och kunskapsbaserad vård, särskilt på Gotland med begränsade specialisteresurser. Kompetensförsörjning, god arbetsmiljö, utbildning och digital kompetens är centralt, liksom integration av telemedicin och digitala vårdverktyg. Implementering av nya verksamhetssystem, inklusive huvudjournalssystemet, ställer krav på resurser och förändrade arbetssätt. Civil beredskap är nödvändig med tanke på öns geografiska isolering, liksom effektiv resursanvändning och kontinuerliga förbättringar. Riktade statsbidrag är i nuläget avgörande för att finansiera en god, jämlik vård och säker beredskap.

RESULTATRÄKNING, tkr	Budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Verksamhetens intäkter	823 900	966 122	869 001
Verksamhetens kostnader	-3 057 165	-3 212 627	-3 107 325
Avskrivningar	-30 250	-30 229	-27 482
Internränta	-3 308	-3 184	-2 316
Verksamhetens nettokostnader	-2 266 823	-2 279 918	-2 268 122
Kommunbidrag	2 266 823	2 266 823	2 161 044
Årets resultat	0	-13 095	-107 078
Nettoinvesteringar	111 394	36 963	37 819

MEDARBETARE	2025	2024
Antal anställda	1 649	1 659
- varav män	280	280
- varav kvinnor	1 369	1 379
- varav tidsbegränsat anst	122	141
Personalkostnad, tkr	1 382 623	1 351 679
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	43	43
Sjukfrånvaro inkl timavlönade, %	5,3	5,2

ORGANISATION 2022–2026

Foto: Region Gotland/Roger Björkman

Genom ökad hemberedskap och lokal samverkan i socknarna bygger vi motståndskraft mot kriser. Stark socken är ett koncept som tar vara på den gotländska gemenskapen och omvandlar den till konkret beredskap, där varje invånare är viktig. Stark socken drivs av Region Gotland och Länsstyrelsen i Gotlands län. Bilden är tagen på ett kvällsmöte i Stånga i september 2025, dit många hade tagit sig för att inspireras, informeras och byta erfarenheter.